

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas un 32 filiālbibliotēku

2024. gada PĀRSKATS

Liepāja Centrālā
zinātniskā bibliotēka

*Titullapā: Dienvidkurzemes novada bibliotekāri pieredzes apmaiņas brauciena laikā
Mārupes novada bibliotēkā Piņķos, 13.11.2024.

Saturs

1. Īss situācijas raksturojums.....	4
2. Finansiālais nodrošinājums	7
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	8
4. Personāls	15
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	24
6. Krājums.....	45
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	53
8. Novadpētniecība	63
9. Projekti.....	67
10. Publicitāte	69
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	73
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	77
13. PIELIKUMS.....	82

Pārskata perioda kopsavilkums

1. Darba prioritātes un sasniegumi

- Bibliotēku telpu labiekārtošana, pārcelšana uz citām telpām (8.-10.lpp., foto 83. -91 .lpp.)
- Jauna bibliobusa iegāde, jaunā vizuālā tēla publikācija (13. – 14. lpp.)
- Bibliobusa maršruta pagarināšana (27.-30. lpp.) un publicitātes pasākumi (70.-72.lpp.)
- Darbinieku skaita izmaiņas (16.-18. lpp.), Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītājas amatā apstiprina Līgu Jučeri (15. lpp.)
- Darbinieku profesionālā pilnveide (20.-23. lpp.)

2. Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide

- KAC pakalpojums bibliotēku telpās (24.-25. lpp.)
- Darbinieku pienākumu paplašināšana un pilnveidošana (16.-17. lpp.)
- Pielāgotās literatūras pakalpojums bibliotēkās un bibliobusā (26., 33., 43. , 101. lpp.)
- Informatīvo pakalpojumu piedāvājums iedzīvotājiem (25., 27. lpp.)

3. Nozīmīgi/jauni projekti – bibliomāts (grāmatu nodošanas-saņemšanas pakomāta pakalpojums). Pašvaldības projekts “Bibliomātu iegāde un uzstādīšana Dienvidkurzemes novadā”. Bibliomāts uzstādīts decembrī, bet lietotājiem būs pieejams 2025. gada janvārī (31., 67. lpp.)

4. “Restarts lasīšanai” – skatīt 5. nodaļu, 56. – 60. lpp.

5. LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā (2024. gada 1. jūlijā LNB datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kas ietekmēja bibliotēkas un datu centra klientu informācijas sistēmu darbību)

2024. gada jūlijā LNB datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kā rezultātā nedarbojās BIS Alise, kas apgrūtināja apmeklētāju un viņiem izsniegto grāmatu uzskaiti (26.,106. lpp.)

6. citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi

Bibliotēku apvienošana ar VVPKAC ietekmēja bibliotēkas pieejamību, jo pagastu bibliotēkās strādā 1 darbinieks (18. lpp.)

1. Īss situācijas raksturojums

Dienvidkurzemes novadā (turpmāk: DKN) pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā tika apvienoti astoņi novadi. Ar DKN pašvaldības lēmumu tika izveidota Dienvidkurzemes novada pašvaldības iestāde “Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde”, kuras pārraudzībā atrodas iestāde “Dienvidkurzemes novada bibliotēka” ar 32 filiālbibliotēkām, Bibliobuss un divas pakalpojumu sniegšanas vietas Aizvīķos un Ziemupē. LCZB sniedz metodisko atbalstu arī 17 DKN vispārējas izglītības iestāžu bibliotēkām.

2021. gadā Grobiņas pilsētas bibliotēka tika reorganizēta un pārdēvēta par pašvaldības iestādi “Dienvidkurzemes novada bibliotēka”, apstiprināts Dienvidkurzemes novada bibliotēkas Nolikums, [lietošanas noteikumi](#) un [maksas pakalpojumu cenrādis](#). Izveidots centralizēts DKN bibliotēku sadarbības modelis. Bibliotēkām ir kopīgs budžets, ko administrē Dienvidkurzemes novada bibliotēka (iepriekš: Grobiņas pilsētas bibliotēka).

Izmaiņas bibliotēku darbībā

Lai iedzīvotājiem sniegtu “vienas pieturas aģentūras” pakalpojumus, no 2024. gada 1. jūlija 21 pagastu bibliotēka uzsāka sniegt Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centra funkcijas (VPVKAC). Pirms tam notika pagastu filiālbibliotēku vadītāju un pašvaldības klientu apkalpošanas speciālistu pagastos izvērtēšana, kuri pieteikušies konkursā. Pēc dokumentu iesniegšanas un darbinieku intervijām, pašvaldībā izveidotā komisija izvērtēja darbinieka atbilstību veicamajiem pienākumiem.

Bunkas pagasta Tadaīķu bibliotēkas un KAC apvienošanas rezultātā, bibliotēka apmeklētājiem atvērta 2 dienas nedēļā. Bibliotēkas vadītājam ar 1. jūliju tika izstrādāts jauns amata nosaukums: galvenā bibliotekāre – klientu apkalpošanas speciāliste (Bunkas pag.) un palielināta esošā darba slodze uz pilnu slodzi. Papildus esošajiem darba pienākumiem, pārējās 3 darbdienu tika noteikta klientu apkalpošanas funkcija, tostarp arī darbs ar kasi un dokumentu pārvaldības process Bunkas pagasta pārvaldē.

Slēgta Saraiķu filiālbibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vieta Ziemupē (no 01.05.2024.)

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas un DKN bibliotēku sadarbības modelis ir jaukta tipa.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	
Decentralizēts	
Jaukta tipa	X

2024. gadā Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas (turpmāk tekstā: LCZB) metodiskajā pārraudzībā atradās 33 novada bibliotēkas un 2 bibliotēku pakalpojumu sniegšanas vietas, kā arī 15 DKN izglītības iestāžu bibliotēkas (t.sk. Kalētu un Krotas pamatskolas bibliotēkas, kas pievienotas pie publiskajām bibliotēkām).

Bibliotēku saraksts (dati uz 31.12.2024.)

Nr.	Bibliotēkas nosaukums
1.	Dienvidkurzemes novada bibliotēka (novada centrālā bibliotēka)
2.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Aizputes pilsētas bibliotēka"
3.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Aizputes pagasta bibliotēka"
4.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Bunkas pagasta Bunkas bibliotēka"
5.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Bunkas pagasta Krotas bibliotēka"
6.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Bunkas pagasta Tadaļu bibliotēka"
7.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Cīravas pagasta bibliotēka"
8.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Dunalkas pagasta bibliotēka"
9.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Dunikas pagasta bibliotēka"
10.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Durbes pilsētas bibliotēka"
11.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Embūtes pagasta bibliotēka"
12.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Gaviezes pagasta bibliotēka"
13.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Bārtas pagasta bibliotēka"
14.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Gramzdas pagasta bibliotēka" ar PSV Aizvīķos
15.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Grobiņas pagasta bibliotēka"
16.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Kalētu pagasta bibliotēka"
17.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Kalvenes pagasta bibliotēka"
18.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Lažas pagasta bibliotēka"
19.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Kazdangas pagasta bibliotēka"
20.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Medzes pagasta bibliotēka"
21.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Nīcas pagasta bibliotēka"
22.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Otaņķu pagasta bibliotēka"
23.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Pāvilostas pilsētas bibliotēka"
24.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Priekules pilsētas bibliotēka"
25.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Rucavas pagasta bibliotēka"
26.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Sakas pagasta Ulmales bibliotēka"
27.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Tadaļu pagasta bibliotēka"
28.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Vaiņodes pagasta bibliotēka"
29.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Vecpils pagasta bibliotēka"
30.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Vērgales pagasta Saraiķu bibliotēka" ar PSV Ziemupē
31.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Vērgales pagasta Vērgales bibliotēka"
32.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Virgas pagasta bibliotēka"
33.	Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiālbibliotēka "Virgas pagasta Purmsātu bibliotēka"

PSV – pakalpojuma sniegšanas vieta

2024. gadā Dienvidkurzemes novadā dzīvesvietu deklarējuši **33 999 iedzīvotāji** (avots: Oficiālās statistikas portāls, uz 01.01.2025.). **Salīdzinot ar 2023. gadu, iedzīvotāju skaits pieaudzis par +0,4 % jeb 141 iedzīvotāju.** Iedzīvotāju skaita samazinājums pēdējos trīs gados ir neliels. Iedzīvotāju skaita sadalījums un lietotāju procentuālais sadalījums no iedzīvotāju skaita atspoguļots tabulā "Iedzīvotāju skaits Dienvidkurzemes novadā".

"Iedzīvotāju skaits Dienvidkurzemes novadā" Avots: [Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati](#)

Pilsēta/pagasts	skaits			
	2021	2022	2023	2024
Aizpute	4191	4110	3982	3955
Aizputes pagasts	808	793	795	781
Bārtas pagasts	550	545	527	530
Bunkas pagasts	828	812	784	776
Cīravas pagasts	1018	986	933	927
Dunalkas pagasts	587	582	572	586
Dunikas pagasts	581	568	551	546
Durbe un Durbes pag.	913	903	870	876
Embūtes pagasts	321	314	298	284
Gaviezes pagasts	723	727	711	719
Gramzdas pagasts	595	599	572	580
Grobiņa	3767	3785	3755	3782
Grobiņa pagasts	2434	2471	2463	2534
Kalētu pagasts	564	578	547	533
Kalvenes pagasts	604	597	585	573
Kazdangas pagasts	1187	1160	1106	1110
Lažas pagasts	507	480	462	455
Medzes pagasts	1382	1388	1387	1436
Nīcas pagasts	2480	2460	2473	2466
Otaņķu pagasts	742	745	765	760
Pāvilosta	902	865	871	861
Priekule un Priekules pag.	2429	2388	2347	2369
Rucavas pagasts	979	940	950	965
Sakas pagasts	479	464	436	442
Tadaiķu pagasts	806	784	776	767
Vaiņodes pagasts	1975	1938	1904	1941
Vecpils pagasts	429	417	414	407
Vērgales pagasts	1304	1304	1284	1292
Virgas pagasts	758	734	738	746
Kopā	34 843	34 437	33 858	33 999

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

2024. gadā saglabāts esošais bibliotēku skaits – bibliotēku pakalpojumus iedzīvotājiem sniedza 33 vietējās nozīmes publiskās bibliotēkas un 1 pakalpojumu sniegšanas vieta.

21 pagasta bibliotēkā apvienoti pagasta bibliotēkas un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra (PVKAC) pakalpojumi: bibliotēkā darbu turpina viens darbinieks, kuram pēc amata apraksta jāsniedz gan bibliotekārie, gan KAC pakalpojumi. Pirms tam bibliotēkā strādāja 1 darbinieks (bibliotekārs) un pagasta pārvaldē lietvedis/klientu apkalpošanas centra speciālists. Izvērtējot bibliotēku un PVKAC telpas, nolemts apvienot pakalpojumus vienā vietā, kas ir apmeklētājiem ērtāk sasniedzama. Ieguvumi: visi nepieciešamie pakalpojumi iedzīvotājiem pieejami vienuviet. KAC apmeklētāji sākuši izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

Bibliotēku akreditācija

Novada bibliotēkas akreditētas 2020. un 2021. gadā. Nākamā bibliotēku akreditācija notiks 2025. un 2026. gadā.

2. Finansiālais nodrošinājums

2024. gadā novada pašvaldības finansējums bibliotēku darbības nodrošināšanai tika samazināts, jo tika veikti pasākumi līdzekļu sabalansēšanai. Šie grozījumi tika veikti, ņemot vērā nepieciešamību sabalansēt budžetu, kas saistīts ar vispārējo ekonomisko situāciju. Šīs izmaiņas neietekmēja bibliotēku pakalpojumu pamatfunkciju veikšanu. Resursu sadale tika rūpīgi izvērtēta, lai nodrošinātu svarīgākās funkcijas un nepārtrauktu pakalpojumu sniegšanu sabiedrībai tādā pašā līmenī kā līdz šim.

Atalgojums tika palielināts par 4,9%, kas skaidrojams ar štatu apvienošanu un resursu optimizēšanu. Šī pieeja ļāva palielināt darbinieku atalgojumu tiem bibliotekāriem, kas nodrošina bibliotēkas un klientu apkalpošanas centra pakalpojumus un tādējādi vienlaikus saglabājot darba efektivitāti un augstu pakalpojumu kvalitāti ar algas palielināšanu darbiniekiem.

- Izdevumi samazinājušies par 1,8%, kas ir mazāk kā 2023. gadā
- darbinieku atalgojums palielināts par +4,9%,
- krājuma komplektēšanai samazināts par -3,3%.

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2022	2023	2024
Izdevumi kopā (EUR)	773 204	870 609	854 347
Darbinieku atalgojums (bruto)	415 905	452 066	474 512
Krājuma komplektēšana	97 409	105 913	102 315

Uzrādīti dati par visām Dienvidkurzemes novada 33 bibliotēkām

33 Dienvidkurzemes novada bibliotēkām ir kopīgs budžets.

Katrs filiālbibliotēkas vadītājs iesniedz Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītājam plānoto budžetu. Budžeta līdzekļu izlietojums elektroniskajā sistēmā šobrīd pieejams tikai Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāja.

Galvenais finansējuma avots bibliotēkām – pašvaldības budžets.

Bibliotēku budžets nodrošina pamatfunkciju izpildi.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

2024. gadā veikta apjomīga bibliotēku telpu izvērtēšana, pārskatot pašvaldības rīcībā esošās ēkas un bibliotēku telpu pieejamību, atrašanās vietu. Izvērtēta piemērotākā atrašanās vieta, lai tā būtu pieejama jebkuram iedzīvotājam un atbilstu bibliotēkas vajadzībām.

Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums ir labs. Vairāku telpu stāvoklis ir apmierinošs, jo nepieciešams kosmētiskais remonts un telpu funkcionāla iekārtošana.

Uz citām telpām tika pārvietotas Dienvidkurzemes novada bibliotēka, Kalētu, Vērgales, Kazdangas, Virgas un Tadaikņu pagasta bibliotēkas.

2024. gadā jūnijā un jūlijā notika **Dienvidkurzemes novada bibliotēkas** pārcelšanās uz pašvaldības ēku Lielā ielā 76, kur atrodas Dienvidkurzemes novada pašvaldība un klientu apkalpošana. Pieaugušo un bērnu nodaļa atrodas 128 m² telpās. Savukārt pašvaldības klientu apkalpošanas centrs ieguva telpas pārbūvētajā ēkā Lielā ielā 54.

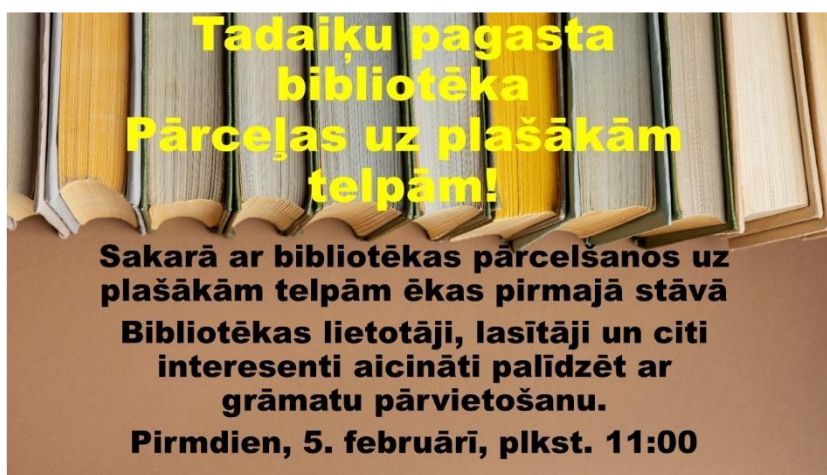
Iepriekš bibliotēka atradās Z. Mauriņas vidusskolas ēkā, taču telpu trūkuma dēļ Bērnu literatūras nodaļa tika apvienota ar pieaugušo nodaļu, samazinot pieejamo platību. Pasākumu organizēšanai tika izmantota foajē telpa, jo bibliotēkai nebija atsevišķas zāles. Bibliotēka atradās pašvaldībai piederošā ēkā un abas nodaļas izvietotas 1. stāvā. Kopējā telpu platība – 248,94 m², no kuriem lietotāju apkalpošanai bija atvēlēti 153,74 m² (kopā ar Bērnu literatūras nodaļu). Skolas telpās bibliotēka darbojās līdz 2024. gada 15.jūlijam. Jūlijā krājums tika salikts un pārvests uz Lielo ielu 76, kur viss krājums nesatilpa un daļa mazpieprasītā krājuma glabājas citās telpās. Foto pielikumā.

Par bibliotēkas pārcelšanu citās telpās: raksts portālā “Liepājniekiem”:

<https://www.liepajniekiem.lv/zinas/novados/foto-novada-biblioteka-grobina-verusi-durvis-citas-telpas/>

2024. gadā **Tadaikņu pagasta bibliotēkai** ir pārcelta uz ēkas pirmo stāvu, kļūstot pieejamākai, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, māmiņām ar bērnu ratiem un citiem lietotājiem. Telpas ir plašākas. Ir izveidota atsevišķa telpa – bērnu lasītava. Esošo 50 m² vietā bibliotēkai ir 94 m². Tadaikņu pagasta filiālbibliotēka iepriekš atradās pašvaldības ēkas 2.stāvā nelielā telpā, kur bija šauri, visām iedzīvotāju grupām bija apgrūtināta piekļuve. Bibliotēkai piedāvāja plašākas telpas 1. stāvā, kur iepriekš atradās Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde, kas

pārcelta uz Grobiņas pilsētu. Pirms tam telpās veikts kosmētiskais remonts. Februāri notika bibliotēkas krājuma pārceļšana, kurā piedalījās vietējie iedzīvotāji un bibliotēkas apmeklētāji. Bibliotēkas pārceļšana uz jaunajām telpām bija vērā ņemams pasākums ar vietējo iedzīvotāju iesaisti. Tika veidota grāmatu ķēde. Čaklākie bibliotēkas apmeklētāji palīdzēja grāmatas sakrāmēt plauktos. Durbes pilsētas, Durbes, Dunalkas, Tadaiku un Vecpils pagastu apvienības pārvaldes vadītājs palīdzēja nostiprināt un izlīmeņot grāmatu plauktus, domājot, par bibliotēkas apmeklētāju drošību. 2024. gadā novada bibliotekāru tikšanās notika jaunajās Tadaiku bibliotēkas telpās. Bibliotekāre prezentēja bibliotēkas pārceļšanos un telpu iekārtošanu. Iedzīvotājiem ir lielāka interese apmeklēt jaunās telpas. Foto pielikumā.

Vērgales pagasta bibliotēka 2024. gada septembrī pārvietota uz citu ēku – “Pagastmāja”, Vērgalē, 1. stāvā. Telpas, kuras atrodas pirmajā stāvā ir izremontētas, nomainīts apgaismojums. Bibliotēkas telpu platība ir mazāka nekā iepriekšējā atrašanās vietā, tāpēc bija nepieciešams pārskatīt krājumu un inventāra tehnisko stāvokli un nepieciešamību. Ņemot vērā, ka divu gadu laikā bibliotēka ir mainījusi atrašanās vietu divas reizes, tad inventārs bija ievērojami cietis. Sadarbībā ar citām Dienvidkurzemes novada pašvaldības struktūrvienībām, bibliotēka ir ieguvusi jaunākus plauktus, kuros izvietot bērnu un jauniešu literatūru, kā arī krēslus telpā, kur novietoti apmeklētāju datori. Tomēr bibliotēkas pieejamība personām ar īpašām vajadzībām un māmiņām ar bērnu ratiņiem ir ierobežota. Pie ēkas nav izveidota uzbrauktuve, kā arī durvis ēkai un telpām ir par šauru, lai sekmētu pieejamību personām ar īpašām vajadzībām. Pie ēkas ir velo novietne un soliņš atpūtai. Mainījies arī bibliotēkas darba laiks. Bibliotēka pārcelta uz mazākām telpām, tad pasākumu organizēšanai tiek izmantotas citas telpas (muzejs, kultūras nams, pagasta pārvalde). Foto pielikumā.

Kazdangas pagasta bibliotēka apvienota ar pagasta pārvaldi. Lai sekmīgi īstenotu reorganizāciju, bibliotēka tika pārcelta uz citām telpām ēkas 1. stāvā. Bibliotēkai tas ir vērtējams pozitīvi, jo tagad tā atrodas 1.stāvā, tādējādi ir ērtāk pieejama vecāka gadagājuma cilvēkiem, cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kā arī māmiņām ar maziem bērniem ratos.

Bibliotēkā – klientu apkalpošanas centrā sniegtie pakalpojumi ir pieejami vienuviet, viegli un ērti sasniedzami arī cilvēkiem ratiņkrēslā, jo ēkai ir ierīkots panduss, kas nodrošina ērtu iekļuvu ēkā. Šo pozitīvo pārmaiņu gados vecie ļaudis ļoti novērtē. Pārvietojot bibliotēku uz 1.stāva telpām, samazinājās telpu platība, līdz ar to apgrūtināta ir izstāžu organizēšana, kas bibliotēkas apmeklētājiem pietrūkst. Foto pielikumā.

2024.gadā **Virgas pagasta bibliotēka** pārcelta no “Liepsalas”, Virga, Virgas pagasts uz citu adresi, turpat 300 metru attālumā, uz Virgas muižu. Labiekārtotas bibliotēkas telpas, kas iekārtotas mājīgi. Apmeklētāji novērtē veiktās izmaiņas. Foto pielikumā.

Kalētu pagasta bibliotēka līdz 2024. februārim atradās ēkas 2. stāvā. Kopš februāra bibliotēka darbojas pagasta pārvaldes ēkas 1. stāvā, tā nodrošinot piekļuvi cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkai ir 2 durvis, no kurām vienas ir divviru, tā nodrošinot iekļuvi bibliotēkā ar ratiņiem. Lietotāju apkalpošanas telpa platības ziņā ir aptuvenu tādas pašas, bet tagad tā ir daudz pārredzamāka un gaišāka. Palīgtelpas nācās samazināt. Tās palika ēkas 2.stāvā. Foto pielikumā.

Labiekārtotās bibliotēku telpu foto skatīt pielikumā 84. – 92. lpp.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums) – raksturojums, novērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas

Bibliotēku lietotājiem pieejami gan projekta “Trešais tēva dēls” datori, gan no pašvaldības finansētā datortehnika. Lietotāju vajadzībām pieejams laminators Dienvidkurzemes novada bibliotēkā un darbiniekiem – dokumentu smalcinātājs un multimediju projektors (Aizputes pilsētas bibliotēkā, Vecpils pagasta bibliotēkā, Priekules pilsētas bibliotēkā, Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā), portatīvais dators Bibliobusā, no 2024. gada iegādāts Purmsātu pagasta bibliotēkā un Virgas pagasta bibliotēkā, televizors un DVD atskaņotājs (Krotas pagasta bibliotēkā). Informatīvie ekrāni pieejami Dienvidkurzemes novada bibliotēkā, Bārtas pagasta bibliotēkā u.c.

Samazinoties lietotāju pieprasījumam pēc brīvpieejas datoriem, dažās novada bibliotēkās samazināts datoru skaits lietotājiem. Datortehnikas vienību skaits ir pietiekams. Bibliotēku lietotāji labprātāk izmanto izdrukāšanas un kopēšanas pakalpojumus, tāpēc jānodrošina kvalitatīva drukas un kopēšanas iespēja.

Bibliotēkām nepieciešamais finansējums ir nepietiekams, lai iegādātos jaunus datorus apmeklētāju vajadzībām. DKN bibliotēkas lasītājiem pieejami vien neliels skaits 3TD datori. 2024. gadā lietotājiem 33 novada bibliotēkās pieejami 119 datori, bet darbiniekiem 53 datori. Datoru skaita samazinājuma iemesli – mazāk bibliotekāro darbinieku, norakstīti nolietotie datori. Kopējais datoru skaits – 172.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)
Datori	53	119 (-20)
Multifunkcionālās iekārtas	48	
Printeri	27 (-1)	
Kopēšanas iekārtas	9 (-6)	
Skeneri	5 (nav izmaiņu)	

*Iekavās norādītie dati, salīdzinot ar 2023. gadu

Remontdarbi

Pāvilostas bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts bērnu lasītavā, par minimāliem līdzekļiem tika pārkrāsotas sienas.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkā pēc pārcelšanās uz jauno ēku Lielajā ielā 76, Grobiņā, tika veikts kosmētiskais remonts divās jaunajās telpās, lai nodrošinātu pagaidu pamatfunkciju veikšanu gan darbiniekiem, gan apmeklētājiem. 2025. gada jau uzsākti plaši remontdarbi kas ietver arī atsevišķu bērnu nodaļas izveidi, kas nodrošinās ērtāku un piemērotāku vidi jaunākajiem apmeklētājiem. Turklāt būs iekārtota atsevišķa interneta lasītava ar lasītavu, kas sniegs iespēju izmantot datorus un internetu, kā arī veicinās ērtu un mierīgu lasīšanu. Šie uzlabojumi palīdzēs bibliotēkai kļūt par daudzveidīgu un pieejamu vietu visām vecuma grupām un vajadzībām.

Mēbeļu iegāde bibliotēku vajadzībām.

Priekules pilsētas bibliotēkā iegādāts jauns izstāžu plaukts, bērnu nodaļā jauns plaukts grāmatu un spēļu izvietošanai.

Kalvenes pagasta bibliotēkā tika iegādāts jauns žurnālu skapis preses novietošanai un uzglabāšanai, kā arī seši jauni grāmatu abpusēji grāmatu plaukti.

Rucavas pagasta bibliotēkai iegādāti divi izstāžu plaukti ar atviktņēm.

Aizputes pilsētas bibliotēkā iegādāti jauni grāmatu plaukti pieaugušo abonementā.

Kalētu un Vaiņodes pagasta bibliotēkās iegādātas jaunas mēbeles.

Jauni grāmatu plaukti iegādāti Tadaikšu pagasta bibliotēkai, jauns dokumentu skapis Krotas pagasta bibliotēkai un jauns rakstāmgalds darbinieka vajadzībām Medzes pagasta bibliotēkā.

Kazdangas pagasta bibliotēkā iegādāts mūsdienīgs un ērts žurnālu plaukts, lai interjeru un vidi veidotu modernāku. Tam ir 15 nodalījumi, kurā žurnāla paraugu iespējams novietot uz nodalījuma plaukta, bet pārējos eksemplārus ievietot iekšpusē, tādējādi apmeklētāju ērtībām un uzskatāmībai iespējams novietot ilgāka perioda žurnālus.

Nākotnes plāni un ieceres

Bibliotēkās nepieciešama pakāpeniska datoru nomaiņa. Dienvidkurzemes novada bibliotēkā nepieciešams ekrāns pirmsskolas un 1.-4. klašu pasākumu organizēšanai, plaukti uz riteņiem, lai paplašinātu telpu pasākumiem. Mūsdienās lielākā komunikācija notiek tieši ar mobilajām ierīcēm, tāpēc vajadzētu nomainīt stacionāros telefonus ar mobilajiem telefoniem.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Bibliotēku pieejamība iedzīvotājiem tiek risināta un tā nav pabeigta. Vairākās bibliotēkās joprojām nav iespējams iekļūt telpās, tāpēc bibliotēkas apmeklējums rada grūtības.

Dunalkas, Gramzdas pagasta bibliotēkas Aizvīķu PSV un Sakas pagasta Ulmales bibliotēkās konstatētas problēmas ar interneta savienojumu, kas netika novērsta. Nav rasts risinājums sakārtot tehnisko jautājumu. Ulmales bibliotēkā nav iespējams nodrošināt interneta tīkla pārklājumu. Gramzdas pagasta bibliotēkas PSV Aizvīķos interneta savienojums pārtrūka 2024. gada beigās, pēc tam, kad ēkai (kurā atrodas bibliotēka, Gramzdas feldšera punkts un citas dzīvojamās platības) tika nomainīts jumts. Speciālistu pamatojums – problēmas ar interneta uztvērēja antenu. Problēma pagaidām netika atrisināta.

2024. gadā notika plānotās bibliotēku pārvietošanas uz plašākām telpām Kazdangas, Kalētu un Tadaikņu pagastos, bibliotēkas apvienojot ar pašvaldības klientu apkalpošanas centriem (KAC).

Līdz 2024. gada maijam, **Dienvidkurzemes novada bibliotēka** atradās Z.Mauriņas Grobiņas vidusskolas telpās, kas bija plānota un iekārtota bibliotēkas vajadzībām. Bibliotēkas vajadzībām nepiemērotās telpās šobrīd atrodas Dienvidkurzemes novada bibliotēka ar Bērnu literatūras nodaļu, kas izvietota vienā telpā, kur satilpst tikai krājums bibliotekāra darba galds. Nav lasītavas telpas un vieta lietotāju datoriem. Apmeklētājiem pieejama neliela apkalpošanas zona telpas priekšplānā, kad apmeklētāji atver bibliotēkas durvis. Citu telpu Grobiņas pilsētā bibliotēkai nav rastas, jo pastāv akūts telpu trūkums. Šobrīd, kopš 2024. gada vasaras notiek nepārtraukti uzlabošanas darbi, lai pašvaldībai piederošās telpas pielāgotu bibliotēkas vajadzībām – jāveic remonts un jāmaina apgaismojums, arī bērnu literatūras nodaļai ir nepiemērotas telpas, bibliotēkai nav telpu pasākumu rīkošanai. Telpās veikts minimāls kosmētiskais remonts, nojauktas telpās izveidotās starpsienas, kas sadalīja telpu vairākos kabinetos. Šobrīd bibliotēkas telpu platība ir nepietiekama, jo darbiniekiem un apmeklētājiem pieejamas tikai divas telpas pieaugušo un bērnu apkalpošanai un krājuma izvietojumam. Telpu labiekārtošana nav pabeigta, plānots izremontēt un bibliotēkas vajadzībām pielāgot vēl papildus telpas ēkas 1. stāvā. Telpu tehniskais stāvoklis ir labs. Bibliotēkas pakalpojumi ir pieejami ikvienam, tostarp cilvēkiem ar kustību traucējumiem un māmiņām ar bērnu ratiņiem.

Plānots, kad līdz 2025. gada pavasarim tiks izremontētas papildus bērnu nodaļas telpas, lai pilnībā nodrošinātu bērnu lasītavas darbību un uzlabotu datoru pieejamību mācībām. Kā arī atbrīvot vietu telpā pieaugušo pusē, lai varētu funkcionāli izmantot lasītavu un datoru pieejamību.

Kritiska situācija bija **Kazdangas pagasta bibliotēkā**, kas līdz 2024. gada vasarai atradās 2. stāvā un bija sasniedzama pa kāpnēm. 2024. gadā bibliotēka pārceļta uz ēkas 1.stāvu un apvienojot ar pagasta pārvaldi. Labiekārtota bibliotēkas vide un klientu apkalpošanas zona.

Savukārt **Kalētu pagasta bibliotēka** ieguvusi gaišas un plašas telpas ēkas 1. stāvā. Iepriekš bibliotēka atradās nepiemērotās telpās 2. stāvā, kas bija sadalīta 3 atsevišķās telpās. Tagad bibliotēka ir atvērta un pieejama jebkuram, turpat ir telpa pasākumiem. Telpās veikts vienkāršots remonts, nomainīts apgaismojums, veikta grāmatu krājuma atlase, norakstīti mazpieprasīti izdevumi.

Nīcas pagasta bibliotēka atrodas pašvaldības ēkas 2. stāvā, kur ir nodrošināta ērta piekļuve, izmantojot liftu. Pāvilostas pilsētas pārvaldes ēkā, kur atrodas arī Pāvilostas bibliotēka un VPVKAC klientu apkalpošanas centrs, pieejams izbūvēts pacelājs.

Aizputes pilsētas bibliotēkā, Durbes pilsētas bibliotēkā, Kalvenes pagasta bibliotēkā, Kazdangas pagasta bibliotēkā, Priekules pagasta bibliotēkā, Tadaikņu pagasta bibliotēkā (Lieģos), Vaiņodes pagasta bibliotēkā ir kāpnēs, kas dažiem apmeklētājiem apgrūtina nokļūšanu bibliotēkā.

Bibliotēkas, kas atrodas daudzdzīvokļu ēku 1. stāvā (Bunkas pagasta Tadaikņu bibliotēka, Grobiņas pagasta bibliotēka) ir pieejamas uzkāpjot vien dažus pakāpienus. Vērgales pagasta bibliotēkai un Gramzdas pagasta bibliotēkai nav pieejamas telpas pasākumu rīkošanai.

Lietota bibliobusa iegāde. Vecais un jaunais.

Bibliobuss, kas bija 44 gadus vecs, tika izmantots līdz 2024. gada martam. 2024. gada 27. martā tiek iepirkts lietots Bibliobuss, kas ražots 2005. gadā, transportlīdzeklis ir 20 gadus vecs. Grāmatu pārvietošana notika 2024. gada 28. un 29. martā, divu dienu laikā visas grāmatas un periodika tika pārvietota no vecā bibliobusa uz jauno "lietoto" bibliobusu. Tāpat kā jebkuram transportlīdzeklim arī bibliobusam nepieciešama tehniskā apkope, 2024. gadā tika veikti remontdarbi. Pārskata gadā bibliobusā tiek izmantots portatīvais dators (no 2017. gada), skeneris, pārvietojamais rūteris un mobilais tālrunis (no 2022. gads), lai sazinātos ar lasītājiem esot izbraukumos. Internets ir pieejams visā Dienvidkurzemes novadā, braucot arī lauku apvidū, bibliobusa maršruta ietvaros. **Aprīlī notika pirmais brauciens. Jaunais bibliobuss ir aprīkots ar speciāliem grāmatu plauktiem, četrām sēdvietām un tualeti.** Bibliobuss iegādāts, pamatojoties uz izstrādāto pašvaldības iepirkumu "Lietota bibliobusa iegāde Dienvidkurzemes novada pašvaldības vajadzībām". Izstrādāts jauns bibliobusa dizains saskaņā ar Dienvidkurzemes novada grafisko identitāti. Bibliobusa izmaksas – 45 586,75 eiro

(ar PVN), bet jaunā dizaina izmaksas – 3041,94 eiro. Ikdienā Bibliobuss atrodas Grobiņas pagasta Dubeņos pie bibliotēkas un bibliobusā atrodas ap 3 tūkstošiem grāmatu.

Plašāk var lasīt rakstā, kas publicēts Dienvidkurzemes novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.dkn.lv/lv/jaunums/darbu-sacis-jaunais-novada-bibliobuss> **Attēlā no augšas:** vecais bibliobuss kalpoja no 2009. līdz 2024. gadam; 2024. gadā iegādātais bibliobuss ar oriģinālajām uzlīmēm; jaunais bibliobuss ar novada norādi.

4. Personāls

No 2024. gada 1. jūlija **mainīti** struktūrvienības – filiālbibliotēkas vadītāja **pienākumi un amata nosaukums**. Pēc izmaiņām apstiprināti amata nosaukumi “galvenais bibliotekārs” un “galvenais bibliotekārs-klientu apkalpošanas speciālists”.

Amata aprakstā “Galvenais bibliotekārs-klientu apkalpošanas speciālists” definēts, ka tas pilda Dienvidkurzemes novada pašvaldības un pagasta pārvaldes vadītāja rīkojumus. Katras struktūrvienības darbiniekam atbildībā nodots bibliotēkas krājums, inventārs un citi materiālie līdzekļi.

“Galvenā bibliotekāra-klientu apkalpošanas speciālista” darba pienākumos ietilpst pieņemt, reģistrēt un apstrādāt saņemto pašvaldības korespondenci, nodrošināt dokumentu aprites kārtību DVS LIETVARIS, veikt dzīvesvietas deklarēšanu un skaidras naudas vai bezskaidras naudas iekasēšanu par pašvaldības pakalpojumiem (nekustamā īpašuma nodokli u.c.), kā arī veikt pašvaldības piešķirto sociālās palīdzības pabalstu izmaksāšanu skaidrā naudā, un veikt citus pienākumus atbilstoši amata atbildības jomai.

Pašvaldība veica intervijas ar bibliotēkas un pašvaldības klientu apkalpošanas centra darbiniekiem, lai izvēlētos piemērotāko darbinieku amata pienākumu veikšanai. Darbiniekiem, kuri vēlējas strādāt bibliotēkā, bija jāiesniedz CV un izglītības dokumenti.

2024. gada 31. oktobrī par **Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāju** domes sēdē apstiprināta Aizputes pilsētas bibliotēkas vadītāja Līga Jučere. Pēc Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītājas Irinas Ernstsones iesnieguma, viņa atbrīvota no vadītājas pienākumiem un turpina darbu bibliotēkā. Jaunais vadītājs tika meklēts iekšējā konkursā, ko izsludināja Kultūras pārvalde. Skatīt vairāk: https://www.dkn.lv/lv/jaunums/darbu-uzsak-jauna-dienvidkurzemes-novada-bibliotekas-vaditaja?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Publicitātes foto no www.dkn.lv

Visiem Dienvidkurzemes novada bibliotekārajiem darbiniekiem ir pilna slodze, izņemot Sakas pagasta Ulmales bibliotēkas, Vērgales pagasta un Vērgales pagasta Saraiķu bibliotēkas darbiniecēm ir pusslodze.

Virgas pagasta Purmsātu bibliotēkā 0,5 bibliotekārā slodze un 0,5 par brīvā laika pavadīšanas centra vadīšanu, bet Bunkas pagasta bibliotēkas darbiniecei ir 0,5 bibliotēkā un 0,7 slodze Bunkas kultūras pasākumu organizatores amatā.

Novada filiālbibliotēkās darbu uzsākuši 8 jauni darbinieki, kas iepriekš pildījuši KAC darbinieka pienākumus. Darbinieki piedalījušies BIS ALISEursos un LCZB profesionālās pilnveides seminārus. Visi KAC darbinieki, kas pilda arī bibliotekāra pienākumus, piedalījās apmācībām, ko rīkoja pašvaldība.

No 2024. gada 1. jūlija – 21 pagastu filiālbibliotēkā pieejami pašvaldības klientu apkalpošanas centra pakalpojumi: pagasta filiālbibliotēka ir Dienvidkurzemes novada bibliotēkas filiāle, kura darbojas Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvaldes pārraudzībā, kā arī pilda Dienvidkurzemes novada pašvaldības un pagasta pārvaldes vadītāja rīkojumus.

1. Aizputes pagasta bibliotēka,
2. Cīravas pagasta bibliotēka,
3. Kazdangas pagasta bibliotēka,
4. Kalvenes pagasta bibliotēka,
5. Lažas pagasta bibliotēka,
6. Medzes pagasta bibliotēka,
7. Bārtas pagasta bibliotēka,
8. Gaviezes pagasta,
9. Grobiņas pagasta bibliotēka,
10. Dunalkas pagasta bibliotēka,
11. Vecpils pagasta bibliotēka,
12. Tadaļķu pagasta bibliotēka,
13. Otaņķu pagasta bibliotēka,
14. Vērgales pagasta bibliotēka
15. Bunkas pagasta Tadaļķu bibliotēka
16. Bunkas pagasta Krotas bibliotēka
17. Gramzdas pagasta bibliotēka,
18. Kalētu pagasta bibliotēka,
19. Virgas pagasta bibliotēka,
20. Dunikas pagasta bibliotēka,
21. Embūtes pagasta bibliotēka.

Pēc apvienošanas, kad KAC pievienoja pie bibliotēkas, darbinieka prombūtnes laikā (atvaļinājums vai cita attaisnota prombūtne), jābūt darbiniekam, kas viņu aizvieto, lai apkalpotu lasītājus un sniegtu KAC pakalpojumus. Izaicinājums ir apvienot bibliotekāro darbu ar darbu KAC, jo ne visās bibliotēkas pakalpojumi pieejami vienā telpā.

Personāla raksturojums

2024. gadā 33 bibliotēkās un 1 pakalpojumu sniegšanas vietā strādāja 42 darbinieki, no tiem – **40 bibliotekārie darbinieki** (dati uz 31.12.2024.).

2 darbinieki no Dunalkas un Kalvenes pagasta bibliotēkas nokārtojuši profesionālās kvalifikācijas eksāmenu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

2024. gada vidū Aizputes, Pāvilostas, Durbes, Priekules pilsētas bibliotēkās, kā arī Dienvidkurzemes novada (centrālā) bibliotēkā samazināts štata vienību skaits (katrā samazināts par 1 štata vienību).

Bibliotēkās strādā bibliotekāri ar lielu darba pieredzi un bibliotekāro izglītību, gan bez bibliotekārās izglītības. Notiek paaudžu maiņa. Bibliotekāra nepārtrauktai kvalifikācijas celšanai ir nepieciešama profesionālā pilnveide.

2024. gadā Dunalkas pagasta bibliotēkas bibliotekāre nokārtoja profesionālās kvalifikācijas eksāmenu un ar eksaminācijas komisijas lēmumu tika piešķirta profesionālā kvalifikācija “Bibliotekārs”, kas atbilst ceturtajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

	Ar bibliotekāro izglītību	Ar izglītību citās jomās
Kopā	7	33
ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	-	1
ar bakalaura grādu	1	13
1. līmeņa profesionālā augstākā izglītība jeb koledža	-	5
ar augstāko izglītību līdz 1993. gadam	-	1
ar 3. profesion. kvalifikācijas Līmeni/4 LKI līmeni	6	-
t.sk. vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	-	13
ar profesionālo pilnveidi (no 160 h)	-	-

2024. gadā notika bibliotekāro darbinieku sastāva izmaiņas:

- Dienvidkurzemes novada bibliotēkā un Aizputes pilsētas bibliotēkā par 1 darbinieka štata vienību samazināts bibliotekāro darbinieku skaits no 4 darbiniekiem uz 3 darbiniekiem. Aizputes pilsētas bibliotēkas kolēģe devās pensijā.
- Aizputes pagasta, Bārtas pagasta, Cīravas pagasta, Embūtes pagasta, Grobiņas pagasta, Medzes pagasta, Grobiņas pagasta, Vērgales pagasta un Virgas pagasta bibliotēkās par bibliotekārajiem darbiniekiem apstiprinātas pašvaldības klientu apkalpošanas centru darbinieces.
- No 01.12.2024. Grobiņas pagasta bibliotēkā galvenā bibliotekāra – klientu apkalpošanas speciālista pienākumus beidza pildīt esošā darbiniece. Līdz cita darbinieka apstiprināšanai, pienākumus veica Gaviezes pagasta bibliotēkas darbiniece (kura veic arī KAC speciālistes pienākumus Gaviezes un Grobiņas pagastu apvienības pārvaldē). 2024.gada novembra un decembra mēnesī Grobiņas pagasta bibliotēka darbojās neregulāri un lasītājus apkalpoja bibliobusa bibliotekāre un Gaviezes pagasta bibliotekāre, kura aizvietoja nepilnu bibliotēkas darba laiku – līdz ar to arī apmeklētāji retāk devās uz bibliotēku. No 01.01.2025. Grobiņas pagastā darbu uzsāka jauns darbinieks pēc publiskā konkursa izsludināšanas.
- Gaviezes pagasta bibliotēkas darbiniece devās pensijā, no 1. jūlija darbu turpināja Grobiņas pagasta bibliotēkas darbiniece, kas tur strādāja līdz 1. jūlijam.
- Durbes, Pāvilostas, Priekules pilsētu bibliotēkās samazināts darbinieku štata vienības, no diviem uz vienu darbinieku.
- Aizputes pagasta bibliotēkā līdz 30.06.2024. strādāja darbinieks ar 0,5 darba slodzi, pēc reorganizācijas no 01.07.2024., bibliotēka apvienota ar pašvaldības klientu apkalpošanas centru, strādā ar pilnu darba slodzi.
- Savukārt, lai stiprinātu Vērgales pagasta bibliotēkas nozīmi kā novada centru, bibliotēkā darbu uzsāk darbiniece uz pilnu slodzi, kas strādā par klientu apkalpošanas speciālisti pagasta pārvaldē, bet esošai filiālbibliotēkas vadītājai samazināta darba slodze uz 0,5.
- Bunkas pagasta Tadaikū bibliotēkā darbiniecei palielināta darba slodze no pusslodzes uz pilnu slodzi (apvienojot ar KAC pienākumiem).
- Aizputes pilsētas bibliotēkā apstiprināta bijušā Aizputes Kultūras nama vadītāja, kura amatā nomainīja Līgu Jučeri.
- Bibliobusā strādā 1 darbinieks – bibliotekāre uz pilnu slodzi (katru darba dienu no plkst. 9:00 līdz 17:00). Ikdienā bibliotekāre strādā Grobiņas pagasta filiālbibliotēkā, bet izbraukuma dienās pārvietojas ar bibliobusu. Bibliobusa darbiniece ir pieredzējusi autobusa vadītāja un DKN štata darbiniece, kura strādāja par Bibliobusa vadītāju kopš Bibliobusa iegādes.

Apbalvojumi un pateicības

2024. gadā Kalvenes pagasta bibliotēkas galvenā bibliotekāre – klientu apkalpošanas speciāliste Marika Ruzaiķe saņēma **Voldemāra Caunes balvu “Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem”**. Pieteikumu iesniedza Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas Bibliotēku dienesta vadītāja Kristīne Frickopa. Avots: https://www.dkn.lv/lv/jaunums/kalvenes-pagasta-galvena-bibliotekare-sanem-voldemara-caunes-balvu?fbclid=IwY2xjawH3RcxleHRuA2F1bQIxMAABHbF1SoLUhbnmc_MGvRV49HVNEXAml67kGePGcG3d8q5pdfJqB21NZBd1q_aem_oXAUi1WkwWWWwpYhbGfxeKA

Aizputes pilsētas bibliotēkas kolēģe Dina Kopštāle, dodoties pensijā, saņēma Dienvidkurzemes novada pašvaldības pateicību par ilggadēju, godprātīgu, pašizliedzīgu un augsti profesionālu darbu Aizputes pilsētas bibliotēkā un nesavtīgu darbu novadpētniecībā. (Skatīt attēlu nākamajā lapā - Aizputes pilsētas bibliotēka kolēģu foto 31.01.2024.)

Vairāki Dienvidkurzemes novada bibliotēkas saņēmumi Atzinības rakstus un pateicības no pašvaldības:

- Aizputes pilsētas bibliotēkas vadītājai Līgai Jučerei – goda raksts par iniciatīvu mākslas vides objekta radīšanā, godinot mūziķa un Aizputnieka Mārtiņa Freimaņa radošās izpausmes un popularizējot Aizputes pilsētas un Dienvidkurzemes novada atpazīstamību,

- Tadaiču pagasta bibliotēkas (Lieģos) galvenai bibliotekārei – klientu apkalpošanas speciālistei Agitai Stasei – pateicība par nesavtīgu palīdzību, apmācot Lieģu seniorus datortehnikas izmantošanā un dažādu

dokumentu aizpildīšanā,

- Pāvilostas pilsētas bibliotēkas bibliotekārei Elīnai Hornai par sava brīvā laika un privāto līdzekļu ieguldīšanu, radot vides objektus Pāvilostā.

Iedzīvotājus aicināja pieteikt pretendentes augstākajiem novada apbalvojumiem.

Kazdangas, Nīcas un Kalētu pagasta bibliotēkām ir izveidojusies laba sadarbība ar Liepājas izglītības pārvaldi, veicot mūžizglītības koordinatora funkcijas pagastā. Par veiksmīgu sadarbību un aktīvu iesaisti Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada pieaugušo izglītības brīvprātīgo koordinatore tīklā, bibliotēku darbinieces saņēma Liepājas izglītības pārvaldes Pateicības rakstu.

Finansējums personāla attīstībai

DKN bibliotēku darbiniekiem katru gadu tiek plānots finansējums DKN pašvaldības iestādes “bibliotēkas” budžetā: mācību un semināru maksas segšanai jauniem darbiniekiem. Papildus izvērtējot darbinieka vēlmes, ja budžeta līdzekļi ļauj, ir iespēja apmeklēt arī citus kursus.

Reģiona bibliotēku darbinieku motivācija pilnveidot profesionālās prasmes un izglītoties ir ļoti augsta. Tā kā novadu pašvaldības finansējums personāla attīstībai ir nepietiekams, tad novada bibliotekāri labprāt apmeklē tiešsaistes seminārus. Novada bibliotekāriem profesionālās pilnveides nodrošina Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka (LCZB), organizējot seminārus, kursus, mācības un pieredzes apmaiņas braucienus.

2024. gadā bibliotēku darbinieki aktīvi piedalījās dažādu iestāžu organizētajās apmācībās, galvenokārt, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas organizētajos klātienē un tiešsaistes semināros, lekcijās, apmācībās.

Jaunie bibliotēku darbinieki, kas uzsāka darbu 01.07.2024., attālināti noklausījās BIS ALISE Pamatkursus "Informācijas meklēšana un cirkulācija", par ko saņemts sertifikāts (darbinieki no Aizputes pagasta, Medzes pagasta, Bārtas pagasta, Virgas pagasta, Cīravas pagasta, Dunikas pagasta, Vērgales pagasta un Virgas pagasta bibliotēkām).

2024. gada pavasarī DKN Kultūras pārvalde bibliotēku darbiniekiem organizēja vairākus profesionālās pilnveides pasākumus:

21. novembrī Tadaikū pagasta bibliotēkā Lieģos notika seminārs novada bibliotekāriem par aktuāliem darba jautājumiem; Akreditācija 2025. gadā un gada pārskati; ar Tadaikū un Kazdangas bibliotēku pārvietošanas stāstiem uzstājās Agita Stase (Tadaikū pagasta bibliotēka) un Ilze Holštroma (Kazdangas pagasta bibliotēka).

Gada noslēguma pasākums notika 20. decembrī Dienvidkurzemes novada pašvaldības ēkā Grobiņā, kur bibliotekāriem ar iedvesmojošu lekciju un muzikālo noformējumu uzstājās Māra Upmane-Holšteine.

23. augustā Nīcas pagastā pulcēja dažādus novada pārstāvjus, tostarp arī bibliotekārus, kas piedalījās tradicionālās Dienvidkurzemes sportas spēļu sacensībās. Šīs spēles ir ikgadējs pasākums, kas tiek rīkots, lai veicinātu komandas garu, veselīgu dzīvesveidu un darba kolektīvu sadarbību. Sporta spēlēs parasti tiek piedāvāti dažādi sporta veidi, kas piemēroti gan fiziski aktīviem dalībniekiem, gan tiem, kas vēlas izbaudīt jautras un neformālas aktivitātes.

19. septembrī notika 2. Kurzemes Kultūras forums Pāvilostā, ko organizēja Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde. Ar vadmotīvu "KultūrAUGSME. Ar skatu nākotnē" notika otrais Kurzemes kultūras forums, aicinot piedalīties kultūras nozares pieredzējušos un jaunus speciālistus, bibliotekārus, muzeju darbiniekus, kultūras jomas privātā un NVO sektora pārstāvjus, kā arī ikvienu, kam rūp kultūras nozare.

Seminārā ar priekšlasījumiem uzstājās:

- Nodibinājuma Liepāja2027 pārstāve Eva Ciekurze (Kurzemes aktuālāko norišu ieskicēšana),
- LNKC Vēsturisko zemju un nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas vadītāja Jana Vērdiņa (Vēsturisko zemju konkursa datu analīze),
- Pasauls Dabas Fonds - Zaļā biroja programmas vadītāja Madara Merle (Kultūras notikumu un vides vajadzību mijiedarbība)
- Latvijas Kultūras akadēmijas asociētā profesore, LKA Zinātniskās pētniecības centra vadošā pētniece Ieva Zemīte (Kultūras ekonomiskā ietekme)

- Zuarguss jeb Viesturs Dūle (Cilvēka personība kultūrā, kā noņemt bailes un paplašināt horizontus)
- Latvijas Kultūras akadēmijas vadošās pētnieces Ieva Zemīte un Ilona Kunda (Pārskatot radošo pilsētu konceptu: tīkli un radošie starpnieki)
- Vilis Brūveris (Iedvesmas stāsts: Pasaulē mazākā izstāžu zāle), Kristīne Brīniņa (dejas izrādes iestudēšana cietumā).

Vairāk šeit: <https://www.dkn.lv/lv/jaunums/nosledzies-otrais-kurzemes-kulturas-forums>.

DKN pašvaldības organizētie semināri:

Datums	Rīkotājs	Nosaukums	Stundas	Klātienē/ attālināti
25.06.2024.	Dienvidkurzemes novada pašvaldība	Bibliotekāru – KAC speciālistu mācības DVS Lietvaris	3	Attālināti
30.07.2024.	Dienvidkurzemes novada pašvaldība	Personas datu apstrāde un aizsardzība	2	Attālināti
28.05.2024.	Dienvidkurzemes novada pašvaldība	Seminārs par DVS Lietvaris v 2.0 funkcionalitāti	2.5	Attālināti
05.09.2024.	Dienvidkurzemes novada pašvaldība	Seminārs Mākslīgais intelekts pašvaldībās	1	Attālināti
19.09.2024.	Dienvidkurzemes novada pašvaldība	<p>“2. Kurzemes kultūras forums” Pāvilostā – KultūrAUGSME.</p> <p>Ar skatu nākotnē:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vēsturisko zemju konkursu datu analīze; • kultūras notikumu un vides vajadzību mijiedarbība; • kultūras ekonomiskā ietekme; • cilvēka personība kultūrā, kā noņemt bailes un paplašināt horizontus; • pārskatot radošo pilsētu konceptu: tīkli un radošie starpnieki. 	8	Klātienē

Bibliotekāri piedalījušies attālinātajos semināros, ko organizēja Latvijas Nacionālā bibliotēka un KISC:

Nr.	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1.	LNB	Neformālās izglītības programma "Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs"	12
2.	LNB	LNB astoņu lekciju kurss "Kultūras Kanons"	8
3.	LNB	"Vecāku iesaiste bērnu lasītprieka veicināšanā"	4
4.	KISC	Tiešsaistes vebinārs e-resursi Latvijas bibliotēkām	3
5.	LNB	Seminārs "Finanšu pratība, medijpratība un bibliotēkas"	2
6.	LNB	"Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai?"	4
7.	LNB	Tīmekļseminārs "Personas datu apstrāde"	1,5
8.	LNB	Mākslīgais intelekts – iespējas, riski un izmantojamie rīki"	2
9.	LNB	Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi	4
10.	LNB	Tīmekļseminārs "Digitālo bibliotēku un praktiskajām digitālo objektu meklēšanas iespējas"	1,5
11.	LNB	Eiropas parlamenta vēlēšanas: vai katra balss ir no svara?	2
12.	LNB	Latvijas elektronisko resursu piedāvājums	3,5

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Kvalificētus bibliotēku speciālistus pašvaldības iestādēs ir grūti piesaistīt, jo netiek piedāvāts konkurētspējīgs un nepietiekams atalgojums. Paaudžu maiņa notiek pakāpeniski. Kad tiek izsludināts vakances darbam bibliotēkās, pieteikumus iesniedz dažādu jomu speciālisti bez bibliotekārās izglītības.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

No 2024.gada 1.jūlija 21 pagasta bibliotēka tika apvienota ar **pašvaldības klientu apkalpošanas centru (KAC)**. Iedzīvotājiem tas ir ērti un izdevīgi, jo apmeklējot bibliotēku var saņemt arī citus pakalpojumus vienā vietā.

Pēc nostrādātā pusgada, kad apvienoja bibliotēkas ar klientu apkalpošanas centra pakalpojumu vienuviet, bibliotēkās tika piesaistīti jauni lasītāji, arī bibliotēkas apmeklētāju ir vairāk. Bibliotēku darba laiks pielāgots apmeklētāju plūsmai un pagasta pārvaldes darba laikam. Bibliotēkas sniedz ne tikai KAC pakalpojumus, bet arī konsultē iedzīvotājus finansiālos jautājumos un veic maksājumus, palīdz abonēt periodiskos izdevumus un dažādas uzziņas par e-pakalpojumiem. Vairākiem senioriem interesējošā literatūra tika piegādāta mājās.

Bibliotēkas strādā 5 darbdienu nedēļā: otrdienās bibliotēkas ir atvērtas līdz 19.00 (izņemot bibliotēkas Pāvilostā, Priekulē, Durbē), bet bibliotēkas kopā ar KAC piektdienās līdz plkst. 14.00 vai 15.00.

Dažās bibliotēkās nodrošināta pieejamība:

- Pāvilostas pilsētas bibliotēka otrdienās un trešdienās atvērta līdz plkst. 18.00.
- Durbes pilsētas un Vecpils pagasta bibliotēkas otrdienās atvērta līdz plkst. 17.00.
- Vecpils pagasta bibliotēka strādā arī sestdienās, bet pirmdienās ir slēgta.
- Priekules pilsētas bibliotēka ceturtdienās atvērta līdz plkst. 18.00.
- Dunalkā arī sestdienā vai pēc iepriekšējas vienošanās un nepieciešamības pakalpojumu saņēmējam ērtā laikā un vietā, piemēram, piegāde mājās.
- Cīravas, Kalētu, Embūtes, Bārtas, Dunalkas, Kazdangas, Kalvenes, Otaņķu, Gaviezes, Gramzdas, Medzes, Dunikas, Vērgales, Virgas, Tadaļķu, Grobiņas pagasta bibliotēkās pieejami arī finanšu pakalpojumi.

Daļai iedzīvotāju bibliotēka kļuvusi par nepieciešamību, jo slēgtas vietējās pasta nodaļas, nav pieejams transports un bibliotēka kļuvusi par vienīgo saskarsmes punktu apdzīvotā vietā.

Nozīmīgas pārmaiņas notika 2024.gada vasarā, kad bibliotēku darbs tika apvienots ar pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijām – būtiski palielinājās iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu apjoms un dažādība. Pēc bibliotēku reorganizācijas, kad pagasta bibliotēkas tika apvienotas ar pašvaldības klientu apkalpošanas centru, bibliotēka uzsāka sniegt vairākus pakalpojumus:

- sniedz informāciju par pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem;
- veic personas dzīvesvietas deklarēšanu visā Pašvaldības teritorijā;

- izsniedz izziņas atbilstoši Pašvaldības un pārvaldes kompetencei un sniedz informāciju par Pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem;
- pieņem valsts noteikto nodokļu un nodevu maksājumus, kuru iekasēšana ir uzdota pašvaldībai, kā arī domes noteikto nodevu maksājumus un maksājumus par Pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem;
- nodrošina pašvaldības sociālo pabalstu izmaksas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajā kārtībā;
- pieņem iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus no fiziskām un juridiskām personām u.c.

Bibliotēku pakalpojumi apvienojot ar klientu apkalpošanas centru, pienākumi un veicamie darba uzdevumi ir kļuvuši apjomīgi, līdz ar to pietrūkst laika pasākumu rīkošanai un novadpētniecības darba veikšanai, kas prasa laiku un ieguldījumu.

Bibliotēkās iespējams saņemt aizvien vairāk dažādus pakalpojumus, kas nostiprina bibliotēkas nozīmi sabiedrībā. Liela nozīme bibliotēkai pieejamībai ir arī tāpēc, ka tiek slēgtas apkārtējās pasta nodaļas un iespēju robežās tiek sniegti atsevišķi to pakalpojumi, piemēram, attālināta periodisko izdevumu abonēšana, dažādu maksājumu veikšana. Iedzīvotāji uzticas bibliotēkām! **2024. gadā 21 bibliotēkā apvienoti bibliotēkas un pašvaldības klientu apkalpošanas centra pakalpojumi, ir mainījusies apmeklētāju plūsma – tā ir lielāka un daudzveidīgāka.** Lai piedāvātu kvalitatīvu un interesantu piedāvājumu, darbiniekiem ir jāpaplašina savas zināšanas. Slodze ir pārāk liela, apvienojot šīs divas sfēras. Problēma rodas tādā situācijā, ja pakalpojums ir vajadzīgs vienlaikus gan bibliotēkā (piemēram, nodarbība), gan klientam, kuram ir vajadzīga tikai konsultācija (piemēram, kasē samaksāt maksājumus vai uzrakstīt pašvaldībai iesniegumu).

Joprojām novērojama tendence, ka DKN iedzīvotāji reģistrējas un izmanto iespēju apmeklēt jebkuru no Dienvidkurzemes novada 33 bibliotēkām, gan kādu no Liepājas 6 publiskajām bibliotēkām. Pieejamais grāmatu un citu izdevumu klāsts, un to pieejamība ir būtisks iemesls izvēlēties to bibliotēku, kur izdevums pieejams uzreiz (nav izdots vai atrodas rindā) vai ir elektroniski pasūtāms tiešsaistes katalogā <https://liepaja.biblioteka.lv/> un jaunajā katalogā <https://liepaja.biblioteka.lv/AlisePAC>

Pozitīvi, ka DKN pašvaldība sadarbībā ar pilsētu / pagastu pārvaldēm un bibliotēku vadītājiem risina bibliotēku fizisko pieejamību, rod iespēju vienuviet piedāvāt nepieciešamos pakalpojumus ērtās un mājīgās telpas.

2024.gadā LNB datu centrā konstatētie darbības traucējumi ietekmēja informācijas datu saglabāšanu – datus par izsniegtajiem un saņemtajiem izdevumiem, kas nebija saglabāti BIS ALISE. Bibliotēku programma Alise nedarbojās divas nedēļas jūlijā no 1. līdz 10. jūlijam. Lai gan jau 5. jūlijā tika atjaunota piekļuve LNB nacionāliem e-resursiem, Liepājas un novada bibliotēkas nevarēja izmantot BIS ALISE un lasītājus apkalpoja manuāli, pierakstot izsniegumus un saņemtus izdevumus. Par bibliotēku sistēmas darbības ALISE problēmām informēja Liepājas pilsētas laikraksts “Kurzemes vārds” 4. jūlija numurā (skatīt pielikumā, 107. lpp.). 11. jūlijā tika dota atļauja atsākt darbu BIS ALISE. Datu zaudējumi bija minimāli (nebija saglabāti izsnieguma dati 01.-04.07., kad sistēma darbojās ar traucējumiem.

Sadarbībā ar LCZB filiāli “Dienvidrietumu bibliotēka”, 2024. gadā vairākas novada bibliotēkas (Nīcas pagasta bibliotēka, Kalētu pagasta bibliotēka, Bunkas pagasta Krotas bibliotēka, Bunkas pagasta bibliotēka, Gaviezes pagasta bibliotēka, Vērgales pagasta bibliotēka) uzsāka piedāvāt pakalpojumu iedzīvotājiem ar redzes problēmām saņemt pielāgotu literatūru palielinātājā drukā un audioformātā. Pāvilostas pilsētas bibliotēka, Grobiņas pagasta bibliotēka un Bibliobuss pakalpojumu sniedz vairākus gadus.

DKN bibliotēku galvenie statistikas rādītāji 2024. gadā:

lietotāju skaits 2024. gadā pieaudzis par +2%,
apmeklējumu skaits samazinājies par -5%,
izsniegums samazinājies par -7%.

Tabula “Dienvidkurzemes novada bibliotēku pamatrādītāji”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar 2022. gadu	% salīdzinot ar 2023. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	8343	8763	8949	+5%	+2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	2572	2822	2936	+10%	+4%
Bibliotēkas apmeklējums	101 201	115 496	109295	+14%	-5%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	25 267	31 096	32 146	+23%	+3%
Virtuālais apmeklējums	1732	265 769*	199316	15245%	-25%
Izsniegums kopā	181 623	187 327	174 654	+3%	-7%
<i>t. sk. grāmatas</i>	102 188	110 418	103 398	+8%	-6%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	78 496	75 717	70 310	-4%	-7%
<i>t. sk. bērniem līdz 18 g.</i>	21 479	25 137	24 176	+17%	-4%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita novadā	24%	26%	26%	+8%	+1%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	41%	47%	50%	+15%	+6%
Iedzīvotāju skaits	34 437	33 858	33 999	-2%	0,4%

PMLP dati: [2024.gads](#) | [2023. gads](#) | [2022. gads](#)

*Dati par virtuālo apmeklējumu nav salīdzināmi, jo 2023. gadā mainījies statistikas uzskaitē

Bibliotēku loma sabiedrībā nostiprinās aizvien vairāk, jo bibliotēkās ir plašs informācijas klāsts, nepieciešamais tehniskais aprīkojums un, protams, izglītoti darbinieki.

Bibliotēkās darbinieki ir informēti par aktuāliem sabiedrības procesiem un jauninājumiem: gada nogalē bija diezgan liels pieprasīto konsultāciju skaits par e-adresi un e-parakstu, kad tika izziņots, ka nevarēs piekļūt Latvija.lv un citām e-sistēmām ar banku autentifikācijas līdzekļiem.

Aizvien vairāk lasītāji izmanto tiešsaistes katalogu, lai pārbaudītu, kur tuvākajā bibliotēkā pieejama vēlamā grāmata, citi lasītāji labprāt iestājas rindā vai pasūta bibliotēkā vēlamo izdevumu (starpbibliotēku abonementa pakalpojums). Bibliotēkas rūpējas, lai lasītāji saņemtu interesējošo grāmatu: iepērk grāmatas pēc lasītāju pieprasījuma, izmanto SBA pakalpojumu, noformē plauktus ar informatīvām norādēm vai uz grāmatām, arī atsevišķos plauktos.

Aizputes pilsētas bibliotēka izdrukā jaunāko izdevumu sarakstu ar anotācijām no tiešsaistes kataloga. Lasītājiem ir ļoti ērti ieskatīties un izvēlēties sev vēlamo!

Nīcas pagasta bibliotēkas grāmatām izvietotas informatīvas norādes, lai atvieglotu grāmatas meklēšanu, kā arī iekārtoti plaukti: "Pārbaudītās vērtības", "Mazliet no mūsējiem" (Nīcas pagasta un Liepājas autori), "Nopietnāka lasāmviela", "Personības", "Atslodzei". Uz grāmatu muguriņām ir atzīmes par grāmatas tēmu, sērijas kārtas numuri.

2024. gadā mēnesi pirms Valentīndienas Kalvenes pagasta un Nīcas pagasta bibliotēkās atkārtoti tika rīkota akcija "Aklais randiņš ar grāmatu". Nīcas bibliotēkā lasītāji saņēma sev neierastāku, piemēram, psiholoģiska rakstura literatūru, dzeju, par veselību, Latvijas un pagasta vēsturi, modi un stilu u.tml.

Nīcas pagasta bibliotēkas grāmatu plauktos un uz grāmatām izvietotas informatīvas norādes, lai atvieglotu grāmatas meklēšanu. Iekārtoti "ātrie" plaukti: "Pārbaudītās vērtības", "Mazliet no mūsējiem" (Nīcas pagasta un Liepājas autori), "Nopietnāka lasāmviela", "Personības", "Atslodzei". Uz plauktiem ir krāsainas norādes ar kriminālliteratūras, vēsturisko, romantisko un fantastikas grāmatu autoriem. Uz grāmatu muguriņām ir atzīmes par grāmatas tēmu, sērijas kārtas numuri u.c.

Bibliobuss

2024. gadā turpinājās Bibliobusa pakalpojuma uzlabošana, lai pakalpojums pieejams jaunās vietās un aptvertu Dienvidkurzemes novadu. **Pēc iedzīvotāju ierosinājuma izveidots jauns maršruts Tadaikņu pag., Aisteres muiža – Lieģi**, kā arī, tiek pagarināts Bārtas pagasta maršruts, līdz daudzdzīvokļu ēkai, Dunikas pagasta "Akmentiņi" un Nīcas - Kalnišķu maršruts,

līdz Jūrmalciemam un Bernātiem (autobusa pieturai, kas atrodas netālu no kafejnīcas Bernātu “Dzintariņš”).

Lai apkalpotu vairāk interesentu, 2024. gadā tika pagarināti Bibliobusa 4 maršruti:

- Grobiņa, Saules iela 96 – Sarmas iela, tiek pagarināts līdz Grobiņas pagasta “Kalni”.
- Tadaikņu pagasts Aisteres muiža – Lieģi, tiek pagarināts līdz Aizputei.
- Grobiņa, Zīles iela - Vērgales pagasts, Ploce 28, tiek pagarināts līdz Vērgales pagasta Ziemupei, kur pēc Ziemupes bibliotēkas likvidācijas, tiek nodrošināts bibliotekārais pakalpojums.
- Grobiņas pagasts, “Straumēni” – Cimdenieki, izveidota jauna pieturvietā Grobiņa, Jaunatnes iela 6.

Lasītāji tiek apkalpoti 6 maršrutos, 11 pagastos (2023. gadā – 10 pagastos) bibliobusam pietājot 47 pieturvietās. Kopējais sešu maršrutu garums ir aptuveni 494 km, tas var mainīties, dažādu apstākļu dēļ, piemēram, lasītājs savlaicīgi paziņo, par neierašanos, tādējādi, dažkārt ir iespējams iekonomēt nobrauktos kilometrus.

Tabula “Bibliobusa maršruti 2024. gadā”

N.p.k.	Maršruts	Pieturvietu skaits
1.	Otaņķu pagasts “Taures” – Bernātu autobusa pietura	8
2.	Grobiņas pagasts, “Kalni” – Grobiņa, Sarmas iela	6
3.	Grobiņa, Zīles iela – Vērgales pagasta Ploce	9
4.	Kalnu iela 7, Aizpute – Tadaikņu pagasta Lieģu autobusa pietura	8
5.	Grobiņas pagasta “Straumēni” - Cimdenieki	8
6.	Bārtas pagasta “Neptūns” - Mazgavieze	9

Aktuāla informācija par Bibliobusa grafiku pieejama vairākās vietnēs:

- Dienvidkurzemes novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.dkn.lv
- Dienvidkurzemes novada pašvaldības sociālo mediju vietnē <https://www.facebook.com/Dienvidkurzemesnovadasvaldiba>
- Kultūras pārvaldes sociālo mediju vietnēs [@dienvidkurzemeskultura](https://www.facebook.com/dienvidkurzemeskultura)
- Grobiņas pagasta bibliotēkas Facebook vietnē <https://www.facebook.com/profile.php?id=100088267437072>
- Bibliobusa Instagram vietnē <https://www.instagram.com/bibliobuss/>

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas bibliobuss ir mobilā bibliotēka, kas apkalpo lasītājus pēc iepriekš sastādīta grafika – katrā apkalpošanas vietā vienu reizi mēnesī. Šobrīd bibliobusam ir izstrādāti seši maršruti. Mobilās bibliotēkas mērķis – nodrošināt lasītājus ar periodiku un monogrāfijas izdevumiem, pēc iespējas tuvāk viņu dzīvesvietai, kā arī sadarbībā ar

Dienvidrietumu bibliotēku, lasītājiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas gan audio grāmatas, gan palielinātās drukas grāmatas. Bibliotekāre strādā katru darba dienu, ikdienā atrodas Grobiņas pagasta filiālbibliotēkā, bet izbraukuma dienās, pārvietojas ar bibliobusu.

Bibliobusam ir kopīgs grāmatu krājums ar Dienvidkurzemes novada bibliotēkas Grobiņas pagasta filiālbibliotēku. Bibliobusa darbības mērķis – apkalpot lasītājus pēc iespējas tuvāk viņu dzīvesvietai. Ikdienā divas Grobiņas pagasta bibliotēkas darbinieces kopā ar Bibliobusa šoferi piedalās grāmatu pārvietošanā no fiziskas bibliotēkas uz pārvietojamo bibliotēku.

2024. gadā Dienvidkurzemes novada bibliotēkas bibliobuss apkalpo Dienvidkurzemes lasītājus 11 pagastos:

- Otaņķu pagastā,
- Nīcas pagastā,
- Grobiņas pagastā,
- Medzes pagastā,
- Vērgales pagastā (2024. gadā notika pirmais brauciens uz Ziemupi un testa brauciens uz Saraiķiem),
- Tadaikū pagastā,
- Durbes pagastā,
- Bārtas pagastā,
- Dunikas pagastā,
- Gaviezes pagastā,
- Aizputes pagastā (no 2024. gada).

2024. gadā bibliobusā bija 276 reģistrēti lasītāji, salīdzinot ar 2023. gadu palielinājies par 51%. Grāmatu izsniegums bibliobusā palielinājies par 36%. Katrs lasītājs gadā vidēji izlasījis 30 vienības (periodika vai monogrāfisks izdevums). Bibliobusa apmeklējumu skaits pieaudzis par 61%. Katrs lasītājs bibliobusu apmeklēja vidēji 9 reizes gadā. Bibliobusa lasītāju skaita palielināšanos var skaidrot ar maršrutu pagarināšanu, gan arī bibliotekārās nedēļas pasākuma ietvaros “Iepazīsti Dienvidkurzemes bibliobusu” sadarbībā ar Dienvidkurzemes novada bibliotēku, pie Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas bija atbraucis bibliobuss, kur tika izsniegtas grāmatas bērniem no skolas.

Tabula "Bibliobusa pamatrādītāji"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	118	182	276	+54,24% ; +51,65%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	16	26	62	+62,5% ; +138,46%
Bibliobusa apmeklējums*	Netika veikta uzskaitē	1587*	2554	+60,93%
Izniegums kopā*	Netika veikta uzskaitē	6125*	8326	+35,94
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita novadā	0,36%	0,55%	0,82%	+200% ; +53%
Iedzīvotāju skaits ¹	34 437	33 858	33 999	-1,68%; +0,41%

*Dienvidkurzemes novada bibliotēkas bibliobusa apmeklējums un izniegums tika piefiksēts sākot ar 2023. gada aprīli.

Lai piesaistītu jaunus lasītājus Aizputē tika izliktas afišas, ar piedāvājumu atsaukties lasīt gribētājus, Durbes poliklīnikā izvietota afiša par bibliobusa pieejamību. Tāpat arī Grobiņas pagasta bibliotēkas, Dienvidkurzemes novada vēstīs, Dienvidkurzemes novada bibliotēkas facebook lapā un Dienvidkurzemes kultūras Facebook lapā, kā arī bibliobusa Instagram kontā tiek izlikti informatīvi reklamējošas afišas, gan ar grafiku, gan vēlmi atsaukties arvien jaunus lasītājus.

Bibliobuss piedāvā savus pakalpojumus VSAC "Kurzeme" filiālei "Ilģi" personām ar īpašām vajadzībām, gadu gaitā ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar darbiniekiem un arī klientiem.

Tiek apkalpoti arī lasītāji, kuri veselības dēļ nespēj iekāpt mobilajā bibliotēkā, jo pakāpienu pievarēšana ir apgrūtināta, un nav iespēja ar ratiņ krēslu iebraukt bibliobusā. Sagaidot pie autobusa un aprunājoties tiek noskaidrota vēlāmā literatūra un arī izsniegta.

2024. gadā bibliotēka Vērgales muzeja telpās organizēja Ziemeļvalstu literatūras nedēļas rīta lasījumus Vērgales pamatskolas skolēniem. Pasākumi notika gan bibliotēkā, gan muzejā. Pielikumā foto 100. lpp.

¹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

Lasītājiem popularizēts Liepājas un Dienvidkurzemes novada bibliotēku tiešsaistes kataloga izmantošanas iespējas, autorizācijas datu saņemšana un 3td e-grāmatu bibliotēkas pakalpojums, ļoti aktīva bija bibliotēkas krājuma popularizēšana, veidojot tematiskās un grāmatu jaunumu izstādes.

Bibliotēkās sniegtas individuālās teorētiskās un praktiskās iemaņas darbā ar datoru bibliotēkas lietotājiem – internetbanku pakalpojumu izmantošana (maksājumu veikšana, konta pārskata pieprasīšana, izdrukas no internetbankas), sociālo tīklu un e-pasta izmantošana (profila izveide, bilžu ievietošana, vēstuļu un dokumentu sūtīšana e-pastā), bibliotēkas e-pakalpojumi (e-grāmatu bibliotēka, e-kataloga izmantošana, attālināta grāmatu pasūtīšana, termiņa pagarināšana), valsts un pašvaldību iestāžu e-pakalpojumi (Valsts pārvaldes pakalpojumu portāls Latvija.lv, E-veselība) un citos ar internetu saistītos jautājumos. Īpaši svarīga ir palīdzība senioriem, aktuāla ir apmācība datora lietošanā, kā arī viedtālrunu izmantošanā.

Bibliomāti

Aizputes un Grobiņas pilsētu bibliotēkās var izmantot grāmatu nodošanas-saņemšanas pakomāta pakalpojumu. Lai uzlabotu bibliotēku apkalpošanas kvalitāti, radītu iespēju mūsdienīgai pieejai krājumu apmaiņai, ko varētu veikt 24 stundas diennaktī, realizēts projekts “Bibliomātu iegāde un uzstādīšana Dienvidkurzemes novadā”.

Projekta mērķis ir nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu saņemšanu ikvienam apmeklētājam jebkurā diennaktī laikā septiņas dienas nedēļā, ierīkojot un ikdienā apkalpojot ārējo grāmatu nodošanas un saņemšanas pakomātu jeb bibliomātu.

Ir piegādāti un uzstādīti divi grāmatu nodošanas-saņemšanas pakomāti:

- pie Grobiņas bibliotēkas (Lielā ielā 76),
- pie Aizputes pilsētas bibliotēkas (Atmodas ielā 24).

Vairāk par projektu <https://www.dkn.lv/.../aizputes-un-grobinas-pilsetu..>

Kopējās projekta izmaksas ir 12 087,90 EUR. Finansējums no ELFLA programmas ir 7 114,80 EUR, bet pārējais Dienvidkurzemes novada pašvaldības līdzfinansējums.

E-grāmatu bibliotēka

Pakalpojums “3td e-grāmatu bibliotēka” kļūst populārāks, bet nav pieprasītākais bibliotēkas e-pakalpojums. Precīzu lietotāju skaita statistiku nav iespējams izgūt, jo KISC tiek uzskaitīts 3td e-grāmatu bibliotēkas lasītāju skaits pēc autorizācijas datiem.

Pieprasījums pēc pakalpojuma rodas tad, kad 3td e-grāmatu bibliotēkā tiek pievienota lasītājiem saistoša un šobrīd populāra literatūra. Nepieciešams papildināt e-bibliotēkas krājumu aktīvi turpināt popularizēt šo pakalpojumu sabiedrībā un plašsaziņas medijos, jo izdevumu pieejamība tiešsaistē popularizē izdevniecību grāmatu piedāvājumu un tad, kad ir izveidojusies rinda uz kādu izdevumu.

Statistiku par e-grāmatu izmantošanu LCZB un Dienvidkurzemes novadā kopā, apkopo "Kultūras informācijas sistēmu centrs". *Tabula par "E-grāmatu bibliotēkas statistika" pieejama LCZB pārskatā.*

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste

Bibliotēkās tiek veiktas mutiskas lasītāju aptaujas – par bibliotēkas darba kvalitāti un darba laiku, pasākumiem, pieprasītāko literatūru. Lasītāji tiek aptaujāti personīgi par nepieciešamo preses izdevumu abonēšanu, par bibliotēkas darba laiku u.c. Elektronisko aptaujas anketu veidošana nav veikta.

Individuālās sarunās tika izziņāts apmeklētāju viedoklis, analizēti atteikumi un izsnieguma rādītāji. Dažkārt, ņemot vērā lasītāju vēlmēs, tiek iepirkta pieprasītas grāmatas.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas lasītāju viedoklis tika izziņāts mutiski. Sarunās, noskaidrojās, kurās ar bibliotēkas darbu saistītās jomās nepieciešama pilnveide un uzlabojumi. Aktīvāk jāturpina popularizēt bibliotēkā piedāvātie e-resursi. Apmeklētāju atbildēs noskaidrojām, ka jānodrošina plašāks pasākumu piedāvājums bērnu auditorijai. Bibliobusā veikta mutiska bibliobusa lasītāju aptauja, kurā tika noskaidrots, ka lasītāji ir apmierināti ar bibliobusa sniegto pakalpojumu, kā arī tika noskaidrots, ka daļa lasītāju apmeklē bibliobusu kā vienīgo bibliotēku, bet bija arī lasītāji, kas apmeklē vairākas bibliotēkas.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Dienvidkurzemes novada bibliotēkā pieejama palielināmā lupa ar redzes grūtībām tekstu ērtākai salasāmībai, tā ļauj palielinātus tekstus kvalitatīvā izšķirtspējā.

Bibliotēkas turpina sniegt pakalpojumus iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām, apkalpojot personas viņu dzīvesvietā, ar sociālo darbinieku vai aprūpētāju, kaimiņu un ģimenes locekļu līdzdalību, kā arī piegādājot grāmatas **aprūpes centriem** (Priekules pilsētā, Gramzdas pagastā, Grobiņas pagastā u.c.). Bibliobuss apkalpo lasītājus VSAC "Kurzeme" filiāles "Ilģi" iemītniekus un darbiniekus, kā arī lasītājus ar īpašām vajadzībām (ar redzes traucējumiem).

Vairākas bibliotēkas novadā nav pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem, jo telpās var iekļūt tikai pa kāpnēm vai ar citu cilvēku palīdzību. Šobrīd 9 bibliotēkās ir pieejams panduss, lai varētu iekļūt cilvēki ar kustību traucējumiem. Pāvilostas pilsētas bibliotēkā un Nīcas pagasta bibliotēku ēkās apmeklētājiem ir pieejams pacēlājs (lifts). Vairākas bibliotēkas atrodas 2. stāvā, kas nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Saskaņā ar bibliotēkas izstrādātajiem noteikumiem – bibliotēkas lietotājiem, kuriem ir kustību, redzes vai citi traucējumi, ir tiesības saņemt bibliotēkas pakalpojumus savā dzīvesvietā. Pilsētu un pagastu iedzīvotājiem tiek piedāvāta grāmatu piegāde mājās, un šo iespēju regulāri izmanto vairāki bibliotēkas lasītāji. Dunalkas pagasta bibliotēkā 2024. gada

Istenoja ēkas infrastruktūras sakārtošanu, lai tā būtu pieejama personām ar īpašām vajadzībām uzlabošanai.

Vairāki bibliotēku pasākumi tika organizēti sociālās aprūpes centros Dunalkā, Gramzdā un Grobiņā, orientēti tieši uz mērķgrupu senioriem – gan grāmatu lasīšana, gad dzeju dienas, gan gadskārtu tradīcijas, regulāri notiek arī grāmatu apmaiņa.

Novada bibliotēkās **turpinās iepriekš uzsāktā sadarbība ar LCZB filiāli “Dienvidrietumu bibliotēka”**, kas iepriekš bija Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Liepājas filiāles bibliotēka, par klausāmgrāmatu un pielāgotās literatūras izsniegšanu novada bibliotēku lietotājiem. Regulāri šo pakalpojumu izmanto Pāvilostas pilsētas, Grobiņas pagasta un Rucavas pagasta bibliotēkas. Ar LCZB organizēto semināru novada bibliotekāriem 2024. gadā, veicināta informācijas aprīte un pakalpojumu piedāvājums. Par piedāvājumu un pakalpojumiem informēja “Dienvidrietumu bibliotēkas” bibliotēkas vadītāja Ilze Kārklīņa. Seminārā katrai bibliotēkai tika sagatavoti pielāgotās literatūras paraugi un audiodatne (disks) ar informatīvo afišu un bukletu. Vairākas DKN bibliotēkas uzsāka sadarbību ar DR bibliotēku (piem., Bunkas pagasta bibliotēka).

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām, tematiskie pasākumi

Liela interesentu atsaucība bija bibliotēku organizētajiem pasākumiem, kuros lasītājiem bija iespēja satikt populārus rakstniekus un ievērojamas personības – mākslinieki (Aiga Staka, Ginta Stavrovska), vietēji autori (Indra Ludbārža, Gundega Rezevska), mūziķi (Lauris Valters, Emīls Zilberts), rokdarbnieces, radoši un iedvesmojoši cilvēki.

2024. gadā novada bibliotēkās tika organizētas tikšanās ar šobrīd populāriem un pieejamiem autoriem. Notikušas izstāžu atklāšanas pasākumi, piedaloties vietējiem sabiedriskajiem un kultūras jomas cilvēkiem. Piem., Cīravas pagasta bibliotēkā organizēts izstādes "Cīravas rokdarbnieču darbu izstāde" atklāšanas pasākums. Bet Dienvidkurzemes novada bibliotēkā – Mūzikas un Mākslas skolas audzēkņu izstāde “Pavasaris”.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkā noorganizēti 22 pasākumi klātienē pieaugušo auditorijai. Literatūras gardēžiem 2024. gadā noorganizētas tikšanās ar latviešu rakstniekiem (Zane Zusta, Zane Nuts, u.c.), kur varēja iepazīt autoru personību un daiļradi. 10 pieaugušie lasītāji piedalījās arī lasītveicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”. Izdevniecības “Jumava” grāmatas “Barikādes 1991” atvēršana.

2024. gadā Dienvidkurzemes novada bibliotēkā notika dažādas mūžizglītības aktivitātes pieaugušajiem: gleznu, foto izstādes, kas raisīja pārdomas un savstarpējās sarunas, Dzejas dienas, radošās darbnīcas, kur apmeklētāji varēja radoši darboties un citi pasākumi. Grāmatu prezentācijas pasākums: izdevniecības “Jumava” grāmatas “Barikādes 1991” atvēršanas pasākumā piedalījās mūziķis Juris Pavītols, Jumavas vadītājs Juris Visockis

un Andris Teikmanis. Bibliotēkā notika sarunu pēcpusdiena "Labbūtība: darba un privātās dzīves līdzsvars", kuru vadīja neformālās izglītības apmācību vadītāja, karjeras konsultante un zīmola ledvesmas kastes radītāja Agnese Lejniece. Agnese Lejniece ir neformālās izglītības apmācību vadītāja, karjeras konsultante un zīmola ledvesmas kaste radītāja.

Grobiņas pilsētas svētku laikā maijā Dienvidkurzemes novada bibliotēkā notika Imanta Strada un Emīla Zilberta koncertprogramma "Sauciet to par teātri", ar Māras Zālītes dzeju un Ulda Stabulnieka mūziku. Video skatīt [šeit](#). Foto 96. lpp.

Eiropas diena nosvinēta arī Dienvidkurzemes novada bibliotēkā, kur notika BURU AKCIJA (ne)miera zemē. Akcijas laikā, vienlaicīgi paceļot Baltās buras dažādās novada vietās, tā simboliski apliecinot, ka novads ir daļa no "Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027" procesa. Buras kļuvas par īstiem mākslas darbiem - cita par citu krāšņāka. Video [šeit un šeit](#).

Pielikumā no 93. līdz 97.lpp. daži pasākumu foto.

Bibliotēku nedēļas laikā aprīlī Grobiņā pie Z. Mauriņas Grobiņas vidusskolas pirmsskolas un sākumskolas bērniem notika tikšanās "Iepazīsim Dienvidkurzemes novada Bibliobusu". Bibliobuss ciemojās Grobiņas pagasta Kapsēdē pie Medzes pagasta bibliotēkas, kur Medzes pirmsskolas izglītības iestādes "Čiekuriņš" un Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas Kapsēdes bērni un skolotājas varēja bibliobusu apskatīties. Bērni ar lielu aizrautību un interesi pētīja grāmatas, pildīja dažādus uzdevumus. Pasākumu afiša (skatīt foto). Video skatīt [šeit](#).

Cīravas pagasta bibliotēkā notikušas četras nodarbības sadarbībā ar LELBP Cīravas draudzes mācītāju Rudīti Losāni "Ceļojums pa Bībeles lielajām tēmām", kas ietver sarunas par reliģiju, dažādu grāmatu, dokumentālo un mākslas filmu apskate.

Bibliotēka iedzīvotājiem piedāvā arī dažādas tikšanās, izstādes un radošās darbnīcas un pasākumus, kas popularizē bibliotēku.

Pieprasītas ir arī **meistarklases** – Priekules bibliotēkā notika mākslinieces Gintas Stavrovskas tikšanos un viņas vadīta meistarklasi, ko labprāt izmantoja radošākās priekulnieces. Aizputes pilsētas bibliotēkā notika sveču liešanas meistarklase.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkā notika vairākas **radošās nodarbības** – sapņu ķērāju gatavošana ar vietējo mākslinieci Initu Beihmani, dekupāžas meistarklase kopā ar Birutu Ignatovu, mandalu veidošana, radošā pēcpusdienu kreppapīra ziedu meistarklase ar Inesi Kazbuķi "Ziedu krāšņumā". Mājīgā gaisotnē Dienvidkurzemes novada bibliotēkā notika "2024.gada vēlmju kolāžu veidošanas meistarklase", kuru vadīja Agnese Lejniece. Pārrunājām, pārdomājām un pierakstījām savas personīgās vēlmes, veidojām katrs savu personīgo kolāžu. Skatīt foto pielikumā 97.-98. lpp.

Grāmatu klubi

Novada bibliotēkās turpina darboties grāmatu klubi, kas vieno grāmatmīļus un lasīšanas entuziastus, dažam tā ir iespēja satikties ar līdi domājošiem un socializēties.

2024.gadā, sadarbojoties ar grāmatu blogeri Inesi Poriņu, Medzes pagasta bibliotēkā turpina darboties grāmatu klubs "Pie baltas lapas", kurā dalībnieki dalās ar viedokļiem par izlasīto. Interesi par šādu aktivitāti izrādīja ne tikai esošie bibliotēkas apmeklētāji, bet iesaistījās interesenti no citām apdzīvotām vietām, tā palielinot bibliotēkas interešu loku. Tas ir ne tikai kvalitatīvi un vērtīgi pavadīts brīvais laiks, bet arī bibliotēkas popularizējošs pasākums.

Pāvilostas pilsētas bibliotēkā reizi mēnesī organizē lasītāju klubiņa pēcpusdienu paužot savu viedokli gan par grāmatām, gan sadzīviskām lietām pilsētā. 2024. gada novembrī novada Medzes un Pāvilostas grāmatu klubi piedalījās LCZB pasākumā – akcijā "Atver bibliotēku".

Izstādes

Lai bibliotēkām piesaistītu interesi un to popularizētu, organizētas izstādes. Dienvidkurzemes novada bibliotēkā organizētas izstādes: Vladimira Segliņa gleznu izstāde "Latvijas dabas skaistums", Barikāžu atcerei veltīta izstāde "Janvāra naktī, kad atmiņu uguns kuri kūp...", Grobiņā skatāma Ineses Kazbuķes kreppapīru ziedu izstāde "Brīnumpuķe". Martā Dienvidkurzemes novada bibliotēkā-Grobiņā notika Initas un Viļņa Beihmaņu gleznu izstādes "Krāsainās šļakatas " atklāšanas pasākums. Neformālā gaisotnē, jaukā un mierīgā

atmosfērā bibliotēkas lasītāji un viesi varēja apskatīt skaistās Beihmaņu ģimenes gleznas un uzzināt kā tās tapušas, kā mākslinieki uzsākuši un attīstījuši savu hobiju.

Aprīlī Dienvidkurzemes novada bibliotēkā varēja apskatīt Grobiņas Mūzikas un mākslas skolas (GMMS) izstādi "Pavasaris" (Aizpute, Kalētu, Priekules, Pāvilostas, Grobiņas) Bērnu mākslas skolu audzēkņu darbiem. Izmantoti darbi no pagājušā gada jaunrades konkursa, kurus ikgadēji organizē GMMS keramikas skolotāja Inese Rence. Jau 8 gadus skolotāja organizē mākslas skolu keramikas konkursus un pēdējos trīs gadus šos konkursus papildinājusi ar vizuālās mākslas konkursiem, radot multimediālu jaunrades konkursu Kurzemes reģiona un Liepājas pilsētas mākslas skolām.

Pāvilostas pilsētas bibliotēkā organizētas fantastiskas izstādes, piemēram "Apkārt Latvijai zirga mugurā", laikapstākļu deķu izstāde "Laika zīmes", Pāvilostas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes, gleznu izstādes "Dabas melodija" un "Ceļojums laikā". Pāvilostas pilsētas jubilejai atklāta izstāde "Atgriešanās Pāvilostā", dalībnieces ir bijušās pāvilostnieces, rokdarbiece Anita Murīsa un Kurzemes kroņu meistare Liene Kņūta un vēl viena ļoti nozīmīga izstāde mākslinieces Elitas Viliamas gleznas " Jūras noburta pasaule. Veco zveju godība.", veltījums Pāvilostas zvejniekiem Zvejnieku svētkos u.c.

Aizputes pagasta bibliotēkā notikušas Aizputes skolēnu Jaunrades centra Radošo darbu izstāde, Ojāra Tumpeļa kokamatniecības darbu izstāde, gleznu izstāde "Ceļaposms", Dainas Vasiljevas un viņas meitu levas un Madaras darbi, Andas Lipartes akvareļu darbu izstāde.

Lielu atsaucību guva izstāde "**Ko protu**" Priekules pilsētas bibliotēkā, ko veidoja Priekules dienas centra klienti ar garīga rakstura traucējumiem. Savukārt Rucavas pagasta bibliotēkā viesojās jaunieši ar īpašām vajadzībām no grupu dzīvokļu mājas "Sudrabi". Skatīt attēlu.

Bibliotēkās interesentiem tiek piedāvātas ceļojošās izstādes. 2024. gadā novada bibliotēkās bija apskatāmas vairākas izstādes:

- lielformāta ceļojošā Agijas Stakas izstāde bērniem (Priekules pilsētas bibliotēkā, Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā, Vecpils pagasta bibliotēkā, Kalētu pagasta bibliotēkā),
- "Apkārt Latvijai zirga mugurā" Pāvilostas pilsētas bibliotēkā,
- Snīpulītis no Snīpuļciema (autori Laura un Vītālijs Vinogradovi) – Kalētu pagasta bibliotēkā, Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā,
- Aleksandra Čaka 120.dzimšanas dienai veltītā ceļojošā izstāde "Nezināmais Čaks" (Aizputes pagasta bibliotēkā),
- Rīgas Centrālās bibliotēkas izstāde "100+ grāmatas bērniem" veltīta Latvijas simtgadei, kurā bija iespējams aplūkot grāmatas no 1918.gada līdz pat mūsdienām, atklājot dažādu laika posmu grāmatu izdošanas īpatnības (Kazdangas pagasta bibliotēkā),
- laikapstākļu deķu izstāde "Laika zīmes" Pāvilostas pilsētas bibliotēkā,
- Tematiskā fotoizstāde "Alise bet ne Brīnumzemē" Dienvidkurzemes novada bibliotēkā Grobiņā.

Tikšanās ar autoriem

Lai popularizētu krājumu un veicinātu vēlmi lasīt, svarīgi ir arī rast iespēju lasītājiem satikt grāmatu autorus. Bibliotēkās viesojās Zane Krēsliņa, Zane Zusta, Zane Nuts, Sandra Krūmiņa un Gatis Ezerkalns, Ieva Brante, Gundega Rezevska, bērniem – Rebeka Lukošus un Laura Vinogradova.

Gramzdas pagasta bibliotēkā viesojās jaunā rakstniece un veselīga dzīvesveida piekritēja Zane Krēsliņa. Rakstniece prezentēja savu jaunāko grāmatu "Ēd un baudī" jeb kā baudīt dzīvi ēdot. Rakstniece dalījās dzīves pieredzē, zināšanās un praktiskos piemēros, kā var ēst garšīgi, veselīgi un baudpilni.

Marta izskaņā Dienvidkurzemes novadā ar jaunākās grāmatas "Džekpots" prezentāciju viesojās latviešu rakstniece Zane Nuts. Rakstniece iepazīstināja ar savu daiļradi, izdotajām grāmatām, kā arī pastāstīja kā notiek grāmatu rakstīšana. Noslēgumā klātesošie arī iegādājās rakstnieces grāmatas. Tikšanās pagāja sirsnīgā atmosfērā. Tikšanās ar lasītājiem notika vairākās novada bibliotēkās – Kalētu pagasta bibliotēkā, Grobiņas pagasta filiālbibliotēkā, Dienvidkurzemes novada bibliotēkā (Grobiņa), Vaiņodes pagasta filiālbibliotēkā un Aizputes pilsētas bibliotēkā. Pēc pasākuma Grobiņas pagasta bibliotēkā pieauga autores grāmatu izsniegumu skaits, tādējādi ierindojot Zanes Nuts grāmatu "Praktiskā kokvilna" 4.vietā pēc izsniegumu skaita 2024.gadā.

Medzes pagasta bibliotēkā notika **ģimeņu pasākums “Pikniks ar grāmatu”**, lai stiprinātu ģimeniskās vērtības, jēgpilnu kopā pavadīto laiku, kā arī veicinātu sabiedrības piederību novadam, savstarpējo komunikāciju un attīstītu sadarbšanās iespējas. Lai svinētu gadskārtu ieražu svētkus un nodrošinātu tradīciju tālāk nodošanu.

Bunkas pagasta Tadaiku bibliotēkā 2024. gada vasarā un rudens sākumā sadarbībā ar biedrību “Bunkas Mežābele” tika rīkotas tematiskas pēcpusdienas. Tika pārrunātas dažādas bibliotēkas un pagasta aktualitātes, kā arī sveikti vietējie seniori nozīmīgās jubilejās. Oktobrī tika sveikta biedrības ilggadēja dalībniece 90 gadu jubilejā. Bija arī muzikāls sveiciens no vietējā muzikanta Stepona Budrecka.

Vēl notikuši tematiskie pasākumi bibliotēkās:

- Sarunas par Alvejas izmantošanu veselībā
- Tikšanās ar pirtnieci un zāļu sievu Māru Tīmani
- Kartiņu izgatavošanas darbnīca
- Auduma ziedu izgatavošanas darbnīca u.c.

Viktorīnas

Vērgales bibliotēkā novembrī tika organizēta viktorīna „Vērgales zelta prāti”, sadarbībā ar Vērgales kultūras namu. Skatīt foto pielikumā 98.lpp.

Bet Latvijas dzimšanas dienai veltītajā Erudīcijas spēle “Latvija: 100 jautājumi” Vecpils Kultūras namā piedalījās 5 komandas. Divdaļīgā spēle ilga 3,5 stundas, kur pulcējās Vecpils iedzīvotāji, lai par godu Latvijai sacenstos erudīcijā. Spēlei jautājumus sagatavoja un to vadīja Vecpils pagasta bibliotēkas galvenais bibliotekārs - klientu apkalpošanas speciālists Jānis Aigars. Viņam palīdzēja kultūras pasākumu organizētāja Inta Dreimane.

Skatīt pielikumā 113. lpp.

Dzejas dienu pasākumi

2024. gadā visapmeklētākais pasākums notika Priekulē: Dzejas dienu pasākums ar mūziķi un dzejnieku Lauri Valteru, ko apmeklēja 60 cilvēki (skatīt attēlā).

Gramzdas pagasta bibliotēkā notika Dzejas dienu pasākums, veltot tās mūsu novadniecei, dziesminiecei Austrai Pumpurei. Par izcilo mākslinieci atmiņās pakavēties palīdzēja “Austras bērni” Simona Rača-Rūce, Jānis Rūcis un Roberts Dinters, komponista Imanta Kalniņa koncertprogrammā “Labums”. Ar atmiņu stāstiem un dziesmām tika aizvadīta neaizmirstama septembra pēcpusdiena, atstājot siltas un patīkamas atmiņas par mūsu izcilo dziesminieci.

Kalētu pagasta bibliotēkā viesojās novadniece Gundega Rezevska (Daņilova), kura iepazīstināja ar savu daiļradi. Aizputē notika tikšanās ar dzejnieci un aizputnieci Indru Ludbāržu. Bunkas pagasta bibliotēkas organizētas “Dzejas dienas” pasākums ar Ēriku Zepu un Julgī Stalti Bunkas kultūras namā apmeklēja 150 interesenti.

Bunkas pagasta Krotas bibliotēka katru gadu bērniem organizē Dzejas dienas pasākumu: tika aicināta grāmatas “Nepaklausīgais vectēvs” autore Rebeka Lukošus. Autore pastāstīja par grāmatas tapšanu un ilustrācijām, kā arī bērni paši veidoja savas grāmatiņas radošajās nodarbībās.

Uzziņu un informācijas darbs

Lielākais skaits uzziņu un pieprasījumu ir par psiholoģiju, pedagoģiju, dārzkopību un uzņēmējdarbību. Īpaši pieprasītas ir pašizaugsmes un psiholoģijas grāmatas. Arvien jaunāki lasītāji vēlas izmantot elektronisko dokumentu attālinātas piegādes un tiek veikta materiālu skenēšana. Bibliotēkas lietotājiem apmācības tiek veiktas individuāli pēc pieprasījuma. Palielinājusies konsultāciju un apmācību dažādība, piemēram dažādas pieteikšanās ārstu apmeklējumiem, biļešu iegāde internetā, attālināta periodikas abonēšana, kā arī attālināta pieteikšanās ID kartes izgatavošanai PMLP.

Aizputes pilsētas bibliotēkas informācijas speciāliste iedzīvotājiem palīdz apgūt šādas prasmes: internetbanku pakalpojumu izmantošana (maksājumu veikšana, konta pārskata pieprasīšana, izdrukas no internetbankas), sociālo tīklu un e-pasta izmantošana (profila izveide, bilžu ievietošana, vēstuļu un dokumentu sūtīšana e-pastā), bibliotēkas e-pakalpojumi (e-grāmatu bibliotēka, e-kataloga izmantošana, attālināta grāmatu pasūtīšana, termiņa pagarināšana), valsts un pašvaldību iestāžu e-pakalpojumi (Valsts pārvaldes pakalpojumu portāls Latvija.lv) un citos ar internetu saistītos jautājumos. Īpaši svarīga ir palīdzība senioriem, aktuāla ir apmācība datora lietošanā, kā arī viedtālrunu izmantošanā. Vecākiem gadagājuma cilvēkiem bibliotēkas apmeklējuma laikā tiek sniegta palīdzība literatūras izvēlē. Visvairāk uzziņas senioriem sniegtas par grāmatām un rakstiem periodikā par vēsturi, dārzkopību, rokdarbjiem un ceļojumiem. Aizputes pilsētas bibliotēku regulāri apmeklē seniori, lai bibliotēkas lasītavā lasītu jaunāko periodiku vai apskatītu novadpētniecības mapes.

Lietotāji tika informēti par pakalpojuma **“3td e-grāmatu bibliotēka”** iespējām – kā un kur iegūt autorizācijas datus, kā autorizēties, cik ilgi var lasīt grāmatas, vai var lasīt vairākas grāmatas vienlaicīgi. Informācija tika nodota mutiski un informējot bibliotēkas sociālajos medijos.

Neatņemama ikdienas darbs ir uzziņu un konsultāciju sniegšana par dažādiem **e-pakalpojumiem:**

- elektroniskajiem valsts un pašvaldību pakalpojumiem portālā Latvija.lv (VSAA pakalpojumi – informācija par vecuma pensiju, darbnespējas lapu iesniegšana u.c.), dzīvesvietas deklarēšana), e-iesniegumi, pieteikšanās pases vai eID izsniegšanai u.c. pakalpojumi),
- elektronisko gada ienākumu deklarāciju aizpildīšanā un citu attālinātu pakalpojumu izmantošanā,
- Lauku atbalsta dienesta pakalpojumu izmantošanā,
- Elektroniska pieteikšanās medicīnas iestādes pakalpojumiem
- attālināta piekļuve e-pakalpojumiem,
- e-paraksta izmantošana, e-adreses izveide.

Arvien biežāk bibliotēkas sniedz attālinātās uzziņas un konsultācijas, notiek saziņa ar bibliotēku, izmantojot sociālos medijus un WhatsApp.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Bibliotēkas veic individuālu vietējo iedzīvotāju apmācību datora, elektroniskā kopkataloga un datubāzu izmantošanā. Lietotāji biežāk interesējas par brīvprīeijas resursiem Periodika.lv un News.lv izmantošanu, tāpēc tiek sniegtas arī konsultācijas. Ikdienā tiek sniegtas daudz uzziņas un konsultācijas, jo bibliotēkā var saņemt dažāda veida informacionālos pakalpojumus, t. sk. elektroniskos pakalpojumus.

Aizputes pilsētas bibliotēka piedāvāja individuālos kursus senioriem (skatīt attēlu).

Pirmajā pusgadā **Kalētu pagasta bibliotēka**, sadarbībā ar Kalētu Mūzikas un mākslas skolas pedagogiem, organizēja angļu valodas mācību kursus pieaugušajiem, ko vadīja skolas angļu valodas pedagogs.

No 13.05. līdz 24.05. visā Latvijā notika Digitālā nedēļa, kuras laikā interesentiem bija iespēja izzināt un noskaidrot dažādus ar e-resursiem un digitālajām prasmēm saistītus jautājumus. **Dienvidkurzemes novada bibliotēkā** bija iespēja saņemt individuālas konsultācijas un uzzināt par e-pakalpojumu pieejamību, bibliotēkā pieejamajiem e-resursiem un datubāzēm.

Durbes pilsētas bibliotēkā lietotājiem tika piedāvāts labāk iepazīties ar plašajām iespējām, kuras piedāvā interneta resurss Latvija.lv (piemēram, izziņas pieprasīšana no VSAA vai darbnespējas lapas „B” iesniegšana VSAA). Šādas zināšanas ir noderīgas ikvienam iedzīvotājam.

Medijpratība

Mērķauditorija - seniori, kuriem tiek sniegtas konsultācijas par digitālo resursu lietošanu, dezinformāciju un kā atpazīt uzticamus informācijas avotus un atšķirt tos no dezinformācijas. Ikdienas darbā izmantots informatīvais materiāls **“Ar viedumu medijpratībā: padomi bibliotekāriem darbā ar senioriem”**. Lietotājiem tika izvietota dažāda satura aktuāla informācija, piemēram, par viltus ziņām un dezinformāciju. Novada bibliotekāri piedalījās LCZB un LNB rīkotajos semināros.

Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

Bibliotēku informācijas sistēma (BIS) Alise ir pieejama 30 Dienvidkurzemes novada bibliotēkās (BIS Alise-i) un 4 Dienvidkurzemes novada skolu bibliotēkās (BIS Skolu Alise).

Trīs novada bibliotēkas, kas nestrādā BIS ALISE, nav plānota bibliotēku informācijas sistēmas ieviešana, jo tās ir nelielas bibliotēkas. Tās ir Sakas pagasta Ulmales bibliotēka, Vērgales pagasta Saraiķu bibliotēka ar PSV Ziemupē (kurai iepriekš bija bibliotēkas statuss) un Embūtes pagasta bibliotēka.

Lietotāji novada bibliotēkās aizvien aktīvāk izmanto tiešsaistes kataloga iespējas, lai pasūtītu attālinātu vēlamo izdevumu vai pagarinātu izdošanas termiņu. 2024. gadā Aizputes pilsētas bibliotēkā, kuriem izsniegti autorizācijas dati – 216 lietotāji, bet Dienvidkurzemes novada bibliotēkā – 110 lietotāji.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2024)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Dienvidkurzemes novads	33	30	+	+	+		

Tabula “Autorizētie lietotāji” pieejama Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas (LCZB) pārskatā par reģionu kopā.

Iekšzemes un starptautiskais starpbibliotēku abonements (SBA) Starpbibliotēku abonementa pakalpojums piedāvāts visās DKN bibliotēkās, kad pieprasītais izdevums nav pieejams (nav iepirkts, izdots lasītājam, norakstīts). Bibliotēkas SBA pakalpojumu izmanto arī, organizējot tematiskās izstādes.

Aktīvāk tiek izmantota iespēja elektroniski pieprasīt un saņemt izdevumus BIS ALISE modulī SBA. Biežāk bibliotēkas pieprasījušas izdevumus tiešsaistes kataloga ietvaros, retāk – no citām bibliotēkām (piemēram, LNB).

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā SBA nodaļas vadītāja apkalpo visas novada bibliotēkas un veic statistisko uzskaiti.

SBA rādītāji 2024. gadā pieauguši par +57% (2023. gadā par +19%)

No citām bibliotēkām saņemto dokumentu skaits pieaudzis par **+36%** (2023. gadā +25 %).

Uz citām bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits pieaudzis par **+ 64 %** (2023. gadā +18%).

Saņemto un nosūtīto dokumentu skaits novadu bibliotēkās atspoguļots tabulā:

SBA izsniegums	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1339	1678	2277
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	841	908	1489
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	-	-	345
Kopā	2182	2586	4076

Liels pieprasījums ir SBA grāmatu piegāde bibliotēkām ar Bibliobusu – 2024. gadā pakalpojums ir bijis ļoti pieprasīts. Skatīt statistiku tabulā *SBA rādītāji BIBLIOBUSĀ*.

Tabula “SBA rādītāji BIBLIOBUSĀ”

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	126	412	468
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	16	42	267
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	31	18	21

Izvērtējot Starpbibliotēku abonementa statistiskos rādītājus, SBA pakalpojums vispieprasītākais bija bibliotēkās, kurās:

- nav pieejami nepieciešamie izdevumi,
- organizējot tematiskās izstādes,
- netiek komplektēti mazpieprasīti izdevumi nozarēs,
- mazpieprasīti izdevumi,
- nav pieprasītie izdevumi nozarēs.

Tabula "SBA izsniegto un saņemto eksemplāru skaits"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar 2022. gadu	% salīdzinot ar 2023. gadu
Aizputes pilsēta un pagasti	160	108	149	-33%	+38%
Durbes pilsēta un pagasti	533	622	416	+17%	-33%
Grobiņas pilsēta un pagasti	551	1142	2199	+107%	+92%
Nīcas un Otaņķu pagasti	116	92	190	-21%	+106%
Pāvilostas pilsēta un pagasti	378	348	439	-8%	+26%
Priekules pilsēta un pagasti	266	235	179	-12%	-24%
Rucavas un Dunikas pagasti	154	127	188	-18%	+48%
Vaiņodes un Embūtes pagasti	24	24	6	0%	-75%
Kopā	2182	2698	3766	+24%	+39%

Secinājumi:

- SBA izdevumu saņemšana un pieprasīšana pārsvarā notiek starp tuvākajām novadu bibliotēkām.
- Aktīvi izmanto arī LCZB krājumu, īpaši mazāk pieprasītus nozaru izdevumus un latviešu daiļliteratūru.
- Izdevumu piegādi novada bibliotēkās nodrošina pagasta pārvaldnieki vai bibliotēku darbinieki.
- DKN bibliotēku lietotāji aizbrauc paši uz citu novada bibliotēku pēc pasūtītā izdevuma.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Bibliotēku telpu pieejamība un bibliotēku darba laiks (dienas un darba stundas) ietekmē apmeklējumu un lietotāju skaitu.

Lai veicinātu iedzīvotājus izmantot piedāvāto pakalpojumu izmantošanu, tiek pilnveidota un aktualizēta pakalpojumu reklāma sociālajos tīklos (Facebook, Instagram), un informācija un reklāma tiek izvietota arī fiziskā veidā gan bibliotēkā, gan ārpus bibliotēkas.

Ja bibliotēka nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem un māmiņām ar maziem bērniem – bibliotēka piedāvā pakalpojumu piegādi uz mājām (ja tas ir iespējams).

6. Krājums

Jaunākā literatūra tiek iepirkta izdevniecību SIA „Jānis Roze”, “Zvaigzne ABC”, “Latvijas grāmata” grāmatnīcās (pēc DKN pašvaldības noslēgtajiem līgumiem), elektroniski pasūtot no SIA “Virja AK” un SIA “Globuss”. Laikrakstu un žurnālu pasūtīšanu un piegādi veic VAS „Latvijas Pasts”.

Iegādājoties jaunās un populārākās grāmatas tiek ņemti vērā lasītāju ierosinājumi, nozaru ekspertu ieteikumi, atsauksmes preses relīzēs.

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Bibliotēkas strādā pēc izstrādātās krājuma komplektēšanas koncepcijas, jāmin gan, ka 2024. gadā katra bibliotēka strādā vēl pēc savas krājuma politikas. 2025. gada tiks izstrādāta viena vienota visām Dienvidkurzemes novada bibliotēkām. Bibliotēkas krājums tiek veidots un papildināts atbilstoši bibliotēkas statusam, bibliotēkas nolikumā noteiktajām funkcijām, uzdevumiem, mērķiem, kā arī ņemot vērā krājuma komplektēšanas profilu. Dienvidkurzemes novada pašvaldības apstiprinātais finansējums ir pietiekams, bet iegādāties visu nepieciešamo literatūru nav iespējams. Taču finansējums ir pietiekams, jo veicot lietotāju aptaujas, izvērtējot un atlasot bibliotēkas lasītāju pieprasījumu un vajadzībām atbilstošu literatūru, lai iegādātos nepieciešamo literatūru. Pieprasītākie izdevumi tiek piekomplektēti, nolietotās literatūras vietā tiek iegādāti pārizdotie izdevumi.

Bibliotēku krājums tiek papildināts arī no Latvijas Nacionālās bibliotēkas bezatlīdzības ceļā saņemtajiem izdevumiem. No pašvaldības līdzekļiem iegādātas mazāk grāmatas bērniem un jauniešiem, ja bibliotēka piedalījies projektā “Bērnu un jauniešu žūrija”. Nozīmīgs ieguvums bija Kultūras Ministrijas projekta “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros, tajā skaitā arī grāmatas bērniem.

Bibliotēkas atzinīgi novērtē iespēju saņemt materiālus no Latvijas Nacionālās Bibliotēkas bezatlīdzības izdevumus – grāmatas, žurnālus, bukletus u.c., kas dažkārt pat nav pieejami tirdzniecībā. Vērtīgs grāmatu papildinājums ir VKKF atbalstītā projekta „Rakstītāji un rakstu darbi: latviešu autori un literatūra Latvijas bibliotēkās” izdevumi. Izdevumi tiek popularizēti jaunieguvumu izstādēs, piedāvājot lietotājiem iepazīties ar izdevumiem un izlasīt.

→ Atgriezeniskā saite būtu izmērāma, ja tiktu veikta lietotāju aptauja par saņemto bezatlīdzības izdevumu novērtēšanu.

2024. gadā tika iegādātas gandrīz visas jaunākās latviešu autoru grāmatas, kas tika izdotas līdz 2023.gada decembrim. Tāpat bibliotēkas turpina papildināt bērnu un jauniešu literatūru un galda spēļu klāstu, pēc kā ir pieprasījums.

Durbes pilsētas bibliotēkā laikraksti tiek abonēti samērā maz, jo pieprasījums pēc tiem ir neliels, tiek izmantota datu bāze Lursoft News.lv.

Krājuma komplektēšanas noteicošie faktori:

- latviešu autoru izdevumi,
- populārā oriģinālliteratūra un ārvalstu autoru izdevumi,
- lietotāju intereses un pieprasījums,
- piešķirtais pašvaldības finansējums,
- izdevēju un tirdzniecības piedāvājums.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Daudzpusīgs krājums nodrošina ikvienam novada iedzīvotājam mūsdienīgu un vispusīgu informācijas avotu pieejamību, neatkarīgi no viņa dzīvesvietas vai materiālā stāvokļa.

Izstrādātā Krājuma attīstības politika nosaka kārtējās jaunieguvumu komplektēšanas, retrospektīvās komplektēšanas un rekompaktēšanas darbu bibliotēkās.

Pilsētu bibliotēkas novadā iegādājušās gandrīz visas jaunākās latviešu autoru grāmatas, ņemot vērā finansējumu krājuma komplektēšanai.

Pastiprināta uzmanība tiek pievērsta latviešu oriģinālliteratūrai, ārzemju populārajai tulkotajai daiļliteratūrai, bērnu un jauniešu daiļliteratūrai, uzziņu literatūrai nozarēs, kā arī literatūrai pieprasītākajās nozarēs. Krājuma analīzē tiek ņemts vērā skolēniem ieteicamās literatūras saraksts.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas, Aizputes pilsētas bibliotēkas, Nīcas pagasta bibliotēkas un citu bibliotēku un krājums tika papildināts ar jauniem izdevumiem angļu valodā. Piedāvājot plašu angļu valodā pieejamo izdevumu klāstu, tiek piesaistīta jaunākā paaudze, kuri ir gatavi lasīt oriģinālvalodā un kuru vēlmes ir pēc iespējas ātrāk izlasīt interesējošo grāmatu, negaidot, kamēr tā tiks iztulkota. Krājuma komplektēšana ietver arī bezatlīdzības ceļā saņemtus izdevumus – tie tiek saņemti gan no privātpersonām, gan no Latvijas Nacionālajā bibliotēkas saņemtajiem izdevumiem, kas pieņemti no izdevniecībām un privātpersonām.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

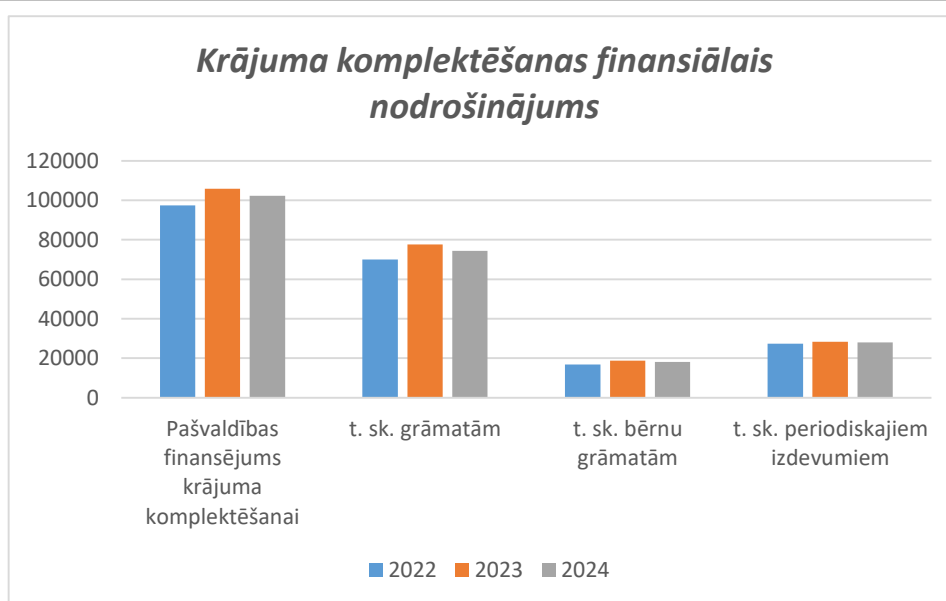
Finansiālais nodrošinājums nenodrošina visu vēlamo izdevumu iegādi, tāpēc bibliotekāri rūpīgi izvēlas, ko pirkt saviem lasītājiem. Tiek ņemtas vērā arī lietotāju vēlmes un intereses.

Bibliotēkas atzinīgi novērtēja "Grāmatu iepirkuma programmas" piedāvājumu un izvēlējās izdevumus no piedāvājuma. Izdevumus, kas netika iekļauti piedāvājumā, bibliotēkas iegādājās citus augstvērtīgus izdevumus.

Dažās bibliotēkās pieprasījums pēc periodisko izdevumiem (laikrakstiem) ir mazs, tāpēc, lai ietaupītu piešķirto finansējumu, tiek izmantota iespēja lasīt rakstus Lursoft laikrakstu bibliotēkā www.news.lv

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums novadā”

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	97 409	105 913	102 348
t. sk. grāmatām	70 025	77 588	74 414
t. sk. bērnu grāmatām	16 746	18 815	18 155
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	27 384	28 325	27 934
Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju reģionā	2,79	3,13	3,01
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā (eiro)	97409	105 913	102 348

Finansējums krājuma komplektēšanai samazināts par 3,7 %

- grāmatām **samazināts** par -4% (2023. gadā +11%)
- periodiskajiem izdevumiem **samazināts** par -1,4% (2023. gadā +3,4%)

Rekatalogizācija ir pabeigta visās novada bibliotēkās.

3 pagastu bibliotēkās, kurās nav ieviesta BIS ALISE, turpina sūtīt eksemplāru sarakstus – Sakas pagasta Ulmales bibliotēka, Vērgales pagasta Saraiķu bibliotēka un Vaiņodes novada Embūtes pagasta bibliotēka.

Krājuma inventarizācija 2024. gadā veikta Pāvilostas pilsētas, Medzes, Dunikas, Otaņķu, Vaiņodes un Rucavas pagasta bibliotēkās, izmantojot BIS ALISE moduli “Inventarizācija”. Krājuma pārbaudē atrasti lietotāju nozaudēti izdevumi un nolietoti izdevumi. Veikta izdevumu norakstīšana. Elektroniskā uzskaitē sakrīt ar novada grāmatvedību.

Krājuma rādītāji

2024. gadā jaunieguvumu skaits – 7025 (2023.gadā – 6711) un monogrāfiskākie izdevumi un 14 624 (2023. gadā – 11 649) seriālizdevumu eksemplāri (BIS Alise dati).

Salīdzinot ar 2023. gadu, jaunieguvumu skaits **palielinājies** par +5% grāmatām un par +25% periodiskajiem izdevumiem. Izslēgto dokumentu skaits **palielinājies** par +15%.

Tabulu par krājumu apgrozību visās bibliotēkās skatīt pielikumā 92. lpp.

Visām bibliotēkām individuāli jāstrādā pie bibliotēkas krājuma kvalitātes nodrošināšanas un jāpopularizē tā krājuma daļa, kas ir mazāk pieprasīta bibliotēkās. Jāveic mazpieprasīto izdevumu izslēgšana no krājuma.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2021	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	26 242	22 246	20 414	21 649
t. sk. grāmatas	10 149	8009	7631	7025
t. sk. latviešu daiļliteratūra	2861	2504	2295	2279
t. sk. bērniem	2324	1992	2033	2056
Izslēgtie dokumenti	21 488	20 362	16 764	19 299
Krājuma kopskaits	282 597	280 240	279 355	286 291
Grāmatu krājuma apgrozība	0,49	0,47	0,52	0,48
Periodisko izdevumu apgrozība	1,23	1,24	1,14	1,02

Datubāzes

Novadu bibliotēkās lietotājiem pieejamas divas tiešsaistes abonētās datubāzes – Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv un Letonika – to piekļuvi un abonēšanu publiskajām bibliotēkām nodrošina Kultūras informāciju sistēmu centrs (KISC). Citas datubāzes novadu bibliotēkas netiek abonētas. Pašu veidotās datubāzes novadu bibliotēkās netiek veidotas. Aizputes pilsētas bibliotēka izmanto datubāzes News.lv un Lursoft laikraksta **aģenta kartītes** piedāvātās iespējas – bibliotēkas e-pastā tiek saņemtas ziņas par Lursoft laikrakstu bibliotēkā pieejamajiem jaunākajiem rakstiem, kurā minēts vārds Aizpute vai aizputnieks.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2021	2022	2023	2024
Letonika				
skatījumi/saturvienību skaits	9916	3108	5380	4808
piekļuves sesiju skaits	2387	5585	2201	2490
News				
lejuplāžu skaits	2145	3458	1502	2961

Datubāzes Letonika attālināto piekļuvi 2024. gadā izmantoja 3 novadu bibliotēkās: Otaņķu pagasta bibliotēkā, Pāvilstas pilsētas bibliotēkā un Vērgales pagasta Ziemupes bibliotēkā.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Bibliotēkas krājums tiek popularizēts, organizējot jaunieguvumu un tematiskās literatūras izstādes – bibliotēku lietotāji aktīvi izmanto iespēju uzreiz klātienē pierakstīties rindā “Jauno grāmatu dienās” vai elektroniski pasūtīt izdevumu tiešsaistes katalogā <https://liepaja.biblioteka.lv/AlisePAC>. Novada bibliotēkās aizvien aktīvāk izmanto tiešsaistes kataloga iespējas, lai pasūtītu attālinātu vēlamo izdevumu vai pagarinātu izdošanas termiņu.

Lai popularizētu krājumu un veicinātu vēlmi lasīt, svarīgi ir arī rast iespēju lasītājiem satikt grāmatu autorus. 2024. gada 28. martā Aizputes pilsētas bibliotēkā viesojās rakstniece Zane Nuts. 9. aprīlī tika organizēta aizputnieces Indras Ludbāržas dzejas grāmatas “Visuma spēks” atklāšanas svētki. Tāpat jau otro gadu tika godināti ”Čaklākie lasītāji”, kuri ir bijuši pieaugušo nodaļas aktīvākie lasītāji un pirmo reizi izveidots Dievidkurzemes novada Top10 lasītāji, kur Aizputes pilsētas bibliotēkas lasītājas ierindojās 3. vietā Ārija Liepiņa 200 grāmatas un 6. vietā Biruta Lukašova 189 grāmatas izlasītas 2024. gadā.

Aizvien biežāk jaunākās grāmatas tiek popularizētas bibliotēku sociālajos medijos *Facebook* vai *Instagram*. Informācija par bibliotēkas jaunieguvumiem tiek publicēta bibliotēkā, bibliotēku sociālajos medijos Facebook vai Instagram attēlu veidā. Aizputes pilsētas bibliotēkā lietotājiem pieejami izdrukāts Jaunumu saraksts par katru mēnesi, ko izdrukā no tiešsaistes kataloga ar grāmatu anotācijām, kas pievienotas no MARC apraksta. Daudzi lietotāji pārskata arī iepriekšējo mēnešu jaunumu sarakstus.

Bibliotēkās tiek izmantots tradicionāls krājuma popularizēšanas veids – tematiskās un jaunieguvumu izstādes, kas dažkārt tiek papildinātas ar tematiskiem priekšmetiem (gleznas, rokdarbi u.c.). Izstādes veltītas rakstnieku jubilejām, dažādu tēmu atspoguļošanai, kā arī dažādu atzīmējamām dienām.

2024. gadā Nīcas un Kalvenes pagasta bibliotēkās atkārtoti tika rīkota akcija “Aklais randiņš ar grāmatu”. Lasītājs saņēma sev neierastāku, piemēram, psiholoģiska rakstura literatūru, dzeju, par veselību, Latvijas un pagasta vēsturi, modi un stilu u.tml. Aizvadītājā gadā akcija tika rīkota ne vien pieaugušajiem, bet arī bērniem.

Krājuma popularizēšanai Kazdangas pagasta bibliotēkā turpina uzsākto sēriju ciklu “Nozaru literatūra bibliotēkas lasītājiem!”, kura ietvaros tiek akcentēta viena nozare un sniegta informācija par šīs nozares grāmatām, kas atrodas bibliotēkā. 2024. gadā notikušas tematiskās izstādes: Mūzika, Latviešu folklorā un Dzejnieks un rakstnieks Aleksandrs Čaks (kas papildināja bibliotēkā apskatāmo izstādi “Nezināmais Čaks”, bibliotēka aicināja caur grāmatām iepazīt gan Čaka daiļradi, gan arī viņa personību citu autoru skatījumā.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzles, diski u. c.)

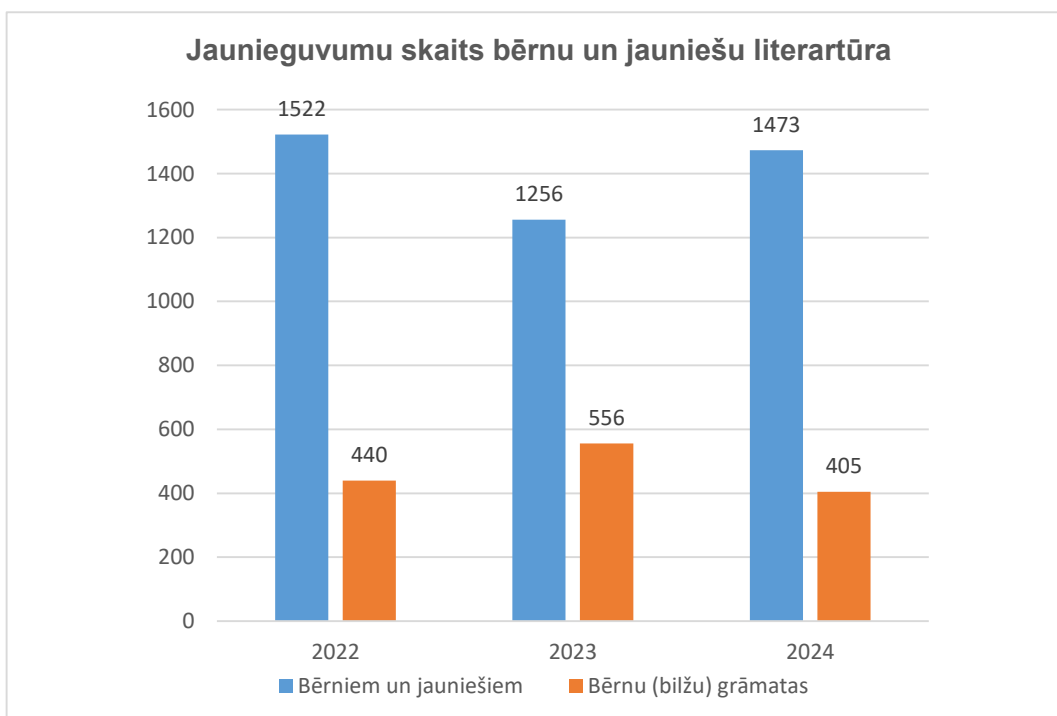
Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana notiek, izvērtējot esošo un potenciālo bērnu un jauniešu bibliotēkas lietotāju intereses un ieteicamās literatūras sarakstu. Izdevumus bērniem un jauniešiem komplektē grāmatnīcā Jānis Roze un Virja. Komplektējot izdevumus, bibliotēkas seko līdzi jaunumiem interneta vietnēs www.janisroze.lv, www.zvaigzne.lv u.c., LNB seriālizdevumam "Literatūras ceļvedis", Bibliotēku portāla rakstiem, periodisko izdevumu grāmatu jaunumu apskatiem.

2024. gadā bērniem un jauniešiem kopumā iepirkti **2056** izdevumi par 18 602 eiro (BIS ALISE dati), kas ir par +13,5 % vairāk kā 2023. gadā. Taču izdevumi par grāmatām palielinājušies.

Kopumā bērnu un jauniešu literatūra (t.sk. bilžu grāmatas) nopirkta 244 grāmatas vairāk kā 2023. gadā, bet par 213 eiro mazāk kā 2023. gadā.

2024. gadā no jaunieguvumu (grāmatu) skaita 29% bija grāmatas bērniem un jauniešiem.

Jaunieguvumi	Salīdzinot ar 2022. gadu	Salīdzinot ar 2023. gadu
Bērniem un jauniešiem	-17%	+17%
Bērnu (bilžu) grāmatas	+26%	-27%
	-9%	+4%

Datubāzu popularizēšana

Datubāzes Letonika un News ir pieejamas visās novada bibliotēkās, bet izmantošanas rādītāji katrā bibliotēkā ir atšķirīgi. Lietotājus jāmotivē un jāpiedāvā izmantot bezmaksas tiešsaistes datubāzes. Datubāzēs, galvenokārt, tiek meklēta uzziņu informācija vai noskaidrotas dažādas uzziņas.

Letonika datubāzi izmanto krustvārdu mīklu minētāji. Letonikas ārējo piekļuvi piedāvā lietotājiem, ja viņi vēlas izmantot to no mājām. Interesenti izmantojuši datubāzes resursus: vārdu nozīmes skaidrošana, valodas uzziņas, sinonīmu vārdnīca, skaidrojošā vārdnīca, tulkojošās vārdnīcas, terminu un svešvārdu skaidrojošā vārdnīca, Latvijas Kultūras kanons, skolēniem aktuāli ir latviešu valodas pilnteksta literatūras darbi.

Datubāze Laikrakstu bibliotēka **News.lv** tiek izmantota gadījumos, kad nepieciešams kāds konkrēts raksts, bet izdevums nav pasūtīts vai ir norakstīts.

Individuālās konsultācijās lietotāji tiek apmācīti meklēt informāciju tiešsaistes datubāzēs. Datubāzes tiek popularizētas arī bibliotēku sociālajos medijos. Datubāzes News un Letonika tiek popularizētas informatīvo nodarbību laikā un skolēniem zinātniski pētniecisko darbu izstrādei. Bibliotekāri informē un ieinteresē lietotājus izmantot piedāvātās datubāzes. Bērnus un jauniešus ir grūti ieinteresēt izmantot datubāzes, jo pieejami daudz un dažādi elektroniskie resursi, kas ir pieejami no mājām un viedierīcēs, tāpēc sadarbojoties ar izglītības iestādēm un skolotājiem, skolēni tiek informēti par bibliotēkā pieejamām datubāzēm.

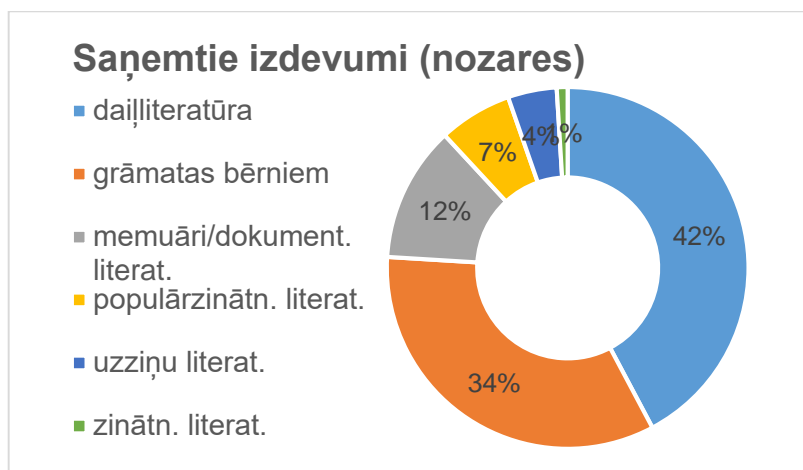
Bibliotēkās ir pieejama informācija par bezmaksas piekļuvi datubāzēm News.lv un Letonika.lv, Filmas.lv, www.enciklopedija.lv, kā arī LNB e-resursiem (Digitālā bibliotēka, Periodika.lv).

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” (finansiālais piešķirums, publicitāte, izsniegums, piedāvājuma analīze)

Bibliotēkas atzinīgi novērtēja grāmatu piedāvāju – pieprasītu grāmatu piedāvājumu un nozaru grāmatas, ko nevar atļauties iepirkt bibliotēkās. grāmatu piedāvājumu, un izdevumu saturisko kvalitāti. Bibliotekāri atzina, ka vēlētos informāciju par iepirkuma grāmatām saņemt ātrāk, pirms nopirkti interesējošie izdevumi. Vairākas grāmatas jau iepirktas agrāk, pirms izsludināta programma un publiskots grāmatu saraksts.

Izdevumus atzinīgi novērtējuši lasītāji. Liels pieprasījums ir pēc jaunākās un populārās latviešu daiļliteratūras izdevumiem un tulkotās daiļliteratūras.

2024. gadā Dienvidkurzemes novada bibliotēkas saņēma 461 eksemplāru 5664,49 eiro vērtībā. 59% oriģinālliteratūra, bet 41% tulkojumi.

Par programmu un saņemtajām grāmatām publiskota informācija bibliotēku sociālajos medijos, gan izvietotas jaunieguvumu izstādēs.

Darbs ar parādniekiem

Joprojām aktuāla problēma – laikā nenodotas grāmatas. Tas ietekmē klientu apkalpošanas kvalitāti, jo parādnieku dēļ nav iespējas izsniegt citiem lasītājiem viņu pieprasītās grāmatas. Darbs ar parādniekiem turpinās katru gadu: sūtot īsziņas, uzrunājot mutiski, zvanot pa telefonu. Ar pieaugušiem lasītājiem šī problēma nav tik izteikta, jo atbildības sajūta ir lielāka. Vairāk darboties sanāk ar bērniem un jauniešiem.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Bibliotēku lietotāji vēlas jaunāko daiļliteratūru – gan oriģinālliteratūru, gan tulkoto literatūru. Iecienītas ir arī biogrāfijas un psiholoģiska satura izdevumi. Mazāks ir nozaru literatūras pieprasījums, bet novērota interese pēc uzziņu literatūras un jaunākajām enciklopēdijām. Izdevumi, kas regulāri nav pieprasīti, tiek pasūtīti ar Starpbibliotēku abonementa starpniecību no citām DKN bibliotēkām un Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas.

Regulāri tiek pārskatīts krājums un veikta nolietoto izdevumu norakstīšana vai izdevumu nomaiņa, iegādājoties pārizdotu izdevumu. Daudzās bibliotēkās nav krātuves telpas, tāpēc nolietotie izdevumi tiek izņemti no plaukta un norakstīti (neveicot ilgu uzglabāšanu).

Arī 2024. gadā nebija iespējams krājumā uzņemt no lasītājiem dāvinājumā saņemtās grāmatas. Pašvaldības grāmatvedības daļa aizvien ir uzlikusi "ierobežojumu", kas apgrūtina dāvinājumu uzņemšanu no lasītājiem.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

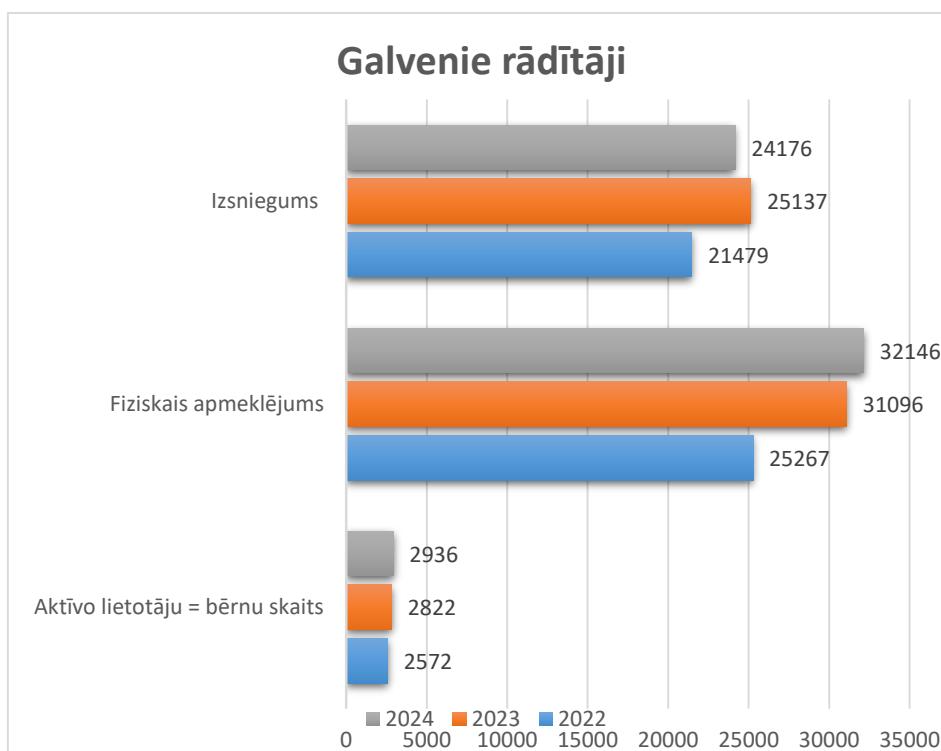
Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Bibliotēkās aktīvi tiek organizētas dažādas nodarbības un bibliotekārās stundas pirmsskolas iestāžu un vispārizglītojošo iestāžu audzēkņiem. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana notiek atbilstoši komplektēšanas plānam, izvērtējot esošo un potenciālo bērnu un jauniešu bibliotēkas lietotāju intereses un skolēniem ārpusklases lasīšanai ieteiktās literatūras sarakstus.

Bērniem un jauniešiem uz vietas bibliotēkā un līdzņemšanai uz mājām ir pieejami daži filmu diski, klausāmgrāmatas, spēles, puzzles. Lai popularizētu grāmatas, veidotas dažādas literatūras izstādes bērnu auditorijai – veltītas rakstnieku jubilejām, gadskārtu tradīcijām u.c.

Galvenie rādītāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar 2022. gadu	% salīdzinot ar 2023. gadu
Aktīvo lietotāju = bērnu skaits	2572	2822	2936	+10	+4
Fiziskais apmeklējums	25 267	31 096	32 146	+23	+3
Izsniegums	21 479	25 137	24 176	+17	-4
Bibliotekārais aptvērums %	41	47	50	+15	+6

Cīravas pagasta bibliotēkā novērots, ka turpina palielināties bērnu un jauniešu skaits, kuri izmantojuši bibliotēkas pakalpojumus. Tas liecina par to, ka bibliotēkas popularitāte aug, jo bibliotēka ir izveidojusies par sava veida vietu, kur pēc skolas satikties, spēlēt spēles, parunāt. Bibliotēkas apmeklējums palielinās, bet grāmatu izsniegums samazinās. Ikdienā pēc grāmatām vairāk nāk pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma audzēkņi, jo pusaudžu interešu loks ir strauji mainījies, priekšroka tiek dota IT tehnoloģijām, izmantojot bibliotēkas brīvpieejas WIFI savā mobilajā ierīcē jauniešu atpūtas vietā – fanu zonā.

2024. gadā Dienvidkurzemes novada bibliotēkā uzskaitītas 1403 dažāda veida uzziņas. Sarežģītākas bija par tēmām: tehnoloģiju attīstība skolā, sociālā rehabilitācija bērniem ar īpašām vajadzībām, darba vides organizācija, uzmanības deficīts pirmsskolas vecuma bērniem, pirkstiņu rotaļas un emociju spēles pirmsskolā, mezglu siešana, u.c. Vienkāršākas - par tēmām: ēnas; nauda, preces, vēlmes un vajadzības; augšanas cikls dabā pavasarī; apvidus vietvārdu izcelšanās; pieklājība; bērna valoda pirmsskolas vecumā; Visums, Saules sistēma; pūces; Ukrainas vēsture; ūdens dzīvnieki; u.c. Palīdzība uzziņu meklēšanā samazinās, jo, protams, ka informācijas meklēšana internetā ir daudz vieglāka. Veiksmīga sadarbība tematisko uzziņu sniegšanā bija ar Gaviezes pagasta bibliotekāri / klientu apkalpošanas speciālisti D. Paegli, kura izmantoja mūsu bibliotēkas grāmatas par dažādiem jautājumiem, savos apmeklējumos PII "Ūdelīte". SBA izsniegti 564 eksemplāri.

Aizputes pilsētas bibliotēkā aktīvi notika pasākumu un nodarbību organizēšana bērniem un jauniešiem, sadarbībā ar izglītības iestādēm – skolēnu grupām organizētas nodarbības/bibliotekārās stundas. Liels prieks ka salīdzinājumā ar 2023 gadu, bibliotēkā bērni brīvo laiku pavadīja daudz vairāk un arī apmeklējums ir audzis.

Bibliotekārajās stundās Dienvidkurzemes novada bibliotēkā uz nodarbību "Kas ir bibliotēka?" bija ieradušies sagatavošanas grupas audzēkņi. Bibliotekāres iepazīstināja bērnus ar bibliotēkas noteikumiem, kādi ir grāmatu veidi un to izkārtojums bibliotēkā. Bērni lasīja Peppas Pig sērijas grāmatu "Uz bibliotēku". Pārrunājām februāra mēneša aktuālās tēmas par draudzību, sajūtām, emocijām, noskaidrojām kādas emocijas bērni pazīst. Savukārt 2. klases skolēnus bibliotekāres iepazīstināja ar rakstnieces un ilustratores Margaritas Stārastes dzīvi un darbiem, jo rakstniece Otrā pasaules kara laikā īsu brīdi ir dzīvojusi Grobiņas pagastā pie vīra Kārļa Stārasta vecākiem. 1. klases mācījās izmantot alfabētu vārdnīcās un grāmatas meklējot plauktos. Pirmsskolas izglītības iestādes "Pīpenīte" 3 grupiņas apmeklēja bibliotēku. Bērni uzzināja, kur atrodas bibliotēka, kādas grāmatas ir bibliotēkā, kā var kļūt par lasītāju un kā var pavadīt brīvo laiku bibliotēkā.

2024. gadā Aizputes pilsētas bibliotēka un Dienvidkurzemes novada bibliotēka piedalījās Tet skoliņas un digitālās drošības projektā. Pirmo gadu divas Aizputes vidusskolas pirmsskolas grupiņas piedalījās Droša interneta dienas pasākumā "Tet skoliņa bērniem", bet Dienvidkurzemes novada bibliotēkā "**Drošs internets**" 63 audzēkņi nodarbībās apguva

zināšanas par drošu internetu, t.i., ko drīkst un ko nedrīkst darīt datorā un viedierīcēs. Dienvidkurzemes novada bibliotēkā viesojās Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas 3.b klase uz bibliotekāro stundu "Drošs internets". Ar skolēniem skatījāmies filmiņas par sajūtām un emocijām, par to, ko drīkst darīt un ko nedrīkst darīt internetā. Ar skolēniem pārrunāti jautājumi: galvenie riski sociālajos tīklos, pasargā sociālā tīkla kontu no uzlaušanas, 8 padomi kiberdrošībai. Skolēni izpildīja darba lapas, iepazīstot tuvāk savu klasesbiedru, uzzinot kā jūtas un ar ko nodarbojas viņa draugs. Video [šeit](#). **Foto pielikumā 100. lpp.**

Veiksmīgākie lasīšanas veicināšanas pasākumi tika organizēti sadarbībā ar pirmsskolas izglītības iestādēm – bērnudārza grupiņām tika sagatavotas un izsniegtas tematiskas grāmatu kopas, novadu bibliotekāri ar jaunākajām bērnu grāmatām dodas uz pirmsskolas izglītības iestādēm. Bibliotēkas turpināja aktīvu sadarbību ar skolu bibliotekāriem, lai veicinātu lasītprasmi, interesi par grāmatām un uzlabotu latviešu valodas vārdu krājumu.

1. pusgadā Dienvidkurzemes novada bibliotēkā (iepriekšējā bibliotēkas atrašanās vietā skolā) notika trīs bērnu rītu pasākumi: "Sirsniņsvētki", "Lieldienu jampadracis" un "Pavasaris ir klāt!" Šajos pasākumos piedalījās ap 20 bērniem vecumā no 4-7 gadiem, kā arī vecāki. Atsaucība un interese bija liela, nodrošinot saikni starp bērniem – vecākiem – bibliotekāru un grāmatu. Pasākumi 2. pusgadā nenotika, jo bibliotēkā nav piemēroti telpu.

Kazdangas pagasta bibliotēkā bija apskatāma Rīgas Centrālās bibliotēkas izstāde "**100+ grāmatas bērniem**" veltīta Latvijas simtgadei, kurā bija iespējams aplūkot grāmatas no 1918. gada līdz pat mūsdienām, atklājot dažādu laika posmu grāmatu izdošanas īpatnības. Izstādes laikā tika organizētas dažādas aktivitātes gan skolas vecuma bērniem, gan PII audzēkņiem. Tika izveidota gan KAHOOT spēle, gan darba lapas ar daudzveidīgiem uzdevumiem atbilstoši bērnu vecumam, kā arī iespēja noskatīties Latvijas kultūras kanonā iekļauto filma "Vanadziņš", jo izstādē bija aplūkojama grāmata "Vanadziņš". Bija uzdevumi, kas prasīja no skolēniem gan iztēli, gan komandas darbu, tādējādi veicinot komunikācijas un sadarbības prasmes. Izstāde piesaistīja ļoti plašu sabiedrības interesi un bija plašs apmeklētāju skaits.

Kazdangas bibliotēka organizēja **grāmatu BINGO** ģimenēm ar bērniem, kā arī omītēm ar mazbērniem vasarai kopā lasīšanai. Kopā bija jāizlasa sešas dažādas grāmatas – latviešu autora grāmata, grāmata, kuras nosaukumā minēts dzīvnieks, pēc bērna izvēles, nosaukums sākas ar mazā lasītāja pirmo burtu, nosaukumā minēts cilvēka vārds un grāmata, kas māca apgūt, izzināt, rosina. Piedalījās piecas ģimenes, kurās mazie lasītāji bija gan no Rīgas, Liepājas un arī Kazdangas. Noslēguma pasākumā notika dažādas aktivitātes – jāatpazīst fragments no lasītāju BINGO izlasītajām grāmatām, pēc šifrēta teksta jāatrod pareizā grāmata, kā arī pašam jāklūst par dzejnieku. Notika arī biedrības "KODOLS" projekta "Piedalies un radi – Kazdangas laika apstākļa deķi – apvieno un iesaista!" noslēguma pasākums. Pasākums "**Kā baisais pārtop stāstā**", kurā rakstnieki Sandra Krūmiņa un Gatis Ezerkalns pastāstīja ne tikai

par to, kā top viņu grāmatas, bet iepazīstināja klausītājus ar latviešu folkloras tēliem – veļiem, raganām un vilkačiem un spoku stāstiem.

Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Bibliotēkas turpina aktīvi piedalīties lasīšanas veicināšanas programmās “Bērnu un jauniešu žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensība” un Ziemeļvalstu literatūras nedēļa. Bibliotēkas turpināja piedalīties programmās “Grāmatu starts” (Kazdangas pagasta bibliotēka, Aizputes pilsētas bibliotēka u.c.) un “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Izstādes un rīkotos tematiskos pasākumus un izstādes bērni apmeklēja bibliotēkā. Neskatoties uz pandēmijas ierobežojumiem bērni un jaunieši turpina lasīt un sāk pildīt anketas.

Notiek pasākumi bērniem dažādām vecuma grupām: Skaļās lasīšanas sacensības 5.klasei, “Apkārt Latvijai zirga mugurā” ceļojošā izstāde, bērnu pēcpusdienas, Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes, tikšanās ar darbu autoriem bērniem. Ik gadu bibliotēkas iesaistās Ziemeļvalstu literatūras nedēļā, pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņi apmeklē bibliotēku un iepazīstas ar bibliotekāra profesiju.

Jau vairākus gadus “Pasaku rītus” Kalētu pagasta bibliotēkā apmeklē pirmsskolas vecuma grupas vai arī bibliotekārs dodas uz skolu kā daiļlasīšanas konkursu žūrijas pārstāvis.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkā Grobiņā notika bērnu rīts “Sirsnisvētki” pasākums pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem kopā ar vecākiem .

Aizputes pilsētas bibliotēkai ir laba sadarbība ar Aizputes vidusskolu, Kalētu pagasta bibliotēkai – ar Kalētu Mūzikas un mākslas skolu, jo skola dod iespēju skolēniem apmeklēt visus bibliotēkas rīkotos pasākumus, izstādes.

Pāvilostas pilsētas bibliotēkai lasītveicināšanas aktivitātes notiek sadarbībā ar Pāvilostas pamatskolas 3. klases audzēkņiem un klases audzinātāju, iesaistot visu klasi. Veiksmīga sadarbība notiek ar Pāvilostas pamatskolas latviešu valodas skolotāju Annu Kaži, regulāri rīkojot Skaļās lasīšanas sacensības.

Vecpils pagasta bibliotēkas pasākuma “Viena diena Vecpilī” laikā Ata Kronvalda Durbes pamatskolas 1.klases skolēni un skolotāja tika iepazīstināti ar bibliotēku, tās darbu, datu bāzi „Letonika”, novadpētniecības datu krājumu, vadīja laiku atraktīvās un izzinošās spēlēs “Agijas Stakas grāmatu tēlu pasaulē”. Skolēni bija sagatavojuši savas ilustrācijas un varēja tās salīdzināt ar mākslinieces darbiem. Lai atdzīvinātu V. Plūdoņa “Zaķīša pirtiņu”, skolēni atveidoja dzejoli teatralizētā uzvedumā. Katrs dalībnieks saņēma arī kādu balviņu.

Bunkas pagasta Krotas bibliotēka piedalījās arī Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā. Radošajās nodarbībās par žūrijas grāmatām piedalījās arī 1.-4.klašu skolēni. Februārī, atzīmējot Margaritai Stārastei – 110, bibliotēkā bija izveidota izstāde un skolēniem notika radošas

nodarbības par M. Stārastes grāmatām. Maijā Krotas skolas 8.klases skolēni piedalījās bibliotēkas organizētajā dzejnieka novadnieka A.Krūkļa atceres pasākumā un paši arī lasīja viņa dzeju. Oktobrī bibliotēkā bija skatāma izstāde "Snīpulītis no Snīpuļciema". Ar jaunāko klašu skolēniem notika kopīga grāmatas par Snīpulīti lasīšana un zīmēšana.

Kalvenes pagasta bibliotekāre tiek aicināta uz Kalvenes pamatskolu un notiek bibliotekārās stundas. Stundās kopīgi pārrunā grāmatu nozīmi bērnu lasītprasmē un darba audzināšanā, izspēlējam izglītojošas spēles. Jau vairākus gadus bibliotekāre kopā ar pirmsskolas audzinātājiem realizē pasākuma ciklu mazajiem lasītājiem: „Bibliotēkas grāmatu Rūķa soma..”.

2024. gadā sadarbībā ar Mežupes pamatskolu (skolotājām Aiju Pesi un Gundegu Rezevsku) tika organizētas ekskursijas uz Virgas pagasta Purmsātu bibliotēku, kur iepazīšanās ar bibliotēku, krājumu, bērnu istabas telpu, izstādes "Snīpulītis no Snīpuļciema" aplūkošana, informācijas meklēšana bibliotēkas krājumā.

Vairākas novada bibliotēkās notika lasīšanas veicināšanas programmas "**Grāmatu starts**" pasākumi pirmskolas vecuma bērniem: veiksmīgs bija "Grāmatu starts" Priekules pilsētas bibliotēkā mazajiem pūčulēniem kopā ar vecākiem. Mazie lasītāji pierēģistrējās bibliotēkā. Šogad tas bija izaicinoši, jo pasākumos trūkst otrs darbinieks un tika organizēts ārpus bibliotēkas darba laika. Darba laikā apkalpot lasītājus un būt kopā ar bērniem ir problemātiski. Katrs izveidoja savu pūčulēnu. Bērni saņēma diplomus un dāvanijas.

LCZB koordinēja pilsētas un novadu bibliotēku dalību LNB lasītprasmes veicināšanas pasākumā "Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības" – informēšana par konkursa norisi, sacensību organizēšanu un fināla organizēšanu tiešsaistē. Jau vairākus gadus vairākas novada bibliotēkas piedalījās "Skaļās lasīšanas sacensībās", labāko kandidātu izvirzot uz Liepājas reģiona fināla sacensībām.

Medzes pagasta bibliotēkas organizētie pasākumi: tematisks pasākums Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatu ekspertiem un čaklāko bibliotēkas lietotāju sumināšanas pasākums. Bibliotēku nedēļas ietvaros jaunāko bibliotēkas lietotāju sveikšana un iepazīšanās ar Dienvidkurzemes novada bibliobusu un tā darbību.

Kalētu pagasta bibliotēkā bērniem bija iespēja tikt ar grāmatas "Nepaklausīgais vectēvs" autori Rebeku Lukošus, kura stāstīja par grāmatas tapšanu, tās varoņiem, vadīja radošās darbnīcas savas grāmatas veidošanā.

Nīcas pagasta bibliotēkā īsteno vairākas lasīšanas aktivitātes: jau ceturto gadu tika īstenota lasīšanas veicināšanas **akcija "Burtu Lāča maratons 2024"**, kurā piedalījās 30 bērni, izlasot 383 grāmatas. 2024. gadā mēnesi pirms Valentīndienas atkal tika rīkota **akcija "Aklais randiņš ar grāmatu"**. Lasītājs saņēma sev neierastāku, piemēram, psiholoģiska rakstura literatūru, dzeju, par veselību, Latvijas un pagasta vēsturi, modi un stilu u.tml. – akciju

organizē arī Kalvene, Kazdanga un citas bibliotēkas. Sadarbībā ar Nīcas kultūras namu, tūrisma informācijas centru un sporta namu, Ziemassvētku gaidīšanas laikā katrā vietā 1 nedēļu viesojās digitāli veidots mini elfiņš. Katrā vietā bija jāveic kāds uzdevums. Noslēgums bija bibliotēkā, kur pēc uzdevuma veikšanas bērni saņēma elfiņa dāvanu. Pasākumu lielākoties apmeklēja ģimenes ar pirmsskolas vecuma bērniem, bija labas atsauksmes. **Ja ir vēlšanās bibliotēkā uzturēties ilgāku laiku, vispirms vismaz 10 minūtes jāatvēr grāmatu lasīšanai.** Laika kontrolei tiek izmantoti krāsaini smilšu pulkstenīši. Lai uzlabotu lasīšanas prasmes, katrā apmeklējuma reizē nākas arī izlasīt Burtu Lāča vēstuli (tā katru dienu mainās). Lai aktivizētu bērnu piesaisti vasarā, tika piedāvāti grāmatās noslēptie uzdevumi, kurus atrodot un izpildot varēja saņemt loteriju. Uzdevumi lielākoties saistīti ar grāmatām, to autoriem, tekstu. Interese bija liela, tādēļ akciju veidā tas tika turpināts.

Dunalkas pagasta bibliotēkas organizētie pasākumi turpinājās arī 2024. gadā: ikgadējais pasākums „Gandrīz 1.septembris“, kas notika augustā sadarbībā ar Dunalkas kultūras namu Parka svētku ietvaros, kurā bibliotēka piedalījās ar aktivitāti “Prāta spēles visai ģimenei”. Šogad krustvārdu mīklas minēšana, kam atbildes bija atrodamas jaunatklātajās izzinošās informatīvās plāksnēs. Pasākums tika organizēts ārpus bibliotēkas telpām. Priecēja tas, ka piedalījās gan vietējie bērni ar vecākiem vai vecvecākiem, gan ciemiņi no citurienes.

Grobiņas pagasta bibliotēkā turpinājās ilggadēja sadarbība ar Grobiņas pagasta pirmsskolas iestādi “Ūdelīte” un bibliotekāre regulāri devās uz bērnudārzu ar izglītojoši izklaidējošu programmu “Tobis” (lasītveicināšanas programma “Restarts lasīšanai”). Lai piesaistītu jaunus lasītājus, bibliotēkas bibliotekāre līdz 2024.gada 1. jūlijam reizi mēnesī devās uz pirmsskolas izglītības iestādi “Ūdelīte” ar grāmatām (brīvā laika, izzinoša un attiecīgā mēneša kompetenci) Dubeņos un Gaviezē, vadot izklaidējošus un izzinošus pasākumus ar rotaļu lelli “grāmatu Tobis” (suns-lelle). Tika gatavotas radošās darbnīcas, kur bērni ar audzinātāju palīdzību darināja dažādas ar grāmatām saistītas lietas. 25.03.-27.03. bibliotēkā sarīkoja Lieldienu darbnīcas Tobim ar bērniem, kur apgleznoja olas un piedalījās ar Lieldienām saistītās aktivitātēs. Arī 2024.gada nogalē tika apbalvoti 10 čaklākie bērni lasītāji, tādējādi veicinot lasītprieku.

Bibliobusā 2024. gadā tika organizētas vairākas lasītveicināšanas aktivitātes, tostarp sabiedrības iesaistes kustība “Restarts lasīšanai”, kas izveidota, lai atbalstītu lasīšanas tradīciju sabiedrībā un pilnveidotu jaunās paaudzes lasītprasmi.

Bibliotēku nedēļas ietvaros, **“Iepazīsim Dienvidkurzemes novada bibliobusu”** Grobiņā, sadarbībā ar Grobiņas pirmsskolas izglītības iestādi “Pīpenīte”, audzināju Daci Šabanovu un sadarbībā ar Zentas Mauriņas vidusskolas audzinātājam - Lieni Ansoni (1.a) un Kristīni Pumpuri (1.b) tika aicināti apskatīt bibliobusu, iepazīt alfabēta nepieciešamību bibliotēkā. Kopā bija 95 apmeklējumi, bērniem pēc viņu lūguma tika izsniegtas grāmatas.

24. aprīlī ar Bibliobusu tiek iepazīstināti arī Medzes PII “Čiekuriņš” bērni un pedagogi. Sadarbībā ar Dienvidkurzemes novada bērnu bibliotekāri Daigu Ķudi ar bērniem tika dziedāts alfabēts, liktas bibliobusa puzzles (ielaminēti vecā un jaunā bibliobusa attēli). Kā arī tiek aizvadīts Medzes pagasta bibliotēkas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023” apbalošanas pasākums.

Iepazīsti bibliobusu un lasīt veicināšanas ietvaros, 26. septembrī Bibliobuss devās uz Aizputes vidusskolu, aicinot bērnus lasīt, apmeklēt tuvākās bibliotēkas pilsētā - gan skolas, gan Aizputes pilsētas bibliotēku. Bibliobusu apmeklēja 135 skolēni un skolotāji, grāmatas netika izsniegtas, bet tika ļauts lasīt grāmatas uz vietas bibliobusā, bija klases, kuras stundas ietvaros lasīja savu izvēlēto grāmatu.

Foto no pasākumiem bērniem no bibliotēku soctīkliem – skatīt pielikumā 103.- 104. lpp.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Aizputes pilsētas bibliotēkā bērniem tika organizētas dažādas aktivitātes, tajā skaitā konkursi, pasākumi un nodarbības. Lai efektīvāk sasniegtu bibliotēku nozares auditoriju un reklamētu Aizputes pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļu, tiek publicēti jaunumi, izstādes, konkursi virtuālajā vidē Facebook.

Sākoties jaunajam mācību gadam, Aizputes pilsētas bibliotēkai turpinājās sadarbība ar Aizputes vidusskolas sākumskolas klasēm un pirmsskolas grupām un Aizputes pirmsskolas izglītības iestādi “Pasaciņa” Uz iepazīšanos ar bibliotēku septembrī ieradās divas Aizputes vidusskolas pirmsskolas grupas un trīs Aizputes vidusskolas sākumskolas 1.a un 1.b un 2 a klases . Pēc bibliotekārās nodarbības interese par bibliotēkas piedāvājumu bija tik liela, ka vairāki bērni kopā ar vecākiem atgriezās bibliotēkā un kļuva par reģistrētiem lietotājiem.

Aizputes pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas organizētās aktivitātes 2024. gadā”, sadarbībā ar Aizputes vidusskolas skolotājām:

Nosaukums
“”Gadalaiki””
“Vakara pasaciņa””
“Dzīvnieki ziemā”
“Vinnija Pūka rēbuss”
“Viss par un ap svecēm”
“Kartiņa mīlam cilvēkam””
“Mana valoda”
“Ja es būtu grāmata””
“Tet skoliņa bērniem”
“Iepazīsti Eiropas autoru darbus”
“Lieldienas””
“Ūdens. ūdens, ūdens”
“”Stārķu dzīve””
“Cilvēku ķermenis”

“BJVŽ Vectēva pasaka”
“Kas atrodas bibliotēkā”
“Iepazīsti bibliotēku”
“Skolas sākums bibliotēkā”
“Valsts valodas diena”
“Vēlmiņu un sapņu kolāža”
“Mana Latvija”
“Rudens cilvēku dzīvē un darbos”
“Rītausmas LASĪJUMS “Vulkāns”
“Es un mana Latvija”
“Adventes kalendārs”
“Rūķis Svečulējējs”

Priekules vidusskolas audzēkņi iepazīna **Priekules pilsētas bibliotēku** “Kas ir bibliotēka un ko sevī slēpj bibliotekāra profesija”. 18. septembrī Priekules vidusskola 12. klases jaunieši ar skolotāju Agita Rukute tuvāk iepazīna bibliotēku. Liels bija prieks, ka lielākai daļai šis nebija pirmais Priekules pilsētas bibliotēkas apmeklējums. Pēc uzņemtās nopietnās informācijas par pašvaldības iestādi, skolotāja mācības stundu padarīja aizraujošāku – jaunieši katrs izvēlējās kādu no Vladimira Segliņa gleznām, kura izstāde šobrīd apskatāma bibliotēkā/ un pastāstīja savas sajūtas, savu redzējumu.

Virgas pagasta Purmsātu bibliotēkā bērniem tika rīkotas dažādas radošās pēcpusdienas, kurās iesaistījās arī vecāki. Bibliotēku aktīvi apmeklēja ap 25 vietējo bērnu, kuri piedalās radošajās pēcpusdienās. Ļoti liels atbalsts ir no vecāku un vecvecāku puses, kas aktīvi iesaistās un atbalsta bibliotēkas pasākumus. Purmsātos nav citu brīvā laika pavadīšanas iespējas. Martā notika masku ballīte “Es kā grāmata”, kur bērni iejutās savas mīļākās grāmatas varoņa tēlā (pasākums bija ar ielūgumiem, lai saņemtu ielūgumu, bija jāatnāk uz bibliotēku pēc savas mīļākās grāmatas); augustā – tradicionālā picu cepšana, šis pasākums notika otro reizi, tāpēc jau sāk veidoties kā tradīcija; oktobrī – helovīna ballīte, kuras laikā dibinājām bibliotēkas lasītāju klubu “Grāmatu gariņi”; novembrī – tikšanās ar rakstnieci Lauru Vinogradovu; decembrī – piparkūku cepšana.

Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā katru gadu septembra vidū notiek pirmsskolas vecuma bērniem domāta nodarbība “Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku,” lai rosinātu bērnos domu, ka bibliotēka ir vieta, kurā var darīt daudz ko interesantu un aizraujošu. Visa gada garumā regulāri skolēniem notiek nodarbības senlietu krātuvē.

Bērni ir pieņēmuši **Nīcas pagasta bibliotēkā** ieviesto kārtību – ja ir vēlēšanās bibliotēkā uzturēties ilgāku laiku, vispirms vismaz 10 minūtes jāatvēl grāmatu lasīšanai. Laika kontrolei tiek izmantoti krāsaini smilšu pulkstenīši. Ir bērni, kas aizraujas un ar prieku lasa ilgāk, ir arī tādi, kas labprāt lasa kopā ar bibliotekāri. Lai uzlabotu lasīšanas prasmes, katrā apmeklējuma reizē nākas arī izlasīt Burtu Lāča vēstuli (tā katru dienu mainās).

Kalētu Mūzikas un mākslas pamatskolas 6.klases audzēkņi “Labo darbu nedēļā” nāca talkā Kalētu pagasta bibliotēkā izskatīt periodikas izdevumus, izstāžu un pasākumu materiāliem par Latvijas kultūrā nozīmīgām personībām. Pārskatīja bibliotēkas krājumu, sakārtojot grāmatas alfabēta secībā. Skolēniem bija iespēja trenēties informācijas iegūšanā un atlasē, darboties ar printeri, pārbaudīt, vai zināms alfabēts.

Attēlā “**Labo darbu nedēļa**” 6. klases skolēni ar audzinātāju Lindu Branci meklē informāciju periodikas izdevumos par Latvijai nozīmīgām personām.

Vaiņodes pagasta bibliotēkā notika kolekcionāres vaiņodnieces Gintas Mames lāču kolekcijas izstāde. Izstādē kopā bija viens tūkstotis lācēnu. Par izstādi tika publicēts raksts laikrakstā “Kurzemes Vārds” 2024.gada 24. oktobris, Nr.168, Agrita Miniņa “Manas mīļās pandiņas!” 6., 12. lpp., kā arī News.lv <https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/10/24/manas-milas-pandinas> Izstādi aktīvi apmeklēja PII “Zīlīte” audzēkņu grupas un individuāli ģimenes ar bērniem un citi interesenti, veicinot bibliotēkas apmeklējumu skaitu Attēlā daļa no izstādes.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Aizputes pilsētas bibliotēkas darbinieki, kas regulāri rīko pasākumus bērniem, uzskata, ka aizvien ir ierobežotas finanses interesantu pasākumu organizēšanai un balvām. Jo balvas veicina bērnu līdzdalību konkursos, akcijās, tādejādi vairāk bērnus piesaistot bibliotēkai un rosinātu vairāk lasīt grāmatas. Bibliotēkas budžets ir ierobežots un nav iespēja realizēt visu iecerēto. Jaunu un interesantu tehnoloģiju iegāde, piemēram, digitālā tāfele rosinātu jauniešus vairāk apmeklēt bibliotēku, papildus tam būtu iespēja iesaistīt bērnus un jauniešus lasīšanas procesā un radošajās aktivitātēs. Kad datorizācijas laikmetā lasīšanai tiek veltīts mazāk laika, savu brīvo laiku jaunieši pavada savos telefonos, mazāk apmeklē bibliotēku un mazāk vēlas komunicēties savā starpā. Bibliotēka ir lieliska iespēja bērniem un jauniešiem attīstīt savstarpējo komunikāciju.

Lasītāju skaits pēdējos gados, kad vairs nav skolas, būtiski samazinājies. Ļoti sarežģīti strādāt ar bērniem, kuri lielāko daļu laika pavada ārpus dzīvesvietas (mācības citā skolā).

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana notiek atbilstoši komplektēšanas plānam, izvērtējot esošo un potenciālo bērnu un jauniešu bibliotēkas lietotāju intereses un skolēniem ārpusklases lasīšanai ieteiktās literatūras sarakstus.

Bērnu lasītveicināšanā liela nozīme ir ģimenei. Interesi par grāmatu veicina vecāki, ģimenes locekļi, kuri seko līdzī bērna interesēm, motivē lasīt. Dažas ģimenes sestdienās apmeklē bibliotēku, un grāmatas izvēlas gan bērni, gan vecāki.

Bērni un jaunieši kopumā mazāk lasa grāmatas, vairāk interese par tehnoloģiskām ierīcēm. Taču novērojumi rāda, ka māka lietot tehniskās ierīces cilvēkus nav padarījusi zinošākus un prasmīgākus – jaunieši bieži nespēj apgūt par lappusi garākus tekstus, nespēj tos analizēt un vērtēt.

Daudzi skolēni neprot meklēt un atrast vajadzīgo informāciju, atlasīt un sagrupēt. Skolēni, gatavojot ZPD, nereti nokopē jau gatavus materiālus, pat nepieliekot tik daudz pūļu, lai tos pārrakstītu, redīgētu. Tāpat nereti skolēni nekritiski izmanto iegūto informāciju, kurai bieži nav atsauču uz izmantoto literatūras avotu.

Aizvien ir ierobežotas finanses – interesantu pasākumu organizēšanai un balvām, kas ļoti veicina bērnu līdzdalību konkursos, akcijās, tādejādi vairāk bērnus piesaistot bibliotēkai un rosinātu vairāk lasīt grāmatas. Bibliotēkas budžets ir ierobežots un nav iespēja realizēt visu iecerēto. Jaunu un interesantu tehnoloģiju iegāde, piemēram, digitālā tāfele rosinātu jauniešus vairāk apmeklēt bibliotēku, papildus tam būtu iespēja iesaistīt bērnus un jauniešus lasīšanas procesā un radošajās aktivitātēs.

Iespējamie iemesli, kuri neveicina bibliotēkas apmeklējumu un vēlēšanos lasīt:

- Bērnu lielā noslogotība skolā, ārpusklases nodarbību aktivitātēs un dažādos pulciņos;

- jauniešu digitālās prasmes bieži aprobežojas ar izklaides sfēru un sociālo tīklu lietošanu;
- bērnus grūti pārsteigt, aizraut ar grāmatu lasīšanu, noturēt viņu interesi.

Bērnu interesi par grāmatām veicina tas, cik vecāki seko līdz bērnu interesēm, iedrošina un motivē tās lasīt.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi

Novadpētniecības darba pamatvirzieni ir novadpētniecības krājuma veidošana, organizēšana un saglabāšana, uzziņu sniegšana, pieejamības nodrošināšana, novadpētniecības krājuma un pakalpojumu popularizēšana. Svarīgs novadpētniecības darba virziens ir arī bibliotēkas vēstures izpēte un dokumentēšana. Novadpētniecības krājumu izmanto, galvenokārt, skolēni un studenti, kā arī apmeklētāji, kuriem interesē mūsu pilsētas vēsture un šodiena. Vispieprasītākās bija mapes par pilsētas/pagasta vēsturi un dažādām novada personībām.

Kalvenes pagasta bibliotēkā turpinās senās Tāšu Padures un Kalvenes ciema seno māju fotoattēlu vākšana un apkopošana. Novadpētniecības materiāli jau vairākus gadus glabājas mapēs, kuras tiek papildinātas ar jaunumiem.

Iepērkot grāmatas, vienmēr pievēršām uzmanību literatūrai par novadu. Novadpētniecības krājums papildināts ar grāmatām: Kurzemes pilsētas 19.gadsimta sākumā: Oto Hūna mantojums (Latvijas Nacionālais arhīvs, 2024); Kursīte J.Kamolkoks (LU Akadēmiskais apgāds,2024; Lagzdiņa, G. Gunita (Zvaigzne ABC, 2024). Lasītāju pieprasītas bija Janas Egles, Jāņa Petera, Gunitas Lagzdiņas, Alfrēda Šnipkes grāmata par Vērgali.

Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā 2024. gadā tika uzsākta Dienvidkurzemes novadpētniecisko materiālu digitalizācijas projekts, tāpēc arī Krotas bibliotēkas pārziņā esošais novadpētnieciskais krājums uzsākts digitalizēt. Atsevišķi priekšmeti tika filmēti, fotografēti, kā arī ierakstīts bibliotēkas vadītājas stāstījums par konkrētiem priekšmetiem. Projekta gaitā paredzēts digitalizēt visu krājumu, kurš būs jāveic bibliotēkas vadītājam. Gan telpās, gan tuvākā apkārtnē tiek vadītas vēstures stundas, audzināšanas stundas. Aizvadītajā gadā notika vairākas nodarbības skolēniem – par skolēnu dzīvi agrāk, par tuvākās apkārtnes vēsturi, utt. Izglītībai Krotē 2025.gadā paliks 210 gadu. Līdz ar to aizvadītā gadā tika uzsākts un 2025. gadā turpināts sagatavot publikācijas par Krotas skolas vēsturi, ko katru mēnesi publicēs Facebook. Krotas bibliotēkas vadītāja darbojas Dienvidkurzemes novada novadpētnieku grupā, kurā notikušas gan tikšanās klātienē, gan virtuālas konsultācijas saistībā ar novadpētniecību. Darbojoties grupā notiek savstarpēja informācijas, pieredzes apmaiņa, kas ļoti noder darbojoties novadpētniecības jomā. Arī iepazīti citi novadpētniecības entuziasti.

2024. gada jūnijā sadarbībā ar Dienvidkurzemes novada tūrisma speciālistiem notika pārgājiens “**Izpēdo Dienvidkurzemi**”. Pārgājiens sākas pie Krotas bibliotēkas un arī noslēdzās. Ikvienam interesentam bija iespēja aplūkot Krotas bibliotēku un senlietu krātuvi. Pārgājienā kā gide bija bibliotēkas vadītāja ar stāstījumu par Kroti un tās vēsturi. Pārgājiena garums 12 km. Pārgājienā piedalījās vairāk kā 70 dažāda vecuma dalībnieku.

Novadpētniecības krājums

Krājumā atrodas novadnieku sarakstītās grāmatas un apkopotās tematiskās mapes. Bibliotēkās tiek apkopota informācija par ievērojamiem novadniekiem un novada vēsturi. Novados, kuros darbojas vietējās senlietu krātuves, novadpētniecības materiālu apkopošana notiek sadarbībā ar Senlietu krātuvi.

Novadpētniecības krājuma kvalitāte ir laba, jo pieejami daudzveidīgs materiālu klāsts – grāmatas, tematiskās mapes, fotogrāfijas, ceļveži, bukleti, katalogi, kartes u. c. materiāli. Krājumu izmanto bibliotēkā, jo materiāli nav pieejami tiešsaistē. Krājuma pieejamība digitālā vidē – izmantojot LCZB veidoto Novadpētniecības datubāzi. Novadpētniecības krājums tiek papildināts ar novadā vai par novadu izdotajām grāmatām un citiem izdevumiem.

Nozīmīgu vietu krājumā ieņem bibliotekāru izveidotās novadpētniecības tematiskās mapes. **Aizputes pilsētas bibliotēkā** vairs netiek veikta fizisko mapju papildināšana, bet preses izdevumu raksti, preses klipi par novadu tiek digitalizēti un glabāti elektroniski. Bibliotēka plāno uzsākt rakstu ievietošanu novadpētniecības elektroniskajā datubāzē BIS “ALISE”. Bibliotēku krājumos glabājas iedzīvotāju atmiņu pieraksti un stāsti. Nozīmīgs informācijas avots ir arī pašvaldības izdevumi (agrāk izdotie novada izdevumi “Aizputes Avīze” un Grobiņas novada ziņu izdevums, kā arī Dienvidkurzemes novada izdevums), kas iznāk reizi mēnesī. Tiek turpināta periodisko izdevumu, bibliotēkas krājuma jaunieguvumu izpēte un atlase novadpētniecības krājumam. Turpinās jau minētā jauno preses rakstu digitalizēšanu un saglabāšanu elektroniskā formātā. Iepriekšējā periodā ir iegādāta arī teksta atpazīšanas programma *ABBY FineReader*.

Rucavas pagasta bibliotēkā atjaunoti un papildināti vēstures materiāli par jūrmalas ciemiem Papi un Nidu “Dzintarvējos”. Strādāts materiālu skanēšanas un kopēšanas sadarbībā ar sabiedriskās organizācijas Kuršu Iniciatīvu fonda projektu. Bibliotēkā sakrātie novadpētniecības priekšmeti (mākslas darbi, sadzīves un arheoloģiskie eksponāti) nodoti Tūrisma informācijas centram “Centra dzirnavās”, jo bibliotēkas telpās esošā novadpētniecības istaba tur vairs neatrodas. Grāmatas un materiālu mapes vēl glabājas bibliotēkā. Sagatavotas novadpētniecības izstādes “Rucavas skolas ēkai 90 un Kalendāri trijos gadsimtos (no Rucavas bibliotēkas krājuma).

Kalētu pagasta bibliotēkai ir cieša sadarbība ar Kalētu senlieta krātuvi un biedrību “Kalētu VIG”. 2024. gadā sāka realizēt ELFLA “Kopienas spēcinošas un vietas attīstības

sekmējošas iniciatīvas "Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un atjaunošana" projektā: "Kalētu senlietu krātuves materiālu sistematizēšana un uzglabāšana" ir iegādājusies vitrīnas un podestus Kalētu senlietu krātuves priekšmetu eksponēšanai un uzglabāšanai. Iegādātās mēbeles ir uzstādītas un priekšmeti pamazām sāk veidot ekspozīciju. Norit darbs pie informatīvo planšetu izgatavošanas, apkopojot materiālus par Kalētu pagastam nozīmīgiem notikumiem, vietām un ļaudīm. Jaunā senlietu krātuve vēl pilnībā nav atvērta, bet vienā telpā jau izvietotos materiālus var aplūkot interesenti. Krātuve atrodas vienā ēkā ar bibliotēku: telpās 2.stāvā, kur iepriekš atradās bibliotēka. Pirmie apmeklētāji bija Kalētu Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi (skatīt attēlā). Foto no <https://www.facebook.com/profile.php?id=61558153786496>

Medzes pagasta bibliotēkā glabājas vērtīgs vietējā iedzīvotāja veikts pētījuma apkopojums par pagasta iedzīvotājiem un mājām no interneta mājaslapas www.lvva-raduraksti.lv, laika periods 1750.g. – 1886.g.

Apkopotie novadpētniecības materiāli tiek izvietoti plauktos, kur apmeklētāji var iepazīties ar esošām vēstures liecībām, kultūras notikumiem un to fotouzņēmumiem. Lielāka apjoma materiāli tiek arī ik pa laikam izlikti tematiskās izstādēs. Daudz novadpētniecības materiālu, kas ir nozīmīgi saglabāt nākamajām paaudzēm. Aizvien vairāk cilvēku informāciju meklē no tālākām vietām, taisot dzimtas koku, kuru dzimtas saknes aizved līdz Tadaikiem (Bunkas pagasta Tadaiku bibliotēka).

Gramzdas pagasta bibliotēkā tiek strādāts jau pie ceturtās novadpētniecības mapes "Dienvidkurzeme – mēs tajā un cilvēki ap to".

2024.gadā **Bunkas pagasta Krotas bibliotēkā** bija apskatāma seno grāmatu izstāde no novadpētniecības krājuma.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Novadpētniecības krājumu izmanto, galvenokārt, skolēni un studenti, kā arī apmeklētāji, kuriem interesē mūsu pilsētas vēsture un šodiena. Vispieprasītākās bija mapes par pilsētas vēsturi un dažādām novada personībām.

Lai bibliotēkas apmeklētājus un citus interesentus iepazīstinātu ar pilsētas vai pagasta vēstures svarīgiem notikumiem un ievērojamiem novadniekiem tiek veidotas novadpētniecības tematiskas izstādes. Tādā veidā tiek popularizēti arī bibliotēkā pieejamie novadpētniecības materiāli.

Durbes pilsētas bibliotēkā bijušas interesantas novadpētniecības materiālu izstādes un tikšanās ap pazīstamiem novadniekiem. Novadpētniecības krājumi un to uzziņu aparāts tiek aktīvi izmantots, popularizēts. Ļoti iecienītas pārskata periodā ir bijušas novadpētniecības tematikas izstādes – no vienas grāmatas izstādes līdz lieliem kompleksiem pasākumiem, kur izstāde tikai viena no sastāvdaļām. Durbes pilsētas bibliotēkai ir laba sadarbība ar Durbes muzeju, kas izmanto bibliotēkas apkopotos novadpētniecības materiālus.

Februārī interesenti Dienvidkurzemes novada bibliotēkā varēja iepazīties ar dzejnieka un viesu mājas “Sīpoli” Nīcas pagastā ģipša mākslinieka Visvalža Vecvagara 85 gadu jubilejai veltītu izstādi “Spīdēsīm šonakt...”, kurā tika izmantoti arī bibliotēkas novadpētniecības mapes materiāli par dzejnieku.

Lai vairotu interesi un zināšanas par Nīcas pagastu, akcijā “Aklais randiņš ar grāmatu” tiek piedāvātas grāmatas par dzimto pusi.

Rucavas pagasta bibliotēkā tika organizētas novadpētniecības izstādes no bibliotēkas krājuma: “Rucavas skolas ēkai 90, Kalendāri trijos gadsimtos - Kolekcija sakrāta bibliotēkā saglabājot norakstītos un pieņemot senās grāmatas

Novadpētniecības materiāli tiek popularizēti arī sociālajos tīklos – 2024. gadā ierakstus Facebook lapā “Krotas bibliotēka” veidoja Bunkas pagasta Krotas bibliotēkas vadītāja Lita Vēkause par Ilmājas dzelzsceļa staciju, par bibliotēkas krājumā senākām grāmatām).

Lielāka apjoma materiāli (Tadaiķu vēsture un fotogrāfijas), kas glabājas Bunkas pagasta Tadaiķu bibliotēkā, tiek izlikti tematiskajās izstādēs. Daudz novadpētniecības materiālu, kurus ir nozīmīgi saglabāt nākamajām paaudzēm, ir par bijušo Tadaiķu skolu un pašdarbniekiem. Iedzīvotāji pieejamos materiālus labprāt aplūko un dalās savos novērojumos, dažreiz izmanto kādam konkrētam mērķim.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Svarīgs darba virziens ir bibliotēku vēstures dokumentēšana, kas ir aktuāla daudzās bibliotēkās. Esošās problēmas: apkopotie, bet nestrukturētie materiāli nav sakārtoti, piemēram, fotogrāfijas, kuras sniedz liecību par bibliotēkas darbu, atrašanās vietām, darbiniekiem u. c.

Tiek apzināti visās bibliotēku apkopotie novadpētniecības materiāli, kas būtu saglabājami digitālā formātā. Galvenā problēma ir laika trūkums digitalizēt un izveidot aprakstus materiāliem papildus saviem darba pienākumiem.

Nākotnes prognozes būtu atjaunot karti ar Tadaikū un tuvākās apkārtnes esošajām un zudušajām mājām, izveidot novadpētniecības planšeti ar dažādām Tadaikū vietām, kas mainījušās laika gaitā. Tā būtu iespēja iedzīvotājus iepazīstināt ar materiāliem citā kvalitātē un daudz saistošākā veidā.

9. Projekti

Kalētu pagasta bibliotēka kopā ar sadarbības partneri – biedrību “Kalētu VIG” palīdzēja īstenot un realizēt projektu “Kalētu Senlietu krātuves materiālu sistematizēšanu uzglabāšana”, lai apkopotu un sistematizētu senlietu krājumu tam atbilstošās telpās. Kalētu senlietu krātuve tika likvidēta. Šobrīd krātuves materiāli izvietoti pagasta pārvaldes ēkā (turpat, kur atrodas bibliotēka).

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
“Bibliomātu iegāde un uzstādīšana Dienvidkurzemes novadā”	Dienvidkurzemes novada pašvaldība, ELFLA programma	12 087,90 EUR. (finansējums no ELFLA programmas – 7 114,80 EUR, bet 4973,10 EUR Dienvidkurzemes novada pašvaldības līdzfinansējums)	Projekta mērķis ir nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu saņemšanu ikvienam apmeklētājam jebkurā diennaktī laikā septiņas dienas nedēļā, ierīkojot un ikdienā apkalpojot ārējo grāmatu nodošanas un saņemšanas pakomātu jeb bibliomātu. Ir piegādāti un uzstādīti divi grāmatu nodošanas-saņemšanas pakomāti: • pie Grobiņas bibliotēkas (Lielā ielā 76), • pie Aizputes pilsētas bibliotēkas (Atmodas ielā 24). Vairāk par projektu https://www.dkn.lv/.../aizputes-un-grobinas-pilsetu..	Atbalstīts
“Kalētu Senlietu krātuves materiālu sistematizēšanu uzglabāšana”	Biedrība “Liepājas rajona partnerība” un LAD no programmas ELFLA	5562,72 eiro	Īstenošanas laiks: 01.12.2023.-20.08.2025. Projekta laikā tiks iegādātas izstāžu vitrīnas, planšetes paaugstinājumi materiālu izvietojumam. Saglabāts un sistematizēts Kalētu kultūrvēsturiskais mantojums.	atbalstīts

biedrības "KODOLS" projekta "Piedalies un radi–Kazdangas laika apstākļu deķi–apvieno un iesaista!"	Dienvidkurzemes novada pašvaldības iedzīvotāju iniciatīvu konkurss	832,86 eiro	Aicināti Kazdangas absolventi, rokdarbu entuziasti, kazdandznieki un viesi, ikvienu interesentu piedalīties un darināt savu laika apstākļu deķi. Kazdangas un Lažas pagastu apvienības pārvalde, Kazdangas muzejs, Kazdangas pagasta filiālbibliotēka un Kazdangas pagasta kultūras centrs.	atbalstīts
"Tradicionālie ēdieni gada rītos un godu galdu kultūra", 01.05.2024.-15.12.2024.	Kurzemes plānošanas reģions. Latviešu vēsturiskās zemes. VKKF. Rucavas tradīciju Klubs (sadarbībā ar Rucavas pagasta bibliotēku)	3000 EUR	Izpētes materiālu un pasākumu, meistarklašu norises, ēdienu recepšu pierakstu un fotoattēlu sakārtošana grāmatas/burtnīcas izveidošanai, tajā skaitā, izstrādāt projekta īstenošanas programmu un rezultāta konceptu	atbalstīts

Kazdangas pagasta bibliotēka kā sadarbības partneris piedalījās biedrības "KODOLS" projekta "Piedalies un radi–Kazdangas laika apstākļu deķi–apvieno un iesaista!" rakstīšanas procesā, gan piedalās tā realizācijā. Pārskata periodā notika projekta noslēguma pasākums. Projekta rezultātā katram skolotāja Jāņa Kolna Kazdangas laika apstākļu pierakstītajam gadam no 1991.-2014.gadam tiks darināts savs deķis, kopskaitā tiks izgatavoti 23 laika apstākļu deķi.

Projekta mērķi:

1. Radīt mūsdienīgu, unikālu un inovatīvu produktu – Kazdangas Laika apstākļu deķi, kas būs savdabīgs, sabiedrību iesaistošs un radošs, kā arī tūristus piesaistošs produkts Kazdangas pagastā un Dienvidkurzemes novadā, iesaistot ģimenes ar bērniem, novada iedzīvotājus, sociālai atstumtībai pakļauto iedzīvotāju grupas (seniorus un invalīdus) seno prasmju apgūšanai un turpināšanai.
2. Radīt papildus vērtību jau esošam Kazdangas muzeja krājuma priekšmetam – skolotāja Jāņa Kolna Kazdangas laika apstākļu pieraksti no 1991.-2014.gadam. Projekta partneri Kazdangas un Lažas pagastu apvienības pārvalde, Kazdangas muzejs, Kazdangas pagasta filiālbibliotēka un Kazdangas pagasta kultūras centrs.

Rucavas pagasta bibliotēka kā sadarbības partneris projektā "Tradicionālie ēdieni gada rītos un godu galdu kultūra", projekta vadītājas Māras Tapiņas secinājumi:

1. Ar Rucavas bibliotēkas vadītājas G.Timbras iesaisti un atbalstu noorganizētas 2 izstādes “Godu trauki rucavnieku mantojumā”, “Godu galdu klājumi”; seminārs par tradicionālo ēdienu gatavošanu un godu svinēšanas tradīcijām un pieredzi Rucavā, Rucavas kultūrtelpā; veiktas intervijas ar godu saimniecēm. Izpētes materiālu un pasākumu, meistarklašu norises, ēdienu recepšu pierakstu un fotoattēlu sakārtošana failos.
2. Tika organizētas 2 darba sanāksmes klātienē Rucavas bibliotēkā (attālināti nav uzskaitīti) – organizatoriskos jautājumos, projekta uzsākšanā– pienākumu sadalē, rīcības plāna sastādīšanā un oktobrī – par progresu un papildus veicamiem pasākumiem projekta rezultātu izpildē. Projekta gaitā, veicot intervijas ar vietējiem iedzīvotājiem, dalībnieki abpusēji ieguva jaunu pieredzi un interesi par šādu pētījumu veikšanu.

10. Publicitāte

Sabiedrības informēšana un bibliotēkas pakalpojumu reklamēšana ir viena no būtiskākajām bibliotēku darbā. Svarīgi ir iedzīvotājiem par sevi atgādināt un izmantot dažādus publicitātes pasākumus.

Informācija par bibliotēku aktualitātēm un pakalpojumiem tiek publicēta gan drukātajos, gan elektroniskajos medijos, gan arī tiek izvietota apdzīvotās teritorijās, iestādēs (pašvaldībā, pagasta pārvaldē u.c.) un publiskās vietās. Bibliotēku aktivitātes un pasākumu reklāmas tiek izvietotas bibliotēkā, novada informatīvajos stendos, Dienvidkurzemes novada informatīvajā izdevumā “Dienvidkurzeme”, kā arī pašvaldības un bibliotēku sociālajos medijos. Visefektīvākais informācijas nodošanas veids ir mutvārdu reklāma. Par plānotajiem pasākumiem bibliotēkas elektroniski nosūta informāciju Dienvidkurzemes novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļai, kas informāciju ievieto Dienvidkurzemes novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.dkn.lv

Dienvidkurzemes novada bibliotēkai nav savas mājas lapas, taču aktuālā informācija tiek publicēta sociālo mediju vietnēs Facebook un Instagram. Pašvaldība turpina bibliotekāru apmācību, piedāvājot dažādus profesionālās pilnveides pasākumus – arī par informācijas publicēšanu sociālajos medijos. Ielūgumi un atgādinājumi sūtīti arī uz lasītāju telefonu numuriem WhatsApp.

Iedarbīgākais veids nelielu pilsētu un pagastu bibliotēkās ir personīgs uzaicinājums un skrejlapas! Cilvēki tiek uzrunāti individuāli, bibliotēkas apmeklējuma reizē. tiek izsniegti ielūgumi vai arī tiek lūgts nodot informāciju caur WhatsApp aplikāciju.

Ļoti veiksmīga 2024. gadā bija **Bibliobusa prezentācija** Grobiņā un Grobiņas pagastā. Bibliotēku nedēļas laikā aprīlī Grobiņā pie Z. Mauriņas Grobiņas vidusskolas pirmsskolas un sākumskolas bērniem notika tikšanās “Iepazīsim Dienvidkurzemes novada Bibliobusu”.

Bibliobuss ciemojās Grobiņas pagasta Kapsēdē pie Medzes pagasta bibliotēkas, kur Medzes pirmsskolas izglītības iestādes "Čiekuriņš" un Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolas Kapsēdes bērni un skolotājas varēja bibliobusu apskatīties. Bērni ar lielu aizrautību un interesi pētīja grāmatas, pildīja dažādus uzdevumus. **Skatīt video šeit.**

10. janvārī bibliobusam braucienā pievienojās Kurzemes vārda fotogrāfs Ģirts Gertsons un žurnāliste Agrita Maniņa. 19. Janvārī tiek izdota avīze, ar rakstu par bibliobusu pirmajā lappusē.

<https://www.facebook.com/photo?fbid=1152660349475492&set=a.724984678909730>

14. martā ierodas žurnāliste Valija Beluža un fotogrāfs Jānis Vecbrālis no Dienas medijiem, lai intervētu bibliotekāri un bibliobusa šoferi. Tiek veidots raksts avīzē. Raksts tika izdots 12. aprīlī laikrakstā "Diena".

18. septembrī notiek Bibliobusa jaunā vizuālā izskata prezentācija – mediji brauc līdzī jaunajam bibliobusam. Jaunais transporta līdzeklis ir izrotāts – ar novada simboliku un krāsām.

<https://www.liepajniekiem.lv/tv-kurzeme/sizeti/tv-dienvidkurzemes-novada-kurse-jauns-bibliobuss/>

<https://www.facebook.com/watch/?mibextid=wwXlfr&v=1142983210548877&rdid=vPQGpWmpoJDwFRxL>

2024. gada 20. septembrī Bibliobuss sadarbojās ar Durbes kultūras pasākuma organizētāju Dairu Veilandī, organizējot Dzejas dienas Durbē. Pasākumā "Dzejai pa pēdām" iepazīstināti ar Dienvidkurzemes novada bibliobusu tika durbenieki. Pasākumu apmeklēja 25 iedzīvotāji. Tika izstādīta novadnieku dzeja, bibliobusu apmeklēja arī novada dzejniece Kristīne Alksnīte. Šī sadarbība ar pašvaldības institūciju radās Grobiņas Kultūras foruma laikā.

Pirmo reizi Aizputes pilsētas bibliotēkā notika portretu gleznošana. Māksliniece Monta Krafte gleznās iemūžināja Aizputes personības savā personālizstādē "*JŪRA UN AIZPUTNIEKI*". Skatīt pielikumā foto 97. lpp.

Gada nogalē žurnālam "Mājas viesis" iznāca jubilejas numurs un tam par godu tika intervētas Aizputes pilsētas bibliotekāres un žurnāla aktīva lasītāja, aizputniece Sarma Atvare. Piel. raksts.

17. jūnijā Latvijas Bibliotēku portālā interviju sērijā "Iepazīstam savējos" bija intervija ar **Bunkas pagasta Krotas bibliotēkas vadītāju.** <https://www.biblioteka.lv/interviju-serija-iepazistam-savejos-lita-vekause/>

Pielikumā 105. – 116. lpp.– par bibliotēkām publicētie materiāli plašsaziņas līdzekļos.

Novada bibliotēkas pielieto dažādus informācijas pasniegšanas veidus:

- reklāma – par bibliotēku tiek sniegta informācija masu saziņas līdzekļos, lai pastāstītu par jaunieguvumiem krājumā, projektiem un bibliotēkas pasākumiem, iegādāto jaunāko grāmatu un abonēto preses izdevumu saraksts,

- drukātie informācijas materiāli – buklets, afišas u.c. Nīcas bibliotēkā lasītājiem tiek piedāvātas reklāmas lapiņas/grāmatzīmes – ar darba laikiem, ar piedāvājumu pievienoties WhatsApp grupai, kur meklēt informāciju u.t.t., arī Ziemassvētku sveiciens ar bibliotēkas logo u.c.

- pašvaldības tīmekļa vietnē www.dkn.lv
- informatīvie ekrāni bibliotēkās – vizuālā reklāma.

Par izstādēm un pasākumiem Dienvidkurzemes novada bibliotēkā, Grobiņas, Medzes, Gaviezes un Bārtas pagastu iedzīvotāji tiek informēti ar afišu, informatīvo ekrānu palīdzību, publicējot informāciju novada pašvaldības tīmekļa vietnē, domes sociālajos tīklos, kā arī informējot individuāli, bibliotēkas informācijas standā.

Bibliotēku informācija tīmeklī

Arvien vairāk novadu bibliotēkas novērtē sociālo mediju iespējas. Populārākie mediji: *Facebook* un *Instagram*. Facebook regulāri tiek ievietoti grāmatu jaunumi, aktuālākās izstādes, informācija par citu rīkotajiem tiešsaistes pasākumiem, e-grāmatu bibliotēkas popularizēšana, un cita noderīga informācija lasītājiem.

Sociālajā medijā Facebook regulāri notiek informācijas apmaiņa ar lasītājiem, dodot tiem iespēju izteikt gan ierosinājumus par darba laiku, informācijas pakalpojumiem un citiem aktuāliem jautājumiem. Ļoti aktīvi sociālajos medijos darbojas **Aizputes pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa**, kur var regulāri iepazīt bibliotēkas darbu. Bibliotēkām, kurām nav sociālo kontu, informācija par Vērgales pagasta bibliotēku publicē Facebook, lietojot mirkļu birku [#vērgalesbibliotekaszinas](https://www.facebook.com/vergalesbibliotekaszinas). Vairākas bibliotēkas (Vērgalē, Virgā, Gramzdā u.c.) informāciju izvieto pagasta sociālo kontu vietnē Facebook.

Informācija par pašvaldību un aktualitātēm iedzīvotājiem pieejama:

- Dienvidkurzemes novada informatīvajā izdevumā “Dienvidkurzeme” vienu reizi mēnesī un elektroniski tīmeklī <https://www.dkn.lv/lv/informativais-izdevums>
- pašvaldības mājas lapā www.dkn.lv

2024. gadā turpinājās aktīvs darbs ar satura veidošanu un informācijas publicēšanu bibliotēku sociālajos medijos. Arvien jaunas bibliotēkas veidoja Facebook vai Instagram kontus, lai veidotu aktīvu sociālo saikni ar saviem lasītājiem. Gandrīz katrai novada bibliotēkai ir savs konts sociālajā medijā Facebook, kur tiek publicēta aktuāla informācija par grāmatu jaunieguvumiem, izstādēm un pasākumiem un citām aktivitātēm, arī saziņa ar lietotājiem.

Lietotāji iesaistās un labprāt sazinās ar bibliotekāru sociālajos mediju platformā Facebook vai Instagram: pasūta grāmatas, pagarina nodošanas termiņu vai saņem attālinātu konsultāciju.

Informācija par pasākumiem tiek publicēta:

- Dienvidkurzemes novada mājas lapā www.dkn.lv/lv/notikumu-kalendars;
- Dienvidkurzemes kultūras un tūrisma Facebook kontos @Dienvidkurzemeskultura un @DienvidkurzemeTravel.

Kontaktinformācija par pašvaldību publiskajām bibliotēkām publicēta jaunajā novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.dkn.lv. Reģiona galvenās bibliotēkas – Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas tīmekļa vietnē <http://www.liepajasczb.lv/> pieejama kontaktinformācija un bibliotēkas e-resursu saites uz tiešsaistes katalogu, sociālajiem medijiem un citiem e-resursiem.

Bibliobusam 2024. gadā tiek izveidots instagram konts @bibliobuss, kur var sekot līdzi jaunajām grāmatām, kā arī regulāri redzēt grafikus un citas ar bibliobusu un bibliotēku saistītas aktualitātes. Grobiņas pagasta bibliotēkas facebook lapā, katru mēnesi tiek publicēti ikmēneša grafiki, tāpat divreiz gadā tiek publicēti pusgada maršrutu grafiki gan Grobiņas pagasta bibliotēkas facebook lapā, gan Dienvidkurzemes novada bibliotēkas facebook lapā, kā arī Dienvidkurzemes novada pašvaldības avīzē. Dienvidkurzemes novada bibliobusa profilam instagramā ir 56 sekotāji, 38 struktūrvienības, 167 atzīmēja patīk. 2024. gadā tika pievienoti 106 stori.

Veiksmīgs bibliotēkas **popularizēšanas pasākums** notika Grobiņas pilsētas svētkos, kad kultūras darbinieki devās svētku gājienā. Video [šeit](#).

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Pasākumu piedāvājums novadā un pagastos dažkārt nerasniedz vēlamo auditoriju, lai gan informācija ir pieejama dažādos veidos (drukātās afišas, skrejlapas, internetā). Plašajā informācijas piedāvājumā bibliotēkām jāizceļas ar skaidru un vienkārši uztveramu vēstījumu, tāpēc bibliotekāriem jāprot izmantot vizuālo informācijas materiālu noformēšanu.

Pašvaldības sabiedrisko attiecību daļa izglīto bibliotekārus, piedāvājot dažādus profesionālās pilnveides seminārus par informācijas publicēšanu sociālajos medijos. Taču ne visi bibliotekāri spēj profesionāli veidot bibliotēkas publicitāti sociālajos medijos. Jāpilnveido attēlu kvalitāte un ierakstu veidošanas prasmes.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Bibliotēkas ir atvērtas sadarbībai ar ikvienu, kurš vēlas sadarboties un ir gatavs iesaistīties. Labprāt tiek uzklaustītas lietotāju idejas un ierosinājumi, izvērtē iespējas, jo mērķis ir strādāt vietējo iedzīvotāju labā. Bibliotēkas aktīvi iesaistās novada sabiedriskajās aktivitātēs, ir laba sadarbība kultūras iestādēm, skolām, pašvaldības iestādēm un citām novada bibliotēkām. Turpinās darbs ar esošajiem sadarbības partneriem, kā arī ar vietējiem iedzīvotājiem, kuri apmeklē bibliotēku.

Bārtas pagasta bibliotēkai, pateicoties sadarbībai ar vietējo iedzīvotāju, top skaisti svētku noformējumi bibliotēkā.

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

2023. gadā turpinājās novadu bibliotēku sadarbība ar pašvaldību un citām pašvaldības iestādēm: novada bibliotēkām, izglītības iestādēm, muzejiem, senlietu krātuvēm, kultūras namiem, pagasta pārvaldēm, citu novadu bibliotēkām.

Bibliotēku sadarbība ar dažādām iestādēm:

- Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka – piedalīšanās organizētajās semināros, kursos; metodiskais un konsultatīvais atbalsts.
- novada pašvaldības un to struktūrvienības (nodaļas) – finansē un nodrošina bibliotēkas darbību. Sniedz atbalstu dažādu pasākumu organizēšanā. Informācija par norisēm bibliotēkā tiek ievietota novada domes informatīvos izdevumos tīmekļa vietnēs.
- Ar Sociālo dienestu ir sadarbība literatūras piegādē senioriem.

- Latvijas Bibliotekāru biedrība – bibliotekāru pārgājiena organizēšana Kurzemes pusē (Nīca, Otaņķi, Bernāti)
- SIA “Zvaigzne ABC” – atbalsts konkursu apbalvošanā (Aizputes novads).
- Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde – bibliotēku interešu aizstāvība.
- Novada novadpētniecības muzeji, senlietu krātuves – sadarbība materiālu un informācijas izmantošanā.
- Novada kultūras nami – informācijas apmaiņa un atbalsts pasākumu organizēšanā.
- Dienvidkurzemes novada bibliotēkai sadarbība ar Z .Mauriņas piemiņas istabu vadītāju dažādu pasākumu organizēšanā.
- Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde – bibliotēku interešu aizstāvība
- Aizputes kultūras nams – informācijas apmaiņa un atbalsts pasākumu organizēšanā, atbalsts bibliotēkas konkursiem ar balvām
- Aizputes mākslas skola - audzēkņu darbu izstāde
- Aizputes vidusskola un PII “Pasaciņa” – kopīgas nodarbības bibliotēkā
- Aizputes vidusskola sākumskolas klases - kopīgas nodarbības bibliotēkā
- Padures pamatskola – kopīgas nodarbības bibliotēkā
- Aizputes pagasta pamatskola - kopīgas nodarbības bibliotēkā
- Cīravas pagasta bibliotēkas sadarbība ar Kandavas lauksaimniecības tehnikuma teritoriālās struktūrvienību Cīravā (skolas pedagogi ved savas audzēkņu grupas uz bibliotēku, tiek skatītas mākslas izstādes); Jau vairākus gadu par sadarbības partneri kļuvusi Cīravas autonomās luteriskās draudzes Svētdienas skola. Sadarbībā ar LELBP Cīravas draudzes mācītāju R. Losāni (2023.gadā izveidojusies pasākumu sērija atsevišķai lasītāju mērķgrupai, sadarbība turpinājās arī 2024.gadā); Cīravas pagasta senioru kopa, kurā ietilpst arī rokdarbnieču pulciņš “Sirds siltuma darbnīcas”. Katru gadu rīkojam arī rokdarbnieču darbu izstādi, darbu idejām tiek izmantoti arī bibliotēkas krājumā esošie materiāli.
- Stenda “Papes ezers: no Litorīnas jūras līdz mūsdienām” sagatavoti materiāli no Rucavas pagasta bibliotēkas krājuma.
- Bunkas pagasta bibliotēka ilggadēja sadarbība ar Bunkas floristikas pulciņu “Paula”. Izstādes un padomi telpu noformējumiem svētkos.
- Starpnozaru mākslas grupa SERDE – novadpētniecības materiālu apkopošanā, krājuma papildināšanā (Aizputes novads).
- Bārtas pagastā darbojas akreditēts pašvaldības muzejs. Bibliotēka sadarbojoties ar to, piedalās novadpētniecības materiālu meklēšanā un saglabāšanā. Pārsvarā no periodiskiem izdevumiem.
- Kazdangas pagasta bibliotēkas sadarbība ar Rīgas centrālo bibliotēku un Aleksandra Čaka muzeju, gan pansionātu “Rokaiži”, organizējot daudzveidīgas izstādes.

- 2024. gadā sadarbībā ar Mežupes pamatskolu (skolotājām Aiju Pesi un Gundegu Rezevsku) tika organizētas ekskursijas uz Virgas pagasta Purmsātu bibliotēku, kur iepazīšanās ar bibliotēku, krājumu, bērnu istabas telpu, izstādes “Snīpulītis no Snīpuļciema” aplūkošana, informācijas meklēšana bibliotēkas krājumā.
- Izglītības iestādes – kopīgas nodarbības bibliotēkā.
- Sadarbība ar novada pašvaldību vai pagasta pārvaldi – pasākumu rīkošana, telpu izmantošana kultūras namā, pasākumu reklāma novada tīmekļa vietnē un laikrakstā,
- Sadarbība ar izglītības iestādēm – kopīga pasākumu rīkošana bērniem un jauniešiem,
- Sadarbība ar senlietu krātuvēm – novadpētniecības materiālu vākšanā un apkopošanā, izstāžu veidošanā,
- Sadarbība ar kultūras namiem un kultūras darba organizētājiem – tikšanās ar rakstniekiem un personībām, Dzejas dienas pasākumu organizēšanā.
- Sadarbība ar pilsētu/pagastu pārvaldēm – bibliotēkas pasākumu popularizēšanā un finansiālā atbalsta sniegšanā,
- Sadarbība ar novada bibliotēkām – “Bērnu un jauniešu žūrijas” gada noslēguma pasākuma organizēšanā, Starpbibliotēku abonementa izmantošanā.
- Ar LCZB filiāli “Dienvidrietumu bibliotēka” (bij. Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Liepājas filiāle) iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām pakalpojumu nodrošināšanā.
- Aizputes pilsētas bibliotēkai izveidota sadarbība ar vietējo televīziju – Aizputes novadā Aizputes TV, Liepājā – Kurzemes TV, vietējie laikraksti “Kursas Laiks” (pirms apvienošanas), “Kurzemes Vārds” – tiek informēta sabiedrība par bibliotēkā notiekošajām aktivitātēm.
- Ļoti aktīva sadarbība ir Vērgales pagasta bibliotēkai izveidojusies ar Vērgales kultūras namu, kas atrodas tajā pašā ēkā ar Vērgales bibliotēka, Vērgales muzeju un Vērgales pamatskolu. Ņemot vērā to, ka bibliotēka pārskata gadā ir pārcēlusies uz mazākām telpām, tad pasākumu organizēšanai tiek izmantotas citas telpas (muzejs, kultūras nams, pagasta pārvalde).

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Kalētu pagasta bibliotēka jau vairākus gadus iesaistās starptautiskajā Lietuvas un Latvijas skolu bibliotēku projektā “Baltu literatūras nedēļa”, kuru organizētāji Lietuvas Republikas Vītauta Dižā universitātes humanitāro zinātņu fakultātes Letonikas centrs. Notikušas izstādes un pasākumi, sadarbībā ar Kalētu Mūzikas un mākslas skolu.

Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā

Bibliotēkas sadarbojas ar novada muzejiem, senlietu krātuvēm, vietējām skolām. Bibliotēkas sadarbojas ar vietējiem iedzīvotājiem, apkopojot vietējo iedzīvotāju materiālus.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Bibliotēkās sadarbībā ar izglītības iestādēm organizēti tematiski pasākumi, Bērnu un jauniešu žūrijas pasākumi, Skaļās lasīšanas sacensības, Dzejas dienu pasākumi, Bibliotēku nedēļas pasākumi, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa, tematiskās izstādes, u.c.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes

LCZB metodiskajā un konsultatīvajā pārraudzībā atrodas 33 Dienvidkurzemes novada publiskās bibliotēkas un 2 pakalpojumu sniegšanas vietas Ziemeļpē un Aizvīķos. Katru gadu ar Dienvidkurzemes novada (DKN) Kultūras pārvaldi tiek noslēgts līgums par „Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas, kā reģiona galvenās bibliotēkas, funkciju veikšanu un finansēšanu Dienvidkurzemes novadā”. Kopā ar līgumu DKN tiek iesniegts pārskats par Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas veikto metodisko un konsultatīvo atbalstu Dienvidkurzemes novada bibliotēkām.

LCZB un Dienvidkurzemes novada bibliotēku sadarbība veiksmīgi tiek turpināta īstenojot vienotu bibliotekārā darba struktūru metodiskajā un lietotāju apkalpošanas jomā:

- bibliotekārā darba organizācija,
- darba plānu sagatavošana,
- lietotāju reģistrācija Vienotajā lietotāju datubāzē,
- novadpētniecības darba organizēšanā,
- BIS ALISE un tiešsaistes kopkataloga veidošanā, profesionālās pilnveides pasākumu organizēšanā sadarbībā u.c.

Ikdienā informācijas apmaiņu ar novada bibliotēkām un Dienvidkurzemes novada (DKN) pašvaldību nodrošina LCZB Bibliotēku dienests, kas administrē metodisko un konsultatīvo darbu ar novada bibliotēkām, uztur komunikāciju, sagatavo pārskatus un atskaites, nodrošina informācijas apmaiņu un koordinē DKN bibliotēku darbu. IT resursu attīstības departaments koordinē BIS Alise uzturēšanu un iesniedz tehniskus pieteikumus par BIS Alise, Komplektēšanas un apstrādes nodaļa veido bibliogrāfiskos aprakstus, Bibliogrāfijas un apstrādes nodaļa ievada novadpētnieciska satura aprakstus datubāzē, Reģionālais mācību centrs organizē mācības un seminārus bibliotekāriem un SBA nodaļa koordinēja SBA pieprasījumu apstrādi.

Bibliotekārajā darbā tiek izmantoti LNB sagatavotie resursi, kas elektroniski tiek pārsūtīti novada bibliotēkām: izdevums Literatūras Ceļvedis, iknedēļas LNB preses apskati un Bibliotēku portāls www.biblioteka.lv.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi:

LCZB Bibliotēku dienests sadarbībā ar LCZB struktūrvienībām sniedz novadu bibliotekāriem metodisko un konsultatīvo atbalstu pēc LCZB izstrādātā metodiskā darba plāna. Izstrādāts profesionālās pilnveides pasākumi reģiona bibliotēku darbiniekiem: temati, kas

nepieciešami darba pienākumu veikšanai, bet jaunajiem bibliotēku darbiniekiem sagatavots nepieciešamo pamatzināšanu – tēmu saraksts, kas iesniegts DKN bibliotēkas vadītājam.

2024. gadā novadu bibliotēku darbiniekiem sniegtas 345 konsultācijas telefoniski, 170 konsultācijas – par BIS ALISE jautājumiem, sagatavotas ap 175 elektroniskās uzziņas (uz e-pastu). Mēnesī vidēji sniegtas ap 40 konsultācijām par dažādiem bibliotēkārā darba jautājumiem.

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas (turpmāk tekstā – bibliotēkas) nodrošinātas ar LR Kultūras ministrijas, Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk tekstā – LNB) struktūrvienību – Bibliotēku attīstības centra un Kompetenču attīstības centra (metodiskie materiāli, bibliotēku nozares dokumenti, bibliotēku nozares profesionālie tiešsaistes resursi, vadlīnijas u.c.), kā arī TietoEvry (BIS ALISE), Kultūras informācijas sistēmu centra (3td.lv), Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas sagatavoto profesionālo informāciju. No LNB Bibliotēku attīstības centra (LNB BAC) saņemti un elektroniski pārsūtīti LNB BAC speciālistu sagatavotie dokumenti. Apkopoti statistikas rādītāji par Dienvidkurzemes novada bibliotēku un tās filiālēm.

Janvārī organizēta tiešsaistes konsultācija Zoom platformā par gada pārskatu sagatavošanu. No 1. jūlija DKN notika daudzu bibliotekāro darbinieku maiņa: jaunajiem darbiniekiem notikušas konsultācijas par BIS ALISE un bibliotēkas pamatprocesiem. DKN pašvaldība jaunajiem darbiniekiem apmaksājusi BIS ALISE kursus, par kuriem saņemtas apliecības.

2024. gada februārī apkopoti gada pārskati par bibliotēku darbību 2023. gadā, lai sagatavotu Dienvidkurzemes novada bibliotēku darba pārskatu elektroniskai iesniegšanai LNB Bibliotēku attīstības centrā.

Apkopoti bibliotēku iesniegtās statistikas atskaites par bibliotēku darbību iepriekšējā gadā, kas iesniegts DKN pašvaldībai un Kultūras pārvaldei.

Veikta bibliotēku ievadīto datu kvalitātes kontrole un pārraudzība Latvijas Kultūras kartes portālā <https://kulturasdati.lv/lv>.

Apkopoti bibliotēku darba plāni par prognozējamiem statistikas rādītājiem (reģistrēti lietotāji, apmeklējums, izsniegums), bibliotēkas organizētajām izstādēm un pasākumiem bibliotēkā.

Koordinēta bibliotēku dalība lasītveicināšanas programmās: “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” (BJVŽ), “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” un “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa”.

Koordinēta Dienvidkurzemes novada bibliotekāru dalība klātienē un tiešsaistes profesionālās pilnveides pasākumos.

LCZB jaunajā mājas lapā sadaļā "Dienvidkurzemes novada bibliotēkas" pieejama aktuāla informācija par novada bibliotēkām (bibliotēkas kontaktinformācija, e-kataloga adrese, informācija par bibliotēku tīmeklī, tiešsaistes resursi).

Sagatavotas ikmēneša atskaites par novada bibliotēku darbu, kas nosūtītas kopā ar rēķiniem.

2024. gadā LCZB sadarbībā ar dažādām iestādēm organizējusi 6 profesionālās pilnveides pasākumus, 13. novembrī profesionālās pieredzes apmaiņas braucienu.

LCZB organizēja **pieredzes apmaiņas braucienu** uz Mārupes novada bibliotēku, Jelgavas pilsētas bibliotēkas filiālēm "Miezītes bibliotēka" un bērnu bibliotēku "Zinītis". Bibliotēkās iepazīti kolēģi un viņu darbs ar bērniem un jauniešiem, novadpētniecības aktivitātes, rasta iedvesma telpu iekārtošanā un lasītāju motivēšanai izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

No 24. līdz 15. maijam LCZB Reģionālais mācību centrs Reģionālais mācību centrs (RMC) piedāvāja piedalīties "Digitālās nedēļas" pasākumos gan klātienē, gan tiešsaistē. Vairāk par pasākumiem var lasīt LCZB pārskatā.

2024. gadā DKN bibliotekāri apmeklēja:

- Profesionālās pilnveides seminārs DKN bibliotekāriem: par gada pārskatiem un statistiku (11.01.2024., tiešsaistē),
- Tietoevry Latvia organizēts seminārs – BIS ALISE jaunā kataloga demonstrācija (MS Teams)/ Nauris Kolāts, 17.01.2024, tiešsaistē.
- Iepazīšanās Liepājas Zonālo valsts arhīvu (06.03.2024.).
- "Digitālās nedēļas pasākumi (tiešsaistē 14., 15., 17.05.2024, klātienē 24.05.2024.)
- "Sarunām par literatūru": par jaunākajām latviešu valodā izdotajām grāmatām stāstīs Liega Piešiņa un viņu ar savu literatūrzinātnieka un kritiķa skatījumu papildinās Ivars Šteinbergs (09.09.2024.).
- Metodiskais seminārs DKN darbiniekiem (03.10.2024): pielāgotās literatūras pakalpojums bibliotēkās, informē "Dienvidrietumu bibliotēka" vadītāja Ilze Kārklīņa; AlisePAC, profesionālie resursi bibliotēku portālā, reģistrēšanas Kultūrasdati.lv, BIS ALISE kursi oktobrī).
 - Kā klājas Voldemāra Caunes balvas laureātiem? (tiešsaistē, 27.11.2024.).
 - BIS ALISE kursi 29.10.2024.
 - "Digitālās prasmes ikdienai: Telefona efektīva lietošana" (30.10. -31.10.2024.)
 - "Lietas, kas jāzina par krāpnieka slēpto nodomu" (Nodarbību cikls "Lietas, kas jāzina!" (22.11.2024.)
- Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 247. gadskārtas konferenci "Laiks. Cilvēki. Bibliotēka."

2024. gadā bibliotekāriem tika piedāvāta iespēja piedalīties informatīvi izglītojošos un profesionālās pilnveides semināros, ko bibliotekāri labprāt arī aktīvi izmanto. Visieciņtākie ir tiešsaistes semināri. Bibliotekāri piedalījušies:

- 15.02.2024. LNB tīmekļseminārs “Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai?”
- 27.02.2024. tiešsaistes Digitālās bibliotēkas mācības.
- 28.02.2024. Zoom platformā LNB Bibliotēku attīstības centra ar Kultūras ministrijas atbalstu rīkots tīmekļseminārs “Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi”
- 12.04.2024. 3td.lv e-grāmatu 5 gadu jubilejas pasākumā Kuldīgas Galvenajā bibliotēkā
- 15.05.2024. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra rīkotais tiešsaistes semināru bibliotekāriem, kuri strādā ar bērniem “Vecāku iesaiste bērnu lasītprīeka veicināšanā”. Seminārs norisināsies platformā Zoom,
- 23.05.2024. tīmekļseminārs “Ukraine-Latvia: Successes of Libraries and Cooperation”
- 29.05.2024. “Pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšana Latvijas bibliotēkās”.
- 25.10.2024. LNB Bibliotēku attīstības centra tiešsaistes seminārs “Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā” (Zoom platformā).

Vislielākā interese ir par medijpratību un lasītveicināšanas semināriem bērniem un jauniešiem.

LCZB organizēto pasākumu tabula pieejama Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 2024. gada pārskatā.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Sniegts metodiskais un konsultatīvais atbalsts par BIS Skolu ALISE DKN vispārīzglītojošo un speciālo izglītības iestāžu bibliotēkām: BIS ALISE (sūtījumi, mācību grāmatu aprakstu veidošana u.c.), konsultācijas par lasītveicināšanas programmām un statistikas datu ievadi digitālajā Kultūras kartē.

LCZB sniedz metodisko un konsultatīvo atbalstu Liepājas un Dienvidkurzemes novada izglītības iestāžu bibliotēkām: par krājumu, statistikas datu uzskaiti, BIS Skolu Alise izmantošanu u.c. DKN vispārējās izglītības iestāžu saraksts pieejams <https://www.dkn.lv/lv/izglitiba>.

No 16 vispārējās izglītības iestādēm Dienvidkurzemes novadā, bibliotekāro darbu BIS ALISE veic tikai 6 novada izglītības iestādes: Z. Mauriņas Grobiņas vidusskola, Ata Kronvalda Durbes pamatskola, Aizputes vidusskola. 2 izglītības iestāžu bibliotēkas – Kalētu pagasta

Mākslas un mūzikas pamatskola, Krotas Kronvalda Ata pamatskolas bibliotēka apvienotas ar publiskajām bibliotēkām pagastā.

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem

Novadu bibliotēku darbinieki, kuri specializējas darbā ar bērniem un jauniešiem, piedalās Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas (LCZB) un Bērnu literatūras centra organizētajos semināros. Organizēto semināru skaits un apjoms ir nepietiekams, tāpēc viena no darba prioritātēm tika izvirzīta darbinieku profesionālā pilnveide, kuri strādā ar bērniem un jauniešiem bibliotēkās. Vairākās novadu bibliotēkās strādā darbinieki, kuri ir ieguvuši pedagoģisko izglītību. Iegūtā izglītība noder ikdienas darbā ar bērniem un jauniešiem.

Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

LCZB speciālisti sadarbojas ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra un Kompetenču attīstības centra speciālistiem, LR Kultūras ministriju, Latvijas reģionu galvenajām bibliotēkām un citām Latvijas bibliotēkām (pieredzes apmaiņa, konferenču rīkošana).

Bibliotekāri novērtē iespēju piedalīties semināros attālināti, jo tas ir ērti un atbilstoši mūsdienu prasībām, taču pēc pieredzes tomēr klātienēs semināri sniedz daudz vairāk iespaidu, satikšanos un dalīšanos pieredzē un komunikāciju.

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības (arī par bērnu apkalpošanu)

Regulāra zināšanu papildināšana profesionālajā jomā ir neatņemama darba sastāvdaļa, ko nodrošina LCZB, organizējot bibliotekāra specialitātei nepieciešamus profesionālās pilnveides pasākumus un pieredzes apmaiņas braucienus uz citām Latvijas bibliotēkām. Tiek organizētas nodarbības par aktualitātēm bibliotekārajā darbā, darbā ar bērniem un jauniešiem, informācijas tehnoloģiju jomā un BIS ALISE aktualitātēm.

LCZB organizē profesionālās pilnveides seminārus novadu bibliotekāriem un konsultē novada bibliotekārus par bērnu un jauniešu apkalpošanu un citiem jautājumiem.

Atsauce: Pārskats sagatavots pēc LNB Bibliotēku attīstības centra sagatavotām vadlīnijām "Publisko bibliotēku gada pārskatu struktūra 2024. gada pārskatiem", izmantojot DKN bibliotēku iesniegtos gada pārskatus.

Izmantotas fotogrāfijas no bibliotēku gada pārskatiem un publiski pieejamās informācijas bibliotēku sociālo vietnēs.

Pārskatu sagatavoja Kristīne Frickopa, Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas (LCZB) Bibliotēku dienesta vadītāja. Tālrunis 63489535, kristine.frickopa@liepaja.lv

13. PIELIKUMS

TELPU LABIEKĀRTOŠANA

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas pārceļšanās

Bibliotēka jaunajās telpās uzsāk darbu – Lielā iela 76, Grobiņa

Tadaiķu pagasta bibliotēka jaunās telpās. Labiekārtošanas darbi turpinās

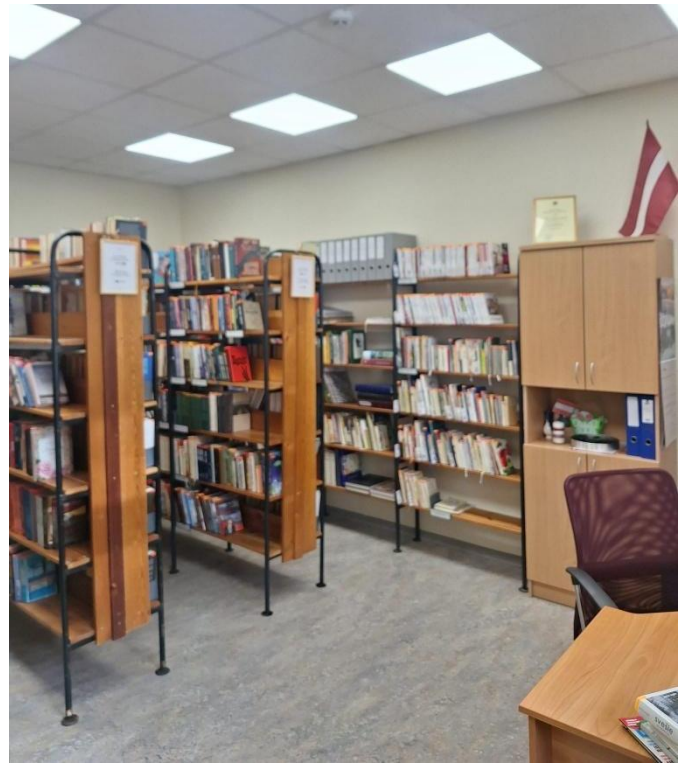
Vērgales pagasta bibliotēka pārcelta uz citu ēku 1. stāvā, kur pieejami arī pašvaldības klientu apkalpošanas centra pakalpojumi. Pie ēkas ir arī velonovietne.

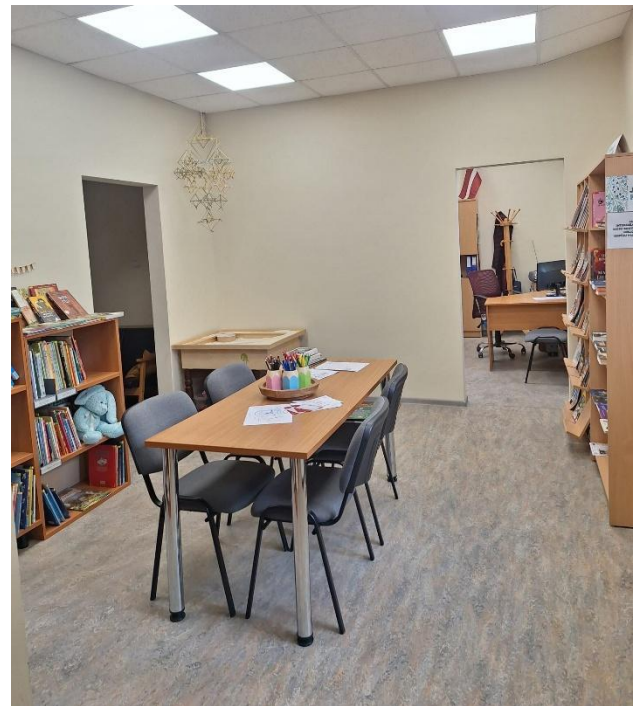
Bibliotēkas ieejas durvis ar darba laiku

Paziņojums pie bibliotēkas durvīm, kad darbinieks atrodas klientu apkalpošanas centra kabinetā

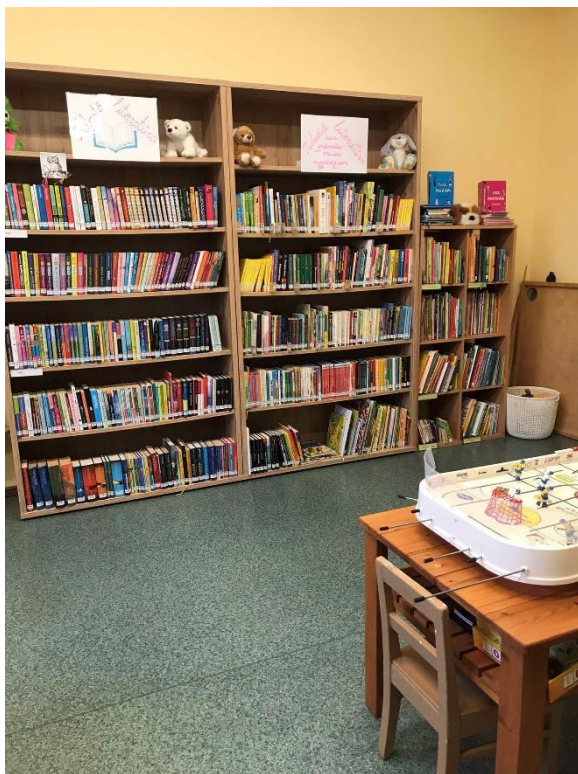
Bibliotēkas apkalpošanas telpas

Kazdangas pagasta bibliotēkas jaunās telpas

Lasītāju apkalpošanas zona

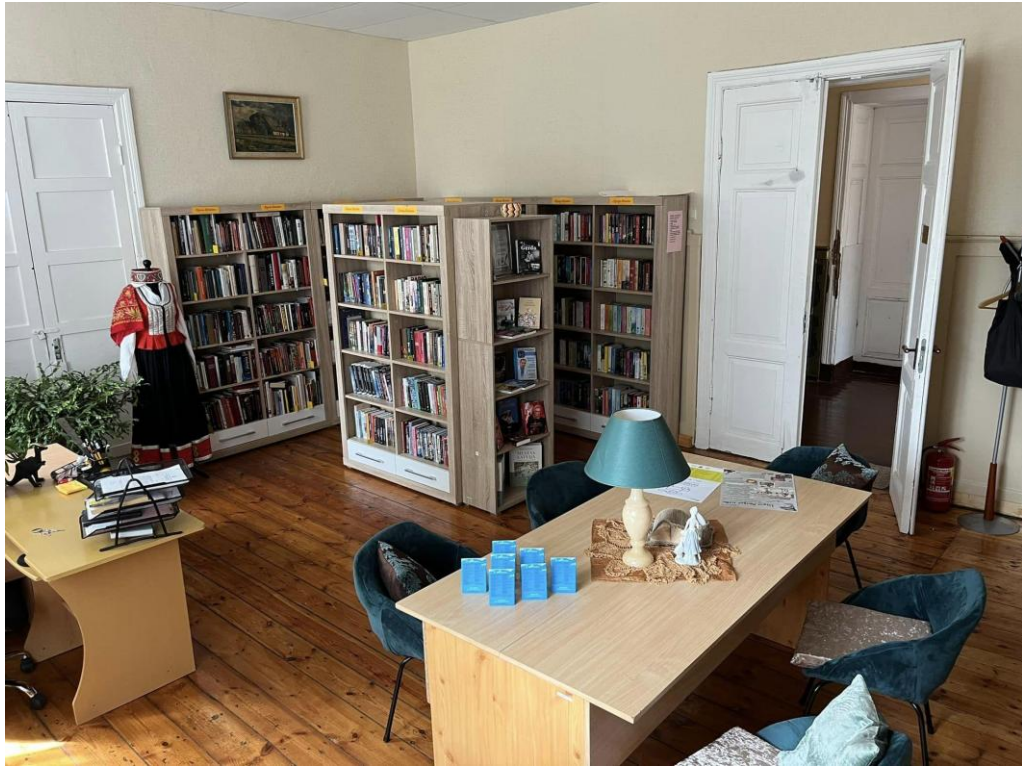
Bērnu un jauniešu zona

Pieaugušo grāmatu krātuves telpa

Virgas pagasta bibliotēkas jaunās telpas Virgas muižas ēkā

Virgas bibliotēka atrodas Virgas muižas ēkā ar Virgas pagasta pārvaldi

Kalētu pagasta bibliotēka pārcelta citām lietotājiem pieejamākām telpām

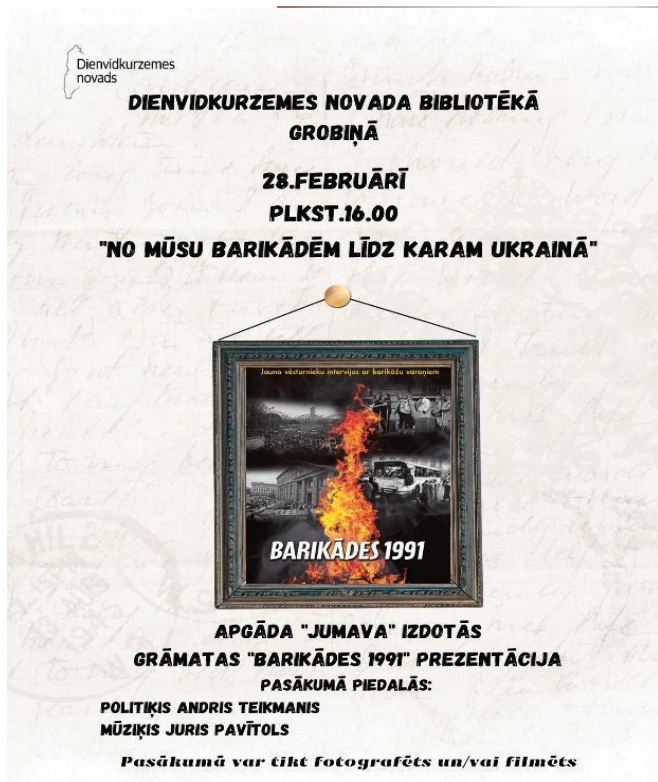
Bibliotēka	Krājuma apgrozība	Grāmatu krājuma apgrozība	Periodisko izdevumu apgrozība
Dienvidkurzemes novada bibliotēka	0,88	0,85	1,08
Filiālbibliotēkas:			
Aizputes pilsētas bibliotēka	0,71	0,70	0,62
Aizputes pagasta bibliotēka	0,33	0,23	0,54
Cīravas pagasta bibliotēka	0,27	0,23	0,37
Kalvenes pagasta bibliotēka	0,51	0,25	1,36
Kazdangas pagasta bibliotēka	0,40	0,37	0,46
Lažas pagasta bibliotēka	0,30	0,29	0,35
Durbes pilsētas bibliotēka	0,66	0,50	1,44
Dunalkas pagasta bibliotēka	0,57	0,48	0,79
Tadaiķu pagasta bibliotēka	0,33	0,29	0,43
Vecpils pagasta bibliotēka	0,53	0,47	1,01
Bārtas pagasta bibliotēka	0,59	0,38	1,03
Gaviezes pagasta bibliotēka	0,47	0,26	1,02
Grobiņas pagasta bibliotēka	0,90	0,86	1,01
Medzes pagasta bibliotēka	0,41	0,36	0,61
Nīcas pagasta bibliotēka	0,76	0,73	0,87
Otaņķu pagasta bibliotēka	0,68	0,60	0,83
Pāvilostas bibliotēka	0,54	0,39	1,24
Ulmales bibliotēka	1,65	0,19	12,32
Vērgales bibliotēka	0,58	0,20	3,14
Saraiķu bibliotēka	0,70	0,53	1,12
Priekules pilsētas bibliotēka	0,52	0,42	0,80
Bunkas pagasta bibliotēka	0,36	0,25	0,55
Bunkas pagasta Krotas bibliotēka	0,60	0,33	1,24
Bunkas pagasta Tadaiķu bibliotēka	0,68	0,36	1,26
Gramzdas pagasta bibliotēka	1,09	0,32	5,68
Kalētu pagasta bibliotēka	0,54	0,44	1,00
Virgas pagasta bibliotēka	0,21	0,33	0,36
Virgas pagasta Purmsātu bibliotēka	0,71	0,42	1,96
Rucavas pagasta bibliotēka	0,50	0,45	0,59
Dunikas pagasta bibliotēka	0,46	0,28	0,88
Vaiņodes pagasta bibliotēka	0,54	0,36	2,35
Embūtes pagasta bibliotēka	0,94	0,38	5,32
Kopā	0,61	0,48	1,02

Tikšanās ar autoriem

Tikšanās ar Zani Nuts Aizputes pilsētas bibliotēkā un Dienvidkurzemes novada bibliotēkā

Izdevniecības "Jumava" grāmatas "Barikādes 1991" atvēršana Dienvidkurzemes novada bibliotēkā

BURU AKCIJA (ne)miera zemē Dienvidkurzemes novada bibliotēkā

Sarunu pēcpusdiena" Labbūtība: darba un privātās dzīves līdzsvars"

**DIENVIDKURZEMES NOVADA BIBLIOTĒKĀ
GROBIŅĀ**

20.MARTĀ PLKST.16.00

**SARUNU PĒCPUSDIENA
KOPĀ AR AGNESI LEJNIECI
"LABBŪTĪBA: DARBA UN PRIVĀTĀS DZĪVES
LĪDZSVARS"**

**PIETEIKTIES ZVANOT UZ TEL.63491931
VIETU SKAITS IEROBEŽOTS**

PASĀKUMĀ VAR TIKT FOTOGRAFĒTS UN/VAI FILMĒTS

Grobiņas pilsētas svētku pasākums Dienvidkurzemes novada bibliotēkā

Māksliniece Monta Krafte gleznās iemūžināja Aizputes personības savā personālizstādē "JŪRA UN AIZPUTNIEKI". Foto pa labi: iemūžinātie Aizputnieki

Radošās nodarbības Priekules bibliotēkā

Radošās nodarbības Dienvidkurzemes novada bibliotēkā

**Kartiņu izgatavošanas darbnīca
Aizputes pagasta bibliotēkā**

**Tekstila radošā darbnīca Dunikas
pagasta bibliotēkā**

Vērgales bibliotēkā novembrī tika organizēta viktorīna „Vērgales zelta prāti

Ziemeļvalstu literatūras nedēļa Vērgales bibliotēkā un Vērgales muzejā

TET skoliņa bērniem Aizputes pilsētas bibliotēkā

**Bērnu un jauniešu žūrijas noslēguma pasākums Dienvidkurzemes novada bibliotēkā,
kurā viesojās Artūrs Gruzdiņš**

Pielāgotā literatūra Nīcas pagasta bibliotēkā

Nīcas pagasta bibliotēka
2 d · 🌐

JA ACIS VAIRS NERĀDA TIK LABI

😊 Ir iespējams saņemt grāmatas palielinātā drukā vai audiogrāmatas kompaktdiskos, zibatmiņā un elektroniski.

😊 To piedāvā Liepājas Dienvidrietumu bibliotēka, taču var saņemt arī mūsu bibliotēkā.

❤️ Ja zini kādu, kam šādas grāmatas varētu noderēt, nodod šo ziņu!

Tu, Dienvidrietumu bibliotēka un vēl 3 lietotāji

4 dalījās

Avots: No Nīcas bibliotēkas Facebook vietnes

Pasākumi bērniem novada bibliotēkās

Bibliotekārā stunda Dienvidkurzemes novada bibliotēkā Grobiņā

Pasākums bērniem ar rakstnieci Lauru Vinogradovu Virgas pagasta Purmsātu bibliotēkā

Nīcas vidusskolas 3.b klases skolēni, skolotājas Valentīnas Keirānes rosināti, apmeklēja bibliotēku, lai izbaudītu "Aklo randiņu ar grāmatu". Visi izvēlējās lasīšanai iesaiņotu pārsteiguma grāmatu.

Pāvilostas pilsētas bibliotēkā ciemojās Pāvilostas pamatskolas 5.klases audzēkņi kopā ar latviešu valodas un literatūras skolotāju Andru Lanku. Tēma "Novadnieki- dzejnieki un rakstnieki", lielāku uzmanību veltot Pāvilostas un Sakas dzejniekiem.

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023” noslēguma pasākums, kur kopīgā izbraucienā devās Priekules pilsētas un Kalētu pagasta bibliotēku lasītāji

15. oktobrī Aizputes pilsētas bibliotēkā uz nodarbību "Mana valoda" ciemojās Aizputes vidusskola 5. b klases audzēkņi kopā ar skolotāju Ilonu Bergu

Aizputes vidusskolas 5.b

No kuras grāmatas ir šis citāts???

The complex block features a light beige background. At the top right, the text 'Aizputes vidusskolas 5.b' is displayed. Below this, there are two photographs: one on the left shows four students sitting around a wooden table, looking at books; one on the right shows a student reading a book in a library. To the left of the bottom section is a simple line-art icon of a lit lightbulb. In the center is a book cover with the title 'Ziņņods bērniem. Aptārt pasaulei blūsas mugurā' and a cartoon illustration of a girl. To the right of the book cover, the text 'No kuras grāmatas ir šis citāts???' is written in a bold, black, sans-serif font.

Darbu uzsāk jaunā Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāja

Oktobra Dienvidkurzemes novada domes sēdē deputāti par Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāju apstiprināja Līgu Jučeri.

L. Jučere ar bibliotēkas darbu ir labi pazīstama – jau kopš 2020. gada viņa strādājusi Aizputes pilsētas bibliotēkā. Darba gaitas iesākusi kā vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem, pēcāk jau filiālbibliotēkas vadītāja, šajā amatā arī gūstot nepieciešamo pieredzi un zināšanas, lai vadītu Dienvidkurzemes novada bibliotēku. Jaunā vadītāja sevi raksturo kā cilvēku ar augstu atbildības sajūtu un lielu vēlmi apgūt jaunas zināšanas un prasmes, kā arī vienmēr paveic katru iesākto darbu – ja kas iesākts, tad tas jāpaveic visaugstākajā līmenī.

Jaunā vadītāja dzimusi un augusi Aizputē, pabeigusi Aizputes vidusskolu, bet Liepājas Universitātē iegūts profesionālais bakalaura grāds pedagoģijā kā speciālās izglītības skolotājai bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem.

“Uzskatu, ka veiksmīga bibliotēkas vadība prasa ne tikai organizatoriskas spējas, bet arī spēju iedvesmot un motivēt komandu, kā arī attīstīt radošas un inovatīvas pieejas, lai nodrošinātu kvalitatīvus pakalpojumus sabiedrībai jebkurā pagastā vai pilsētā. Esmu pārliecināta, ka manas prasmes un pieredze šajā jomā ļaus man veiksmīgi īstenot vienu redzējumu un stratēģiskos

L. Jučere norāda, ka pirmais darbs jaunajā amatā būs apsektot visas novada filiālbibliotēkas un iepazīt to darbiniekus, lai uzklautu, kādas ir nepieciešamības bibliotēkās un kā veicas darba pienākumu izpildē.

mērķus visām novada bibliotēkām, jo mūsu bibliotēkas saredzu kā pilsētu un pagastu informācijas, izglītības, kultūras un radošos centrus, kur ikviens iedzīvotājs ir gaidīts un tam ir iespēja saņemt daudzpusīgus pakalpojumus. Vēlos, lai Dienvidkurzemes novada filiālbibliotēkas būtu pieejamas, mūsdienīgas un kļūtu par neatņemamu dzīves sastāvdaļu jebkura vecuma iedzīvotājam,” savu redzējumu un mērķus atklāj L. Jučere.

Viņa par Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāju izvēlēta iekšējā konkursā un atzīta par piemērotāko no diviem kandidātiem.

Traucējumi sistēmās liedz bibliotēkām izsniegt grāmatas

Datums: 04.07.2024

Izdevums: Kurzemes Vārds

Rubrika: Jaunumi un notikumi

Saistībā ar traucējumiem Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Datu centrā visās bibliotēkās pārtraukta grāmatu izsniegšana, kā arī nav pieejams elektroniskais kopkatalogs, attālinātā grāmatu rezervēšana un lietošanas termiņa pagarināšana.

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā ir pieejama grāmatu nodošana un preses un grāmatu izmantošana uz vietas, pastāsta tās vadītāja Ilga Erba. LNB pastāvīgi esot saziņā ar bibliotēkām un pavēstījusi, ka informācijas sistēmu darbību varētu atjaunot līdz nedēļas beigām vai nākamās nedēļas sākumam.

Pāriet uz manuālu grāmatu izsniegšanu lasītājiem neesot iespējams. "Mēs esam vienā lielā sistēmā, visi strādā vienā programmā. Gaidām uz to labāko, ka drīzumā darbība tiks atjaunota," pauž I. Erba.

LNB informējusi bibliotēkas, ka traucējumi Datu centrā ietekmēja informācijas sistēmu darbību, jo līdz šim izmantotais datu glabāšanas tehnoloģiskais risinājums un tā komponentes nespēj pilnvērtīgi nodrošināt neplānotu skaitļošanas tīklu un glabāšanas jaudas pieaugumu. Traucējumu iemesls nav saistīts ar kiberuzbrukumu, to apstiprinājusi informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija "CERT". LNB jau identificējusi problēmu un piesaistījusi pieredzējušus nozares ekspertus, lai pēc iespējas ātrāk atjaunotu Datu centra darbību un novērstu līdzīgus riskus nākotnē.

<https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/07/04/traucejumi-sistemas-liedz-bibliotekam-izsniegt-gramatas>

Ar "Mājas Viesi" arī tālos ceļos

Autors: Ilze Pētersone

Datums: 07.11.2024

Izdevums: Mājas Viesis

Rubrika: Mājas Viesis

Kur vēl labāks novērtējums, kad uzzini, ka "Mājas Viesis" lasītājiem dodas līdzīgi arī ceļojumos! Aizputniece Sarma Atvara stāsta, ka likusi žurnālu ceļosomā pat braucienos uz Itāliju un Spāniju. Nez, vai tas lidos arī uz Maroku, kurp viņa pošas novembrī? Ceļā uz 800. numuru saruna gan ar mūsu pastāvīgo lasītāju un aizrautīgo ceļotāju, gan Aizputes pilsētas bibliotēkas vadītāju Līgu Jučeri* par aizputnieku lasīšanas paradumiem.

Ar Sarmu tiekamies Aizputes pilsētas bibliotēkā, kurp viņa dodas vai ik nedēļu, lai nolūkotu kādu jaunu grāmatu un pāris svaigāko žurnālu. Šurp nākot ar prieku, jo vieta ir patīkami iekārtota, taču galvenokārt bagātīgās lasāmvielas un jaukās noskaņas dēļ, kādu prot radīt darbinieces.

Par bibliotēkas darbību gādā vadītāja Līga Jučere un divas bibliotekāres: pieaugušo nodaļā apkalpo Laila Cīrulle, bērnu – Daiga Petrauska. Uz jautājumu, kā klājas grāmatu krātuvei, vadītāja, daudz nedomājot, saka – ļoti labi, jo lasītāji nāk un izsniegumu skaits aug. Pilsētā, kur dzīvo vairāk nekā četri tūkstoši iedzīvotāju, bibliotēkā reģistrēts ap tūkstošiem lasītāju, apmeklējums mērāms vairāk nekā desmit tūkstošos gadā, ievērojami pārsniedzot gadu iepriekš uzskaitītos deviņus tūkstošus. Kā izdodas arvien vairāk ieinteresēt lielus un mazus apmeklētājus, top skaidrs, kad viņa pastāsta, kādus sarīkojumus līdzās ikdienas darbam kopā ar kolēģēm organizē. Kā iepriecinājumu "Mājas Viesi" 800. numura iznākšanai L. Jučere piemin, ka žurnāls allaž ierindojies starp visvairāk lasītajiem un jau tagad komplektā ar "Latvijas Avīzi" un "Praktisko Latvieti" ir pasūtīnāts 2025. gadam.

Žurnāls iedvesmo jauniem maršrutiem

Ierosmi jauniem ceļojumiem Sarma Atvara gūstot arī no žurnāliem, tostarp "Mājas Viesa". "Patīk apskatīt Latviju, atrast mazās muižiņas, kuras atjauno, un arī jūsu žurnālā ir tādi apraksti. Nupat pēdējā, ko paņēmu, izlasīju rakstu par Salnavas muižas atjaunošanu. Patīk, ka jūsu žurnālā ir stāsti par personībām, īpaši aizmirstām, piemēram, Visvaldi Peņģeroti – Kurcuma prototipu**. Vispār mana izvēle ir atkarīga no tā, ko redzu izdevumam uz vāka, – lai tas uzrunā, pēc tam pāršķirstu saturu. Vienus ņemu līdzī uz mājām, citus palasu tepat, bibliotēkas lasītavā."

Nupat Sarma ar kolēģi ceļojusi pa Kurzemes apkārtni. Sākušas ar Kuldīgas apskati, tad devušās uz Riežupes smilšu alām, pabijušas Padures muižā, kur filmēts seriāls "Pansija piln". Kad redzēta uzņemšanas vieta, filmu skatoties pavisam citām acīm. Taču lielāko pārsteigumu sagādājusi Īvandes muiža ar skaisto ūdensdzirnavu ēku.

Savas zemes iepazīšana sākusies jau laikā, kad ģimenē bija mazi bērni. Bieži devušies ciemos pie Sarmas kursabiedriem, kuri kā melioratori strādāja vai visā Latvijā. Pati kopš hidromeliorācijas studiju beigšanas Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā (tagad Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte.) atgriezusies dzimtajā Aizputē, lai strādātu meliorācijas uzņēmumā. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas darbu turpinājusi Lauku atbalsta dienesta uzraudzības daļā, kur pārmērījusi zemnieku pieteiktās teritorijas platību maksājumiem.

Braucienus Sarmai patīk izplānot pašai. "Labprātāk ceļoju uz savu roku, kad visu esmu izdomājusi un sapratusi, lai izdodas sajūst arī vietējo dzīvesveidu un cilvēkus. Parasti pārvietojamies ar sabiedrisko transportu – vilcieniem, autobusiem u.c. Noteikti jābūt līdzī kartei, ko paņemu tūrisma informācijas centros, jo ar drukātu ceļvedi jūtos drošāk."

Kad vecmāmiņa brauks uz Maroku?

Gluži vai anekdotisks sanācis stāsts par ceļojumu uz Maroku, kurp Sarma devusies tikai tāpēc, ka 2022. gada Pasaules kausa futbolā spēlē marokāņi uzvarēja portugāļus un iekļuva pusfinālā, pamatīgi pārsteidzot futbola cienītājus. "Sekoju līdzī gan futbolam, gan citām sporta spēlēm, jo man ir trīs mazdēli, kas sporto, tāpēc jābūt informētai, kas notiek sporta pasaulē. Televīzijā skatījāmies Marokas spēli ar Portugāli, kas jau ilgu laiku ir mans sapņu galamērķis. Noteicu – kurš uzvarēs, tur dosimies, protams, cerot, ka tā būs Portugāle, bet uzvarēja Maroka! Āfrika neietilpa manos plānos, taču mazdēli visu laiku vaicāja, kad tad vecmāmiņa dosies uz Maroku." Vecmāmiņa apņemšanos izpildīja – kad "Air Baltic" sāka lidojumus uz Agādīru, iegādājās biļetes un ar dēlu devās ceļā. Tas bija kārtējais brauciens uz savu roku ar pārsteigumiem vai uz katra soļa.

"Ko tikai tur nedarījām! Daudz braucām ar sabiedrisko transportu – autobusiem kā no 70. gadiem, kur pieturas nepaziņo un, kad vajag izkāpt, jāpiedauza pie šofera kabīnes. Bijām krokodilu parkā, taču izrādījās, ka šajā laikā viņi lielākoties guļ. Par velti braucām ar taksometru, jo taksists bija tik laimīgs, ka var parunāties ar mani vācu valodā. Okeāna krastā ēdām tikko nozvejotas un ceptas zivis, kas bija gan skaisti, gan garšīgi! Atklāju, ka tirgū man tomēr patīk diņģēties," Sarma nebeidz uzskaitīt brauciena košākos mirkļus un pastāsta, ka guvusi tik bagātīgus iespaidus, ka novembrī kopā ar draudzeni atkal dosies uz Maroku, taču šoreiz ceļojumu kompānijas organizētā nedēļu ilgā braucienā.

Atvadu ceļojums ar vīru

Skumja nots uzvēdī sarunā, kad Sarma atceras braucienus kopā ar vīru. Pirms četriem gadiem viņš devies aizsaulē slimības dēļ, taču līdz aiziešanai ceļojuši, cik ilgi bijis iespējams. Vēl pirms grūta ārstēšanās kursa devušies, kā tagad var teikt, pēdējā kopīgajā, atkal jau pašu izplānotā braucienā uz Ziemeļitāliju, pa kuru pārvietojās ar vilcienu. "Bijām Venēcijā, pie Gardas ezera..." Sarma pieklust, jo zaudējums joprojām sāp, taču paliek atmiņas – skaistas, gaišas un arī jautras. "Kā mums gāja ceļojumā uz Romu! Bijām iecerējuši palikt pa nakti lidostas viesnīcā, jo ielidojām vēlā naktī, bet atklājās, ka lidosta ir tik maza, ka naktsmītni tur neatrast. Devāmies uz pilsētas centru un nospriedām, ka pārlaidīsim nakti uz Spāņu kāpnēm – biju lasījusi, ka tūristi tā mēdzot darīt." Uz kāpnēm viņi nepalika, jo naktsmājas izdevās dabūt. Šī reize palikusi prātā arī ar grandiozajiem Nacionālās dienas svētkiem, kurus Itālijā

svin 2. jūnijā***. "Bijām tik saviļņoti par grandiozo svinēšanu, svētku gājienu no Kolizeja, ka pēc dažiem gadiem speciāli braucām uz svētkiem."

Sarma nav ceļotāja tūristu grupās, vislabāk viņai patīk doties pasaulē divatā, tāpēc kopš pastāvīgā ceļabiedra aiziešanas radies jautājums par kompāniju. Ar tīmekļa palīdzību iepazinusies ar tikpat aizrautīgu ceļotāju, kuru tagad sauc par ceļojumu biedrību. "Pierunāju divatā aizbraukt uz Malagu Lieldienu laikā, lai redzētu svinīgos un krāšņos kristiešu gājienu. Viņa atzina, ka nekad nebija tā braukusi," stāsta Sarma un piebilst, ka ceļabiedru vajag arī tāpēc, lai padalītos ar iespaidiem.

Uzmanīgi ar mākslīgo intelektu!

Šogad, vēl pirms olimpiskajām spēlēm, uz Parīzi gan devusies kopā ar meitu un diviem mazdēliem. "Tā bija jaunākā mazdēla vēlēšanās – uzbraukt Eifeļa tornī un ēst īstu franču kruasānu. Kad internetā parādījās lētas aviobiļetes, meita tās nopirka, un lidojām uz Franciju."

Kā mūsdienīga vecmāmiņa, kas Liepājā apmeklējusi kursus par mākslīgo intelektu, nospriedusi, ka zināšanas jāizmanto un programmas veidošana šoreiz jāuztic tam. "Neticiet visam, ko piedāvā, jo vienā jautājumā mūs smagi piemānīja!" viņa brīdina. Mākslīgā intelekta norādītā adrese tasei kādā veikalā, no kuras paveras Eifelis, bijusi aplama. Vēlāk nodomāto vietu atraduši paši un bijis tā vērts, jo atklājies skaists skats uz torni un pats veikals pārsteidzis ar krāšņu interjeru. Mazdēla vēlēšanās papildījusies ar uzviju – Eifeļa torni viņš redzēja un tajā uzbrauca, bet kruasānu nogaršoja pie pašas Parīzes Dievmātes katedrāles, kur ceļotājiem gadījās nonākt tieši maizes svētku laikā.

Kad neceļo ar ģimeni, brauciena laikā Sarma pastāvīgi sazinās ar tuviniekiem, sūta fotoattēlus un komentārus. "Meita saka, ka viņai tas ir vajadzīgs drošībai, lai zinātu, kas ar mani notiek," pasmaida ceļotāja. Tiesa, pēc tik blīvas saziņas, atgriežoties mājās, izpaliek pārsteiguma iespaids.

Jautāta par tālākiem plāniem, Sarma tūlīt attrauc – Portugāle!

Nejauciet mums galvu

Kad sarunā esam izceļojušās krustu šķērsu pa Latviju un citām Eiropas zemēm, izmetot nelielu loku Āfrikā, atgriežamies pie lasīšanas, kas ir viena no Sarmas iemīļotām ikdienas nodarbēm. "Lasu visu kaut ko, piemēram, septembrī, kad notiek Dzejas dienas, vairāk pievērsos dzejai – ņemu Ziedoņa, Vācieša, Skalbes grāmatas, jautāju meitenēm (domātas bibliotekāres. – I. P.), kas jauns. Šogad atklājums bija Agra Daņiļeviča izdevums – visa dzeja kā veltījums sievai. Izmantoju arī citus padomdevējus – nupat no jūsu žurnālā izlasītajiem ieteikumiem paņēmu Kristīnes Jučkovičas grāmatu "Nesaki ne jā, ne nē". Patīk biogrāfiski romāni, arī psiholoģiski trilleri, kur varu pafunktierēt līdzī, taču dažkārt nākas atzīt, ka beigas nav izdevušās."

Par žurnālu tematiku Sarmai prātā anekdote: no kā lai vados, ja žurnāla sākumā man stāsta, kādai būt ar kosmētikas un citu skaistumkopšanas līdzekļu palīdzību, vidū aicina – esi tu pati, un beigās ievieto kūkas recepti... "Man patīk žurnāli, to vidū arī "Mājas Viesis", kas nejauc lasītājam galvu."

Sarma var palepoties, ka abi ar vīru lasītprasmi iemācījuši un lasīšanai pievērsuši savus trīs mazdēlus, turklāt pēc savas īpašas metodes. "Vīrs uztaisīja tāfelīti ar nagliņām un krāsainus burtus, no kuriem bija jāveido vārdi, uzkarinot burtus uz nagliņām. Sākumā puikas lika jebkādu burtu salikumus un mēģināja izlasīt, pēc tam mācījām, ka ir patskaņi un līdzskaņi, kas bija atšķirīgās krāsās. Vecākais mazdēls Kristofers iemācījās lasīt piecu gadu vecumā, bērnudārzā lasīja citiem priekšā audzinātājas vietā, viņš arī tagad daudz lasa." Par mazdēliem vecmāmiņai liels prieks – vecākais ar ļoti labiem panākumiem beidzis Liepājas Valsts ģimnāziju un uzsācis informācijas tehnoloģijas biznesa studijas Nīderlandē, vidējais Alberts nodarbojas ar motokrosu un 125 kubikcentimetru klasē parāda labus rezultātus, Oliveris vēl mācās Aizputes vidusskolas 3. klasē.

Ko gan vēl var vēlēties, ja tik rošīgas vecumdienas – ar ceļojumiem, ģimeni, bet Sarmai ir vēl daži vaļasprieki – vingrošanas nodarbības, ko vada trenere Anna, palīdzot senioriem uzturēt labu fizisko formu un noskaņojumu, kā arī pēdējos gados fotografēšana, kad garās pastaigās iemūžina skaistus dabasskatus. "Mums ar dēlu patīk sēņot, bet tagad sēnes lasa viņš, es tās bildēju."

Kad skolā brīvlaiks

Bibliotēkas vadītāja Līga pastāsta vēl vienu Sarmas aizraušanos – apsveikuma kartīšu kolekcionēšanu. Ar viņas kolekciju no senāku laiku Ziemassvētku apsveikumu kartītēm sarīkojušas izstādi, kas lieku reizi apliecina, ka mūsdienās bibliotēka nav tikai grāmatu krātuve.

"Bibliotēka kļūst par kultūras un klientu apkalpošanas centru, rīkojam dažādas tikšanās – ar rakstniekiem, speciālistiem, bija pasākums par savvaļas augiem dziedniecībā, organizējam grāmatu atvēršanas svētkus, izstādes, meistarklases – novembrī paredzēta ziepju gatavošana. Šeit pieejams internets, kas noder iedzīvotājiem, kuriem mājās nav sava datora vai printera, apmeklētājiem palīdzam ar padomu, kā to lietot, instalēt lietotnes, arī sazvanām vajadzīgos dienestus. Faktiski bibliotēka ir kļuvusi par pirmo vietu, kur vaicāt pēc palīdzības," skaidro vadītāja un piebilst, ka vēl viens viņu darbības virziens ir sadarbība ar izglītības iestādēm – sākumskolu un vidusskolu –, jo bērnu nodaļā regulāri tiek rīkotas literatūras nodarbības skolēniem.

"Bērni uz nodarbībām nāk deviņos no rīta, parasti izvēlamies kādu grāmatu, par kuru runājam, kā arī viņi izveido kaut ko praktisku, ko var paņemt līdzi. Atceros, kā apspriedām Sabīnes Košeļevas grāmatu "Gurķis Elmārs, kas dikti kreņķējās" – tas bija pamācošs stāsts neizsmiet kādu, kurš no citiem atšķiras. Esam runājuši arī par dzimto valodu, klimata pārmaiņām, novembrī paredzēta saruna par mūsu valsti."

Ceļu uz grāmatu krātuvi jaunā paaudze mēro arī pēc skolas un brīvdienās. Tā sagadījies, ka mūsu saruna notiek rudens brīvdienās, kad bērnu nodaļā valda sevišķi radoša noskaņa, kurā katrs, kurš vēlas, var veidot kā kolāžu apsveikumu Latvijai valsts svētkos. Rezultāts tiks izlikts apskatei.

Bērni ir patstāvīgāki

Kā lasītāji bērni ir daudz patstāvīgāki par pieaugušajiem, novērojusi Līga, kas pirms vadītājas amata kādu laiku pastrādājusi bērnu nodaļā. Viņus neuzrunā ieteicamās literatūras stends, paši iet pie plauktiem un izvēlas grāmatu. Kad vecāku klašu skolēni apmeklē pieaugušo nodaļu, bibliotekāre seko līdzi, lai nolūkotā literatūra būtu piemērota vecumam, tomēr gadās uzklaut arī vecāku neapmierinātību. "Viņi nāk pie mums un saka, kāpēc dodam lasīt bērnam grāmatu, kur, piemēram, ir divas mammas vai divi tēti. Bet mēs jau nevaram izlasīt visas grāmatas un zināt, ka grāmatā vectētiņš apgalvo, ka dzīvot ar divām mammām ir normāli. Pati saskāros ar meiteņu žurnālu vecumam no 10 līdz 12 gadiem, kurā bija tests par skūpstīšanos ar atbilžu variantiem, kas nebija piemērots tāda vecuma meitenēm. Man pašai ir meita šādā vecumā. Sazvanījos ar redakciju un teicu, ka tests nav piemērots, un viņi atvainojās."

Par žurnāliem gan esot maza interese, varbūt tāpēc, ka tajā nevar aizpildīt atraktīvos uzdevumus, tāpēc bibliotēka abonē tikai "Ilustrēto Junioriem".

Bērni nāk arī spēlēt spēles, kuru klāsts ir ļoti plašs, starp citu, pati iecienītākā ir "Uno" un "Tvisters", taču izvēlas arī cirku un ričuraču. Vadītāja nosaka, ka viņai gribētos, lai bibliotēkā notiktu šaha un dambretes pulciņš.

Iedodiet kaut ko interesantu!

Šis ir lūgums, kuru dzird visbiežāk, vai arī – iedodiet kaut ko par mīlestību. Bibliotekāres ir ielāgojušas pastāvīgajiem apmeklētājiem, kāda kuram gaume un intereses, taču laiku pa laikam iznāk kāda grāmata, kura interesē ļoti daudzus. Risinājums ir pieraksts rindā personīgi vai arī internetā, izmantojot attālināto autorizāciju.

Patlaban pati pieprasītākā ir Zanes Daudziņas "Bērnudienas Komunālijā", uz kuru cilvēki gaida rindā, taču tā notiekot gandrīz ar visiem jaunumiem. Paudz gaidītāju sakrājies autobiogrāfiskajam romānam "Tuksneša zieds", kas stāsta, kā somāliete Varisa Dierī no neizglītotas tuksneša klejotāju cilts meitenes kļūst par topmodeli. "Šo lasa auditorija no 40 līdz 78 gadiem, un esmu dzirdējusi tikai labas atsauksmes," piebilst vadītāja, kura pati iestājusies rindā. Vēl viena grāmata, ko viņa iesaka, ir Lāsma Gaitnieces "Skandalozākie noziegumi Latvijas vēsturē", kurā īpašu uzmanību piesaistījušas novadnieces Ritas Aksenokas intervijas.

"Cilvēki lasa arī dzeju, mums pat ir lasītājas, kas iecienījušas tikai šo žanru, tāpēc cenšamies iegādāties izdevumus ar populārāku autoru vārdiem." Aizputnieki var lepoties, ka viņiem ir pašiem sava dzejniece Indra Ludbārža, un bibliotēka vairākkārt sarīkojusi viņas jauno dzejas grāmatu atklāšanu.

Lasītavā īpašā stendā izvietota periodika – klāsts plašs, taču visu jau nav iespējams abonēt, spriež vadītāja, tāpēc izvēle krīt uz pieprasītākajiem.

Čaklākas lasītājas – sievietes

Čaklākajiem lasītājiem ir iespēja iekļūt bibliotēkas veidotajā "TOP 10". "Katru gadu janvārī lasītavā rīkojam pasākumu, kurā viņus sveicam ar balviņām. Pirmais trijnieks ilgstoši saglabāties nemainīgs, tikai pamainoties vietām," skaidro vadītāja. Pērn pirmo vietu ar 203 izlasītajām grāmatām ieņēmusi Ārija Liepiņa, otrā vieta ar 172 grāmatām – Birutai Lukašovai, trešā ar 142 grāmatām – Valentīnai Zommerei. Pagājušajā gadā pirmo reizi "topā" iekļuvis vīrietis – Rims Semjonovs – un ar Inu Roni dalījās devīto un desmito vietu, šogad viņš ierindojies jau septītajā pozīcijā. "Gan mūsu "TOP 10", gan bibliotēkas statistika rāda, ka sievietes ir lielākas lasītājas. Vīrieši biežāk izvēlas presi, "Ilustrēto Zinātņi" vai izdevumus par kara vēsturi, biogrāfijas, romānus – retāk," stāsta Līga.

Jautāta, vai pašvaldības piešķirtie līdzekļi bibliotēkas darbībai, grāmatu un periodikas iegādei ir pietiekami, viņa atbild, ka piešķirot tik, cik pajautājot – tā tad pietiek.

*31. oktobrī Līga Jučere iecelta jaunā amatā – par Dienvidkurzemes novada bibliotēkas vadītāju.

** Domāts Feliksa Kurcuma tēls Anšlava Eglīša romānā "Homo novus".

*** Pēc Otrā pasaules kara šajā dienā Itālijas pilsoņi referendumā nobalsoja par republikānisku valsts iekārtu.

https://news.lv/Majas_Viesis/2024/11/07/ar-majas-viesi-ari-talos-celos

Bibliotēka, kurā arī vingro

Autors: **Agrita Maniņa**

Datums: **28.03.2024**

Izdevums: **Kurzemes Vārds**

Rubrika: **Novadā**

Dienvidkurzemes novada bibliotēku apmeklē ne tikai bērni, kuri lasa, bet arī tādi, kuri vēl nepazīst ne burtu. Viņi nāk līdzī vecākiem brāļiem un māsām uz bērnu rītiem. Pateicoties šiem ģimeņu pasākumiem, ģipari satiekas ar grāmatām un iepazīst bibliotēku. Ļoti iespējams, ka vēlāk kļūs par tās lietotājiem.

Nozīmīga pieaugušajiem un bērniem

Bērnu rītā, kas bija nosaukts par “Lieldienu jampadraci”, iepazīnāties ar Ināru Kigitoviču. Mamma uz pasākumu atveda septiņus gadus veco dēlu Valteru, un līdzī bija arī mazā māsiņa Viktorija. Viņa vēl ucināma klēpī, bet vēroja, kā bērni pilda uzdevumus, spēlē spēles un izgatavo olu turētājus. Palaikam pastaigājās.

“Esmu sajūsmā, ka bibliotekāres rīko tik izglītojošus pasākumus! Tie ir tematiski, nevis vienkārša laika pavadīšana,” Ināra dalījās iespaidos.

Bērnu rīti ir domāti pirmsskolas vecuma bērniem un sākumskolēniem. Tos rīko reizi mēnesī sestdienā, kad vecākiem nav jāiet uz darbu un viņi var atvasēs atvest. Paši aicināti uzkavēties turpat. Var arī iesaistīties un, piemēram, spēles spēlēt kopā ar bērniem.

“Mēs akcentējam, ka šie ir ģimenes pasākumi. Lai nāk mammas, tēti, lielie brāļi, māsas, krustmātes,” bērnu rītu organizētājas, bibliotekāres Daiga Ķude un Kristīne Martinsone stāstīja, ka izveidojies regulāro apmeklētāju pulciņš, kas tematiskos pasākumus gaida ar nepacietību. “Skatāmies, kas konkrētajā mēnesī aktuāls, kādi svētki gaidāmi, un atbilstoši tiem izvēlamies tēmu, taču pamatā tomēr liekam grāmatu. Februārī rīkojam sirsniņsvētkus. Tajos ar bērniem runājam par draudzību un emocijām, demonstrējam filmiņu par šo tēmu.”

“Visu cieņu bibliotekārēm par šiem bērnu rītiem! Tie ir pārdomāti, bērni izkustas, un viņiem raisa interesi par grāmatām, jo vienmēr kādu apskata, pārrunā. Šie tādi lasīšanas veicināšanas pasākumi. Ir bijis arī sportisks rīts, kad vingrojām,” atcerējās trīs bērnu mamma Agnese Lejniece. Viņa uz bibliotēku atveda sešgadnieces dvīnītes un desmitgadnieku dēlu, bet pati aizsteidza savās darīšanās. Stunda, kamēr noritēja pasākums, bija tikai viņai. Reizēm mammām nepieciešams brīdis bez bērniem. Bibliotekāres nenoliedz, ka bērnu rītus organizē ar gudru ziņu – piesaistīt lasītājus. Viņas redz, ka bērni, kas nāca pirmsskolas vecumā, grib piedalīties arī, kad kļūst par skolēniem. Tāpēc mērķauditorijas vecumam tik liela amplitūda – no 3 līdz 11 gadiem. Grobiņā brīvdienās neesot daudz iespēju, kur bērniem aiziet. “Bērnu un jaunatnes centra nav, tāpēc mēģinām vismaz bibliotēkā attīstīt ko tādu, ar ko var bērnus aizraut,” teica Kristīne Martinsone.

Bibliotēkā rīko arī pasākumus pieaugušajiem – grāmatu atvēršanas svētkus, izstāžu atklāšanu, radošās darbnīcas. Tikko viesojās rakstniece Zane Nuts, kas iepazīstināja ar savu jaunāko grāmatu “Džekpots”. Izstādes nomaina cita citu. Šobrīd apmeklētājus priecē grobiņnieku Initas un Viļņa Beihmaņu gleznas. Kad “Krāsainās šļakatas” atklāja, mākslinieki stāstīja, kā gleznas tapušas, kā arī par sevi.

Dažkārt izstāda darbus, kuru autori nav profesionāli mākslinieki, bet viņiem kāds mākslas veids ir hobijs. “Ceļam gaismā vietējos talantīgos cilvēkus,” uzsvēra bibliotekāre Daiga.

Bijušas arī nodarbības par nopietnām un aktuālām tēmām. Piemēram, Agnese Lejniece, kas uz bibliotēku ved savus bērnus, stāstīja par labbūtību, nepieciešamību radīt līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi. Lektore ir neformālās izglītības mācību vadītāja, karjeras konsultante.

Radošās pēcpusdienas bijušas par dažādām tēmām. Piemēram, februārī mācīja izgatavot sapņu ķerājus, bet aprīlī bibliotekāres plāno, ka ierādīs dekopāžu.

Būs pārmaiņas

“Mēs strādājam ar prieku, jo darbs patīk un cilvēki atsaucīgi, tikai ir liels “bet”... Mums šīs telpas būs jāatdod skolai, jo tai pietrūkst klašu telpu,” Daiga Ķude teica, ka tas šobrīd jau skaidri zināms, novada bibliotēku pārcels uz citām telpām. Taču tuvāko mēnešu darba plānu paredzamās izmaiņas neietekmēs, bērniem sestdienas nodarbības būs gan aprīlī, gan maijā, sola bibliotekāres.

Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskola atrodas blakus ēkā. “Mēs esam nozīmīgi gan pieaugušajiem, gan skolēniem. Bērni ne tikai nāk pie mums pēc grāmatām, bet arī uzturas te pēc stundām, gaidot autobusu. Trīs stundas, no pulksten vieniem līdz četriem, viņiem nav, kur pavadīt, un nāk pie mums,” Kristīne teica, ka skolēni atskrien arī starpbrīžos.

Gan bērndārziņiem, gan skolēniem bibliotēkā notiek bibliotekārās nodarbības. Nesen 2. klašu bērniem stāstīja par drošību internetā, demonstrēja filmiņas, ko piedāvā “drošinternets.lv”.

Bibliotekāres saka: labprāt darbību attīstītu, jo mūsdienīgas bibliotēkas arvien vairāk kļūst par maziem kultūras centriem. Varētu, piemēram, rīkot nelielus koncertus, bet tagadējās telpas tiem nav piemērotas. Zālītes bibliotēkā nav, bērnu rītos pulcējas foajē. No otras puses, bibliotēkas šīgada budžets esot tāds, ka nekādus jaunievedumus nevar plānot.

“Ļoti ceram, ka pāriesim uz plašākām, gaišākām telpām, kas būs piemērotas Dienvidkurzemes galvenajai bibliotēkai. Gribam turpināt rīkot pasākumus, jo tos cilvēki gaida,” Daiga atklāja, ka bērnu rītu apmeklētāju vecāki bija sašutuši, uzzinot par izmaiņām bibliotēkā. Arī viņi nav ieinteresēti, ka to pārceltu uz mazākām telpām.

<https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/03/28/biblioteka-kura-ari-vingro>

Vecpilī erudīcijas spēle – pilna cieto riekstu

Autors: Agrita Maniņa

Datums: [26.11.2024](#)

Izdevums: [Kurzemes Vārds](#)

Rubrika: [Novadā](#)

Dižlāņu muižā pulcējās Vecpils iedzīvotāji, lai par godu Latvijai sacenstos erudīcijā. Spēlei jautājumus sagatavoja un to vadīja Vecpils galvenais bibliotekārs un klientu apkalpošanas speciālists Jānis Aigars. Viņam palīdzēja kultūras pasākumu organizētāja Inta Dreimane.

Divdaļīgā spēle ilga 3,5 stundas, un rīkotāji saka paldies visām piecām komandām par izturību. Saturs bija tik interesants, ka J. Aigars bažām par uzmanības noturēšanu nebija pamata. Vēl vairāk – viņam sacīja, ka laiks paskrējis nemanot, un dalībnieki jautāja: “Kad būs nākamā spēle?”

“Sākumā dažas komandas bija mazliet jāpierunā, bet beigās – vecpilniekiem āķis lūpā un grib vēl!” smeja J. Aigars.

Sagatavot 106 jautājumus – tik, cik Latvijai gadu – nebija dienas, ne arī vienas nedēļas darbs; tie prasīja daudz laika, viņš atzīst. Spēli gatavojot, rīkotāji rēķinājās, ka būs dažādu vecumu dalībnieki, tāpēc jautājumus izvēlējās rūpīgi. Turklāt tos apaudzēja ar tekstu tā, lai nebūtu sausi, bet cilvēkiem patiktu. Lai viņi gan uzzinātu ko jaunu, gan labi pavadītu laiku. Uzsvars bija uz Latvijas vēsturi, bet ne tikai; jautāja arī par mūsdienām un to, kas vēl notiks, bet jau zināms, piemēram, par šīgada “Spēlmaņu nakti”.

Erudīcijas sacensības vienlaikus izvērtās arī par koncertu, jo komandām bija muzikāli jautājumi par dziesmām, kuras viņi kopīgi dziedāja, skanot pavadījumam.

Dažbrīd raisījās debates, piemēram, kad uzzināja atbildi uz jautājumu, kurš ir Kurzemē dziļākais ezers. J. Aivars atradis avotos, ka tas ir Ērkules ezers Kuldīgas novada Gudenieku pagastā. Tam lielākais dziļums 36 metri, vidējais – 18 metru, platība – 6,4 hektāri.

Vajadzēja atbildēt, kurš dzejnieks apglabāts savas mājas dārzā. Tas ir Edvards Treimanis-Zvārgulis. Muzikāls jautājums bija arī par Alfrēda Vintera koncertiem 1960. gadā Lielajā Ģildē. Tāpat vajadzēja zināt Eduarda Rozenštrauha dziesmas “Vecās likteņdzirnas” vārdu autoru. Jūlijs Vanags! Spriežot, ko atbildēt uz jautājumu par klaušu laiku zemnieku kartupeļu dumpi, kas notika Jaunbebros, erudīti aizmaldījās uz citiem nemieriem, kas notika Kauguros, stāsta J. Aigars.

“Jautrību izsauca jautājums, kurā nedēļas dienā 16.–18. gadsimtā nevāciešiem atļāva dzert kāzas. Atbilde ir pirmdiena, un par to diskutēja, ka darbdiena un bija traucēts darbs,” vēl vienu piemēru min spēles autors.

I. Dreimane pastāsta, ka pēc spēles visi baudīja svētku kūku, ko izcepa Inta Figoriņa. “Paldies arī atnākušajiem komandu atbalstītājiem! Uzzinājām interesantas lietas par mūsu Latviju! Uz tikšanos nākamreiz!” aicina kultūras pasākumu organizatore.

<https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/11/26/vecpili-erudicijas-spele-pilna-cieto-riekstu>

Klientu apkalpošanas speciālisti kļūs arī par bibliotekāriem

● DŽŪLIJA LOTE LAPKA

No 1. jūlija līdz 1. septembrim plānots veikt Dienvidkurzemes filiālbibliotēku un pagastu pārvalžu klientu apkalpošanas centru tīklu reorganizāciju. Tās mērķis – optimizēt pašvaldības iestāžu darbu un nodrošināt, lai iedzīvotājiem klientu apkalpošana un bibliotekārie pakalpojumi būtu vienuviet.

Apvienošanas rezultātā plānots uzlabot arī pakalpojumu kvalitāti un nodrošināt to, ka pārvaldes resursi tiek izmantoti efektīvi. Uzsvars tiek likts arī uz iestāžu pieejamību. Piemēram, Kazdangas pagasta filiālbibliotēka tiks pārcelta no ēkas otrā stāva uz pirmo, bet Vērgales pagasta filiālbibliotēka no 1. septembra apmeklētājus pieņems pagasta pārvaldē. Plānots izmaiņas neskar Priekules, Aizputes, Pāvilostas, Durbes un Grobiņas pilsētas un Nīcas un Vaiņodes pagastu filiālbibliotēkas un to klientu apkalpošanas centrus. Pārējo pagastu pārvalžu klientu apkalpošanas centrus apvienos ar vietējām filiālbibliotēkām.

Novada pašvaldībā informē, ka paredzēts izvietot arī bibliotēkas, kas iedzīvotājiem ļaus grāmatu apmaiņu veikt jebkurā sev piemērotā laikā. Dienvidkurzemes novada pašvaldības izpilddirektora vietniece Eva Mahta

Pašvaldībā norāda, ka, domājot par bibliotekāro pakalpojumu pieejamību novada mazāk apdzīvotajās vietās, **regulāri tiek papildināts arī Dienvidkurzemes novada bibliotēkas piedāvātā bibliobusa maršruts.**

ĢIRTA GERTSONA FOTO

norāda, ka bibliotēkās vispirms izvietos Aizputē un Grobiņā. "Šobrīd par vietu precīzi nemācēšu pateikt, jo tas tiks darīts ar projekta līdzfinansējumu. Bibliotēkām ir vairāk domāti tam, lai iedzīvotājiem būtu iespēja ārpus bibliotēkas darba laika apmainīt grāmatas. Zinot to, ka lastājā bieži vien arī vakaros grib nodot vai saņemt grāmatas, šī būs tāda kā papildu iespēja," norāda E. Mahta.

Virgas filiālbibliotēkas vadītāja Inga Raškova uzskata, ka laukos pieprasījuma pēc bibliotēka nebūs. "Cik es pazīstu tos, ar kuriem esmu strādājusi, viņi

ir veco laiku cilvēki. Viņiem patīk parunāt, patīk atnākt, paskatīties, pataustīt, uzstāt klaču par to, kā iet, kas jauns. Domāju, ka šajā teritorijā interese nez vai būs, par citām apgalvot nevaru," saka bibliotekāre un norāda, ka šāda pieeja ir ļoti bezpersoniska un tas daudz neuzrunā. Domājot par novada pārvaldes uzdevumiem, funkcijām un to, ka daudz ko nesa nauda, I. Raškova saprot, kāpēc pieņemts šāds lēmums. Tomēr viņa neslēpj sarūgtinājumu, ka, raugoties no cilvēciskās puses, šāda reorganizācija vēl vairāk akcentē, ka lauki turpina

tukšoties. Viņa norāda, ka Virgā to varot īpaši ļoti just.

"Tagad, kad slēgs bibliotēku, būs vēl trakāk. Liela daļa cilvēku lietišķās lietas un daudz ko citu var nokārtot internetā. Un viņiem nav nepieciešamības nākt uz to centru," viņa saka, piebilstot, ka grāmatas jau tā zaudējušas savu nozīmi cilvēku dzīvē. Pēc reorganizācijas I. Raškova vairs bibliotēkā nestrādās. Vinas pienākumus pilnībā pārņems Virgas pagasta klientu apkalpošanas speciāliste. Bibliotekāre ir pārliecināta, ka arī ar paredzētajām apmācībām klientu apkalpošanas centru dar-

biniekiem būs ārkārtīgi grūti pārņemt bibliotekāro pienākumus. Viņasprāt, šiem speciālistiem jau ir pietiekami liela slodze un jaunie pienākumi darbu tikai sarežģīs.

E. Mahta skaidro, ka notika sarunas gan ar klientu apkalpošanas centru darbiniekiem, gan ar bibliotekāriem. Viņa norāda, ka tika izvērtēts, kādas spējas un zināšanas ir darbiniekiem, lai saprastu, vai viņi būtu spējīgi uzņemties papildu pienākumus. "Ir vietas, kur darbinieki nevēlas turpināt strādāt, turklāt daudzi jau ir pensijas vecumā. Ir arī tādas vietas, kur ir ļoti jauks kolektīvs gan ar bibliotekāri, gan ar klientu apkalpošanas speciālisti. Nav tā, ka visur palika tikai viens vai otrs darbinieks."

Bunkas klientu apkalpošanas speciāliste Iveta Ķudule norāda, ka klientu apkalpošanu pārņems bibliotekāre un viņa pati dosies peļnītā atpūtā. Savukārt Medzē, līdzīgi kā Virgā, visus darba pienākumus pildīs klientu apkalpošanas speciāliste Rasa Kazbuķe. Viņa saka: "Esmu gatava. Nezinu, kā man tur ies, bet es esmu apņēmības pilna. Jau nedaudz lienu tajā visā iekšā. Apmācības vēl nav sākušas, bet es uz sāku pašmācību – kolēģie, cilvēciņš, kas iet prom, man ļoti palīdz." R. Kazbuķe priecājas, ka jau iepriekš var apgūt vajadzīgās pamatprasmes pie Medzes filiālbibliotēkas vadītājas Ainas Zonenbergas. ▶

<https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/06/26/klientu-apkalposanas-specialisti-klus-ari-par-bibliotekariem>

Kaut atpakaļgaitā, bet – uz priekšu

Autors: **Agrita Maniņa**

Datums: **19.01.2024**

Izdevums: **Kurzemes Vārds**

Rubrika: **Novadā**

Dienvidkurzemes novada bibliobusa grafiks 2024. gadam sastādīts. Tas brauc līdz novada attāliem punktiem, garākais maršruts turp un atpakaļ ir ap 110 kilometriem. Iedzīvotāji var iepazīties ar grafiku, piemeklējot savai mājvietai tuvāko pieturvietu. Aicināti pieteikties jauni lasītāji! Pieteikumus izskatīs, izvērtēs iespējas tagadējos maršrutos pagarināt vai veidot jaunus, jo doma ir aptvert visu novadu.

Novada ceļi iepazīti

“Kurzemes Vārds” piedrojas bibliobusam dienā, kad tas brauca no Zīles ielas Grobiņā līdz Plocei. 10 pieturvietu, taču neiebrauca Tāšos. Tur viena kliente, un todien viņai iekrita ārsta apmeklējums. Sieviete iepriekš par to informēja, lai autobuss nebrauc no lieka un netērē degvielu.

Nākamajā punktā, “Ievkalnos”, tāpēc pieripoja krietni agrāk, taču pastāvīgie apmeklētāji jau nāca – bija autobusu gaidītāji. Uzkalnā bibliobuss brauca atmuguriski, jo pie mājām nav viegli 12 metrus garo transportlīdzekli apgriezt. “Kaut uz atpakaļu, bet – uz priekšu,” jokoja bibliošofere Rīta Jaunalksne, veikli vadot autobusu.

Viņa ir šī spēkrata kapteine, kopš tas nonāca Grobiņā 2009. gadā. “Ar bibliobusu izbrauc labāk nekā es ar vieglo automašīnu,” raksturoja Rītas kolēģe, bibliotekāre Santa Aškāja. Abas kļuvušas par īstenām pāriniecēm, kaut Santa šajā darbā tikai divus gadus. Nesen pat!... Kad grāmatu apmaiņas punktā uz Palangas šosejas starp Rucavu un Nīcu, autobusam stāvēt, sasala bremzes, abas bezizejā gaidīja tehnisko palīdzību.

It kā piedzīvojums, bet smieklī nenāca. Tiesa, Rīta atzina, ka šī ķibeles viņai daudz ko iemācīja.

Pēc līguma šādā situācijā speciālistam jābrauc no Grobiņas, viņa paskaidroja. Mehāniķis ieradās gan, bet 1980. gada izlaiduma autobusu nesaremontēja. Rīta ar to atpakaļ tika vien nākamajā dienā. Gulēt gan autobusā nepalika.

Grāmatas no vairākām bibliotēkām

Pirmā pieturvietā ārpus pilsētas bija Grobiņas pagasta “Gūžas”. Tur iekāpa Helēna Liepa, kas nes grāmatas savai omei Ilgai Žuburai. Atdeva izlasītās, paņēma Santas un Rītas sameklētās vietā. Viņas bieži vien piemeklē literatūru, jo zina, ko cilvēki lasa. Cits pat iedod sarakstu, ko konkrēti lai atved.

Klienti lielākoties pensionāri, esot izvēlīgi. Bijis, ka vajadzīga tik specifiska literatūra, ka nācies meklēt citās bibliotēkās. Īsts mājasdarbs, kas jāizpilda pirms brauciena. Labi, ka var izmantot Starpbibliotēku abonementu – ņemt grāmatas no citām bibliotēkām.

Konkrētas vajadzības arī skolēniem, kam jālasa obligātā literatūra. Todien bērnu apmeklējums bija paredzams maršruta beigās Plocē, tad viņi pārbraukuši no skolas. Citā dienas laikā skolēnu nav, vien vasaras brīvlaikā.

“Superīgi, ka ir šāda bibliotēka, kas piebrauc klāt! Manai omei – ideāla. Es domāju, ja nebūtu bibliobusa, tad viņa tagad nelasītu grāmatas, lai gan ir liela lasītāja. Tikai nopirktu veikalā kādus žurnālus,” pieļāva Helēna Liepa. Mazmeita paspēja arī pārņemt vārdu ar darbiniecēm, kas interesējās, kā omei klājas, vai turas veselība.

“Mēs aprunājamies ar lasītājiem, un cilvēciskā saikne ar viņiem cieša. Šis nav tikai darbs, bet arī pieredzes apmaiņa par jebkuru dzīves jomu. Tas ir labi!” Santa salīdzināja bibliotekāra darbu ar psihologa profesiju. Līdzīgi kā frizierim vai manikīram, kurš arī ar klientiem runā.

Stimulē lasīt

Grāmatu pamatfonds ir no Grobiņas pagasta bibliotēkas, bet bibliobuss – Dienvidkurzemes novada bibliotēkai. Tam savs budžets tāpat kā visām bibliotēkām, paskaidroja Rīta Jaunalksne. Bibliobusa plauktos var salikt 4000 grāmatu, bet todien tie nebija pilni, veda ap 3000 grāmatām. Vēl – periodiku, arī to cilvēki lasa.

“Kas var būt labāks par šo!” pazīstamā šefpavāra Mārtiņa Rītiņa vārdiem grāmatas uz riteņiem reklamēja Aivars Jansons. Viņš kopā ar Ilutu Skudrīti iekāpa “Ievkalnos”. Aivaru reģistrēja, lai gan grāmatas bija ņēmis jau iepriekš. Bibliobusa lasītāju sarakstā kļuva par 173. klientu. “Valstī notiek nežēlīga cīņa ar nelegāļiem, mani arī noķēra,” vīrietis jokoja.

Viņš atzina, ka varētu jau arī ņemt grāmatas gan Medzes, gan Grobiņas bibliotēkā, bet dienu ritms tāds, ka īsti nav laika tur iegriezties. “Kad [bibliotēka] piebrauc klāt, mudina un stimulē lasīt,” medzenieks uzsvēra.

Kamēr viņš mēloja ar darbiniecēm, Iluta Skudrīte pārskatīja plauktus. Viņa bibliobusu apmeklēja, kopš tas sāka braukt. “Grāmatas ņemu sev, dēlam, vīram, mammai, tētim. Katram interesē kas savs,” viņa pastāstīja. “Man patīk dažādu žanru literatūra, un meklēju grāmatas, kurās rakstīts par mūsu pusi, interesē par Liepājas vēsturi. Šoreiz es gribu žurnālus “Lauku Māja”. Izdevumu kaudzīte viņas rokās auga.

UZZIŅAI

Bibliobusa maršruti

- Otaņķu pagasta “Taurus”–Bernātu autobusu pietura (8 apstāšanās punkti),
- Grobiņa, Grobiņas pagasts–Sarmas iela (6 punkti),
- Zīles iela Grobiņā–Ploce (10 punkti),
- Tadaikņu pagasta Aisteres muiža–Lieģi (6 punkti),
- Grobiņas pagasta “Straumēni”–Cimdenieki (9 punkti),
- Bārtas pagasta “Neptūns”–Mazgavieze (9 punkti).

Avots: dkn.lv

<https://news.lv/Kurzemes-Vards/2024/01/19/kaut-atpakalqaita-bet-uz-prieksu>